

NOTULEN

PROVINCIALE STATEN VAN NOORD-HOLLAND

OPENBARE VERGADERING

VAN

16 maart 2009

AGENDA STATENVERGADERING 16 MAART 2009

Opening en mededelingen	4
Vaststelling agenda en regeling van werkzaamheden	5
Bekrachtiging	6
- geheime Statenvoordracht met bijlagen	
- geheime bijlagen bij Statenvoordracht Life Science Fund	
Afscheid van de heer Bruggeman	6
Installatie van nieuw Statenlid de heer F.F.J. Wilms (CDA)	6
Benoeming nieuwe Statengriffier	8
Vaststelling notulen van de vergadering van 9 februari 2009	8
Vaststelling langetermijnagenda	9
Ingekomen stukken	
Voortgangslijst van aangenomen en aangehouden moties en toezeggingen	9
Vragenuur	9
Verzoek van het lid mevrouw Nagel tot het houden van een interpellatie over de aanleg golfbaan Bovenkerkerpolder	12
Voorlopig aangemerkt als hamerstukken	20
- <i>Statenvoordracht Beheer & Ontwikkelingsplan Waddengebied (deel A) en bijbehorend convenant (voordracht 16).</i>	
- <i>Statenvoordracht EXIN-H, Centrum voor Woord, Beeld en Geluid YXIE in Alkmaar (voordracht 17).</i>	
- <i>Statenvoordracht 2^e begrotingswijziging (voordracht 20).</i>	
- <i>Statenvoordracht subsidievaststelling fractievergoedingen 15 maart 2007 tot en met 14 maart 2008 (voordracht 22)</i>	

Statenvoordracht Advies Burgerinitiatief Stop Veefabrieken in Noord-Holland (voordracht 12a)	24
Statenvoordracht Tussentijdse Kredietaanvraag N244-04 (voordracht 15)	54
Statenvoordracht Voorbereidingsbeleid tot het Maken van een Inpassingsplan Bloemendalerpolder (voordracht 19)	55
Sluiting openbare deel vergadering	64
Geheime Statenvoordracht met bijlagen (voordracht 21) <i>besloten vergadering</i>	
Statenvoordracht Life Science Fund met geheime bijlagen (voordracht 14) <i>besloten vergadering</i>	
Sluiting	64

NOTULEN VAN DE VERGADERING VAN 16 MAART

(Wvd) voorzitter: **A.P. van der Meché**

(Wvd) griffier: **J. Vrijburg**

In de vergadering zijn de volgende leden aanwezig: mw. N. Ajouaau, mw. S. Akkaya, H.A. Binnema, mw. G. Blokker, mw. C. Boelhouwer, H.K. Bos, K.W.C. Breunissen, C. Broekhoven, A. Bruggeman, J.P.H. Bruins Slot, mw. I.S. de Bijl-Baerselman, D. Butter, C.P.J. van Diest, mw. L.M. Driessen-Jansen, mw. N.D.K. Eelman-van 't Veer, mw. J. Geldhof, F.J. Gersteling, K. Gör, R.J. de Graaf, mw. D.G.M. Grave-Verkerk, K.F. Gunster, mw. A.P. van Heijst, mw. C.M. Herbeck, mw. A.C.J. Humalda-Blok, mw. P. de Jonge, J.A. Kardol, mw. P.E. Kirch-Voors, mw. L.S. Klomp, mw. M.T.J. Knook, A.F. Kraak, C.J. Loggen, G. Massom, A.P. van der Meché, R. Meerhof, mw. A.M. Nagel, R.E. van Oeveren, A. Oortgiesen, P. van Poelgeest, mw. E. Post, H. Putters, A. Roetman, J.J.W. van Run, M. Schraal, mw. L.A. Smits, Tj.P.J. Talsma, R.E. Vis, A.A. de Vries, E.P. Wagemaker, L.A. Wieringa, Z. Yurdakul, mw. A. Zeeman.

1. OPENING (13.45 UUR) EN MEDEDELINGEN

De **VOORZITTER**: Ik open de vergadering. Ik verzoek u om uw mobiele telefoons tijdens de vergadering uit te zetten.

Ik deel u mee dat bericht van verhindering is ontvangen van de volgende leden: de heer Wellink (ziekte) en mevrouw Braam (ziekte). Mevrouw Braam probeert om later te komen. De heer Borghouts is afwezig wegens vakantie. Gedeputeerde Heller is afwezig in verband met de Ewecbeurs in Marseille. Gedeputeerde Baggerman is afwezig wegens verblijf in het buitenland. Gedeputeerde Kruisinga zal later arriveren in verband met externe verplichtingen. Gedeputeerde Mooij is ziek.

2. VASTSTELLING AGENDA EN REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De **VOORZITTER**: We gaan in eerste instantie de primus bij de hoofdelijke stemming vaststellen. Daartoe kies ik een nummer. Dat is nummer 17. Dat is de heer Breunissen. Bij een hoofdelijke stemming wordt dus begonnen met de heer Breunissen.

De vaststelling van de agenda. Er is een verzoek tot het houden van een interpellatie over de aanleg van een golfbaan in de Bovenkerkerpolder ingediend door mevrouw Nagel (CDA). Dit verzoek zal direct na het vragen uur aan u worden voorgelegd (punt 7a). Het CDA heeft aangekondigd eventueel een motie vreemd aan de orde van de dag te willen indienen, inzake de aanleg van de golfbaan, afhankelijk van de beantwoording van GS bij de interpellatie. Ik stel de fractie daartoe na de behandeling van de interpellatie in de gelegenheid. De eventuele stemming over de motie zal plaatshebben aan het einde van de vergadering.

Verder heeft de heer Bruystens in het presidium een motie vreemd aan de orde van de dag aangekondigd. Ik stel hem daartoe nu in de gelegenheid.

De heer **BRUYSTENS** (Ouderenpartij NH/VSP): Mijn 'maiden speech', na vijftien jaar. Tot voor kort was er bij het station Den Helder een acceptabele wachtruimte van Connexxion. Connexxion heeft besloten om die wachtruimte te verwijderen ten behoeve van een administratieve ruimte voor het busbedrijf. Vanwege vertragingen in het ov enzovoorts is er compensatie gebracht in de vorm van enkele abri's. Vele tientallen passagiers, waaronder erg veel ouderen, moeten na een bezoek aan het ziekenhuis hier een half

uur tot een uur wachten. Dat is onacceptabel. Ik heb daarom een motie ingediend.

Motie 2-1

Ouderenpartij NH/VSP dient de volgende motie in:

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 16 maart 2009,

Gehoord de discussie over de vervanging van de wachtruimte door eenabri in Den Helder door Connexxion,

Overwegende dat:

- *de wachtruimte van Connexxion in Den Helder is weggehaald t.b.v. een administratieve ruimte voor het busbedrijf;*
- *er als gevolg van vertragingen in het openbaar vervoer vaak veel reizigers gedurende langere tijd op de boot naar Texel of aansluitend openbaar vervoer moeten wachten (in de brief van de heer S. Kooy d.d. 29 januari 2009 is sprake van tientallen passagiers, waaronder vele ouderen na bezoek aan het ziekenhuis, soms een gelede bus vol);*
- *n.a.v. gesprekken van gedeputeerde Mooij over de aansluitingsproblematiek tussen bus, boot en trein geen ruimte of aanleiding is gebleken om de dienstregelingen te wijzigen;*
- *de gedeputeerde in het overleg met NS de frequente vertraging op het traject Alkmaar-Den Helder zal aanklaarten en dus niet duidelijk is dat er minder vaak vertragingen zullen optreden;*
- *de in plaats van de vroegere wachtruimte geplaatsteabri onvoldoende beschutting biedt en aan slechts een zeer beperkt aantal wachtenden plaats biedt;*

Dragen Gedeputeerde Staten en in het bijzonder gedeputeerde C. Mooij op:

Om voor de aanzienlijke aantallen reizigers van/naar Texel en aanliggende gemeenten Wieringen en Anna Paulowna die vaak langere tijd in Den Helder op aansluitend openbaar vervoer moeten wachten, in samenspraak met de wethouder van Den Helder en de vervoerders, op korte termijn een beschutte wachtruimte met voldoende capaciteit te doen plaatsen,

en gaan over tot de orde van de dag.

De **VOORZITTER**: De stemming over de motie zal plaatshebben aan het einde van de vergadering, omdat het een motie vreemd aan de orde van de dag is.

Dan ga ik naar de agenda. Wil iemand het woord over de agenda?

Mevrouw **GELDHOF** (D66): We kregen een agenda toegezonden waarin bij vrijwel elk agendapunt stond vermeld dat de stukken worden nagezonden. Daaronder vielen twee geheime stukken.

- Wat is de reden van de late toezending?
- Hoe kan zonder intern beraad ordentelijk worden vergaderd over die stukken?

De **VOORZITTER**: U had uw verzoek al eerder ingediend. Een aantal fracties hebben daarop al gereageerd en zich achter uw voorstel geschaard. Het is besproken in het presidium. Het is eerder besproken in een vergadering van een commissie. In het presidium is er breder over gesproken. Op dit moment is het zo dat voor Statenvergaderingen twee zendingen plaatsvinden: een zending van stukken die op tijd klaar zijn en een nazending van stukken waarvan dat niet het geval is. Afgesproken is om de nazending in één bundel te doen, zodat voorkomen wordt dat in allerlei

enveloppen diverse stukken zitten voor de Statenvergadering. Het presidium heeft zich ervoor uitgesproken om dit te handhaven, behalve als het gaat om een belangrijk stuk en eerdere toezending van belang is. Verder is in het presidium besproken dat gepoogd wordt om bij een stuk dat na de commissievergadering wordt gewijzigd, aan te geven waar zich de wijzigingen bevinden. In de nazending is dan snel te zien waar het is veranderd. Op deze gronden heeft het presidium besloten om het onderhavige stuk in deze vergadering wel te bespreken.

De heer **KRAAK** (VVD): Ik breng onder de aandacht dat de geheime stukken van de commissie ROG door alle leden op 21 februari zijn ontvangen. Zowel de twee D66-fractieleden als de twee D66-duoleden hebben op die dag de complete stukken ontvangen.

Mevrouw **GELDHOF** (D66): Dat is juist, maar er zijn kennelijk wijzigingen, beoordelingen of voorstellen op die stukken gekomen. Vooraf kunnen wij dat niet zien, omdat wij die stukken niet hebben. Als er geen wijzigingen op zijn, dan had het met de eerste zending meegestuurd kunnen worden. Op dat punt verschil ik nadrukkelijk met u van mening.

Een ander punt dat wij onder de aandacht willen brengen, is dat wij bij een volgende keer dat de stukken zo onverklaarbaar laat worden toegestuurd niet deelnemen aan de discussie. Vanmiddag zullen wij dat wel doen.

De **VOORZITTER**: Wij nemen daarvan kennis.

Wenst iemand anders het woord over de agenda? Nee, dan is de agenda overeenkomstig het voorstel van het presidium vastgesteld.

2a. BEKRACHTING VAN DE GEHEIME STATENVOORDRACHT MET BIJLAGEN EN VAN EEN AANTAL GEHEIME BIJLAGEN BIJ DE STATENVOORDRACHT LIFE SCIENCE FUND

De **VOORZITTER**: De bekrachtiging heeft al eerder plaatsgevonden maar doordat de bijlagen zijn gewijzigd dient de bekrachtiging opnieuw plaats te vinden. We gaan dus bekrachtigen het besluit van Gedeputeerde Staten inzake opgelegde verplichting tot geheimhouding.

Gedeputeerde Staten hebben bij besluit van 10 februari 2009 en 24 februari 2009 op grond van een belang genoemd in artikel 10 van de Wet openbaarheid van bestuur geheimhouding opgelegd ten aanzien van een Statenvoordracht met bijbehorende stukken, en een aantal bijlagen behorende bij de Statenvoordracht Life Science Fund waarvan ik voorstel deze in PS aan het einde van de vergadering in beslotenheid te behandelen. Krachtens artikel 25, 3^e lid, van de Provinciewet dient de opgelegde geheimhouding in deze vergadering door uw Staten te worden bekrachtigd. Ik stel u voor daartoe te besluiten. Verlangt daarover iemand het woord? Neen. Dan is de opgelegde geheimhouding ten aanzien van deze stukken hiermee bekrachtigd. Ik wijs u erop, dat op grond van artikel 25, 4^e lid, van de Provinciewet de verplichting tot geheimhouding in acht genomen wordt totdat Provinciale Staten haar opheffen.

2b. AFSCHEID VAN DE HEER BRUGGEMAN EN INSTALLATIE NIEUW STATENLID

De **VOORZITTER**: Ik ga de heer Bruggeman toespreken en ik zal de heer Wilms beëdigen. Daarna schors ik kort om te feliciteren.

Geachte heer Bruggeman. U mag blijven zitten of hier komen staan. Beste Ton. In 2007 werd je gekozen tot lid van PS en ging je met negen collega's in de CDA-fractie, onder leiding van Johan Bruins Slot, aan de slag. Je had er zin in, althans die indruk had ik, en niets wees erop dat er al na twee jaar een eind aan zou komen. Dat heb jij ook niet bevroed, want snel weglopen is niet jouw stijl, als ik naar je cv kijk. Maar Ton, er is hier ook

helemaal geen sprake van zomaar weglopen. Er is wat aan de hand. Je hebt een zwaarwegende reden voor je stap. Bij eerdere gelegenheden waarin nieuwe Statenleden een wending aan hun loopbaan gaven en daartoe hun zetel in de Staten tussentijds opgaven, vroeg ik deze Statenleden altijd of ze er wel over hadden nagedacht. Immers, je hebt het mandaat voor vier jaar niet voor niets gekregen. Het begint met je politieke ambitie, die wordt beloond met een plek op de kieslijst en dankzij het succes van de verkiezingen met een mooie plek in de Statenzaal als beloning. In jouw geval was dat dan voornamelijk een stoel in een hotel in Heiloo. Maar goed, eenmaal op die stoel, ongeacht waar die staat en of hij lekker zit, verwachten je partij en de kiezer iets van je. Aan de slag dus. En dat heb je gedaan. Twee jaar en met grote inzet. Lid van de commissie WAMEN, actief deelnemer aan commissiewerkbezoeken en een bezielde en integer woordvoerder op de beleidsterreinen van de commissie. Ongetwijfeld ben je voor de fractie buiten de deur van het provinciehuis ook nog actief geweest. Maar wat nu, met die twee resterende jaren en die zwaarwegende reden? Je hebt inderdaad een zwaarwegende reden. Je zet je politieke werk voort en blijft de openbare zaak dienen. Nu als gemeentebestuurder. Terug naar de basis dus. Dat is voor mij, zoals ik in het politieke leven sta, een volstrekt gelijkwaardige wissel. Jouw gemeente is per 1 januari samengegaan met Bennebroek. In het nieuwe Bloemendaal is politiek en bestuurlijk nog van alles aan de hand en moet er nog veel gebeuren. Jij bent Bloemendaler, en sinds 1992 in allerlei politieke functies zeer actief in je gemeente. Het is dus niet verwonderlijk dat je partij een beroep op je heeft gedaan, namelijk door als lid van college van burgemeester en wethouders een bijdrage te leveren aan de toekomst van de nieuwe gemeente. Je bent inmiddels aan de slag en hebt de grote portefeuille Volksgezondheid, Jeugdbeleid, Ouderenbeleid, Sociale Zaken en Onderwijs. Dat laatste is niet verwonderlijk, gezien je jarenlange en zeer brede ervaring in het onderwijs.

Ton, ik wens je namens de Staten heel veel succes in je bestuurlijke werk en ik ben ervan overtuigd dat onze paden zich nog wel eens zullen kruisen. Het ga je goed (applaus).

Dan is nu het onderzoek van de geloofsbrief en beëdiging van het nieuw Statenlid de heer F.F.J. Wilms (in de vacature van de heer Bruggeman) aan de orde. Overeenkomst artikel 8 van het reglement van orde voor de vergaderingen en andere werkzaamheden van Provinciale Staten heb ik tot lid van de commissie van onderzoek mevrouw C. Herbeck, de heer D. Butter en de heer J. Kardol benoemd. De commissie die blijkens het aan mij overhandigde proces-verbaal haar onderzoek inmiddels heeft verricht, adviseert Provinciale Staten tot toelating van de heer Wilms te besluiten. Verlangt iemand hierover het woord? Nee, dan is besloten de heer Wilms als lid van Provinciale Staten toe te laten. Ik ontbind de commissie van onderzoek en dank de leden voor de verrichte werkzaamheden.

Aan de orde is nu de beëdiging van de heer Wilms. Ik verzoek de heer Wilms naar voren te treden. Geachte heer Wilms, Provinciale Staten hebben zojuist besloten u toe te laten als lid van Provinciale Staten. Ik stel u daarom thans in de gelegenheid de in artikel 14 van de Provinciewet bedoelde eed in mijn handen af te leggen. Ik zal u eerst de formule van de eed voorlezen.

“Ik zweer dat ik, om tot lid van Provinciale Staten benoemd te worden, rechtstreeks noch middellijk, onder welke naam of welk voorwendsel ook, enige gift of gunst heb gegeven of beloofd. Ik zweer dat ik, om iets in dit ambt te doen of te laten, rechtstreeks noch middellijk enig geschenk of enige belofte heb aangenomen of zal aannemen. Ik zweer dat ik getrouw zal zijn aan de Grondwet, dat ik de wetten zal nakomen en dat ik mijn plichten als lid van het provinciaal bestuur naar eer en geweten zal vervullen.” Ik verzoek u, onder het opsteken van de voorste twee vingers van uw rechterhand, mij na te zeggen: “Zo waarlijk helpe mij God almachtig.”

De heer **WILMS**: Zo waarlijk helpe mij God almachtig.

De **VOORZITTER**: Ik wens u geluk met uw lidmaatschap van Provinciale Staten (applaus).

Ik schors de vergadering om u in de gelegenheid te stellen de heer Wilms met zijn benoeming te feliciteren en de heer Bruggeman te bedanken als lid van Provinciale Staten.

Schorsing van vijf minuten.

2c. BENOEMING NIEUWE STATENGRIFFIER

De **VOORZITTER**: Ik verzoek mevrouw De Bijl-Baerselman om het voorzitterschap van mij over te nemen.

De **VOORZITTER**: Na deze kleine stoelendans is thans aan de orde de benoeming van de nieuwe Statengriffier. Ik stel voor over te gaan tot schriftelijke stemming. Overeenkomstig artikel 32 van het reglement van orde benoem ik tot stemopnemers de heer Talsma, de heer Kraak, mevrouw Geldhof en de heer Bruins Slot. Voor het uitbrengen van uw stem verzoek ik u gebruik te maken van de op uw tafels gelegde stembrief (de gele stembrief nummer 1). Indien u instemt met de naam die op de stembrief staat vermeld, hoeft u niets anders te doen dan de stembrief dicht te vouwen. De stembrieven worden zo meteen met een stembus opgehaald. U mag de stembrieven niet van uw naam of handtekening voorzien, dan zijn ze ongeldig. Verlangt iemand nog het woord over de voordracht? Nee. Wenst iemand een stemverklaring af te leggen? Nee. Verlangt iemand aantekening? Nee. Dan mag u nu stemmen.

Ik schors de vergadering voor het tellen van de stemmen.

Er is een schorsing van twee minuten.

De **VOORZITTER**: Ik heropen de vergadering. Ik maak de uitslag van de stemming bekend. Er zijn vijftig stemmen uitgebracht. In het voorschrift voor het stembiljet staat dat u de stembiljetten niet van uw naam of handtekening mag voorzien, want dan zijn zij ongeldig. Twee personen hebben het volgende ingevuld: een heeft gezegd 'akkoord' en de ander heeft de naam van mevrouw Speekenbrink weer ingevuld. We gaan ervan uit dat dit voorstemmen zijn. Dat betekent dat alle vijftig leden gestemd hebben voor de benoeming van mevrouw Speekenbrink tot Statengriffier (applaus). Als u discussie wilt over de twee stemmen, dan zal het er niet veel toe doen.

Ik schors de vergadering voor enkele minuten om u in de gelegenheid te stellen mevrouw Speekenbrink te feliciteren. Ik ga voorop om haar een bloemetje te overhandigen. Ik hoop dat je veel plezier beleeft aan deze baan.

Schorsing van drie minuten.

3. VASTSTELLING VAN DE NOTULEN VAN DE VERGADERING VAN 9 FEBRUARI 2009

De **VOORZITTER**: Ik heropen de vergadering.

De Partij voor de Dieren wil graag de reactie van de commissaris der koningin op pagina 20 nogmaals door de geluidsopnamen laten controleren. Er staat in de notulen nu enkel vermeld: "Dat is mogelijk." Men denkt zich te herinneren dat de commissaris hier nog een zin aan heeft toegevoegd, namelijk: "en als het niet in de verordening staat dan doen we of het in de verordening staat."

De heer Kardol wijst op een fout op pagina 24. Het woord 'Schiphol' moet worden vervangen door 'Chipshol'.

Wat de opmerking van de Partij voor de Dieren betreft: dat kijken we na. Als het daadwerkelijk zo is, dan zullen we het corrigeren. Het woord 'Schiphol' zal worden gecorrigeerd.

Mevrouw **ZEEMAN** (CDA): Ik besef dat ik te laat ben met het doorgeven van wijzigingsvoorstellen. Ik heb het pas vanochtend gedaan. Het gaat om bladzijde 12, derde alinea van mijn betoog. Een deel van de tweede zin loopt niet goed. Ik heb de wijzigingen (beperkt van aard) aan de griffie doorgegeven. Dat zinsdeel moet als volgt luiden: "Ik heb er behoefte aan dat de acties, verzoeken en opdrachten van GS aan Bureau Jeugdzorg overzichtelijk naar PS komen, gelet op de eerder uitgebrachte quick scan van Eiffel, voor de periode na de gehouden quick scan en de periode tussen het terugtreden van het toenmalig bestuur en de rapportage van Eiffel nu (1 december 2008)".

De heer **DE GRAAF** (SP): Ik heb een wijzigingsvoorstel voor bladzijde 35. Er staat bij de stemming niet vermeld dat de SP tegen het amendement was en voor de voordracht Detailhandels- en Leisurebeleid.

Mevrouw **DE BIJL** (VVD): Ik mis het woordje 'De' in mijn naam op bladzijde 12, derde alinea.

Gedeputeerde **VISSER**: Er ontbreekt een laatste 'n' op bladzijde 36 bij de naam van de heer 'Poelmann'. Ik kan mij niet voorstellen dat ik zijn naam verkeerd heb uitgesproken.

De **VOORZITTER**: Zijn er verder nog wijzigingen? Nee. Dan zijn de notulen met inachtneming van deze wijzigingen vastgesteld.

4.VASTSTELLING LANGETERMIJNAGENDA

De **VOORZITTER**: Wenst iemand over de langetermijnagenda het woord? Nee. Dan is de langetermijnagenda vastgesteld.

5. INGEKOMEN STUKKEN

De **VOORZITTER**: Wenst iemand het woord over de ingekomen stukken?

De heer **DE GRAAF** (SP): Eind vorig jaar is er een brief gericht aan GS over de afhandeling van een alternatief voorstel binnengekomen van de werkgroep Wierings Beraad. De werkgroep heeft mij gezegd dat zij nooit een reactie hebben ontvangen op deze brief. De werkgroep heeft wel een reactie ontvangen van de stuurgroep Wieringerrandmeer. Kunnen GS alsnog schriftelijk reageren op de brief?

De **VOORZITTER**: De opmerking wordt doorgeleid naar GS. Zijn er andere opmerkingen over de ingekomen stukken? Nee, dan is wat betreft de afdoening van de brieven conform het voorstel van het presidium besloten.

6. VOORTGANGSLIJST VAN AANGENOMEN EN AANGEHOUDEN MOTIES EN TOEZEGGINGEN

De **VOORZITTER**: Verlangt iemand het woord over de voortgangslijst? Nee, dan stel ik voor de voortgangslijst voor kennisgeving aan te nemen.

7. VRAGENUUR

De **VOORZITTER**: Aan de orde is het vragenuur. Voor alle duidelijkheid wil ik erop wijzen, dat conform het gestelde in artikel 46 reglement van orde tijdens het vragenuur geen interrupties zijn toegestaan en geen moties kunnen worden ingediend. Ik geef het woord aan de heer De Vries. Hij heeft verzocht om vragen te stellen over Nuon. In het presidium is vanochtend vanwege de afwezigheid van gedeputeerde Heller in overleg met de SP besloten om de vragen schriftelijk af te handelen.

De heer **DE VRIES** (SP): U zegt 'in overleg', maar was het 'na overleg' of 'in overleg'. Daar zit een verschil tussen.

In het Haarlems Dagblad van 26 februari schrijft gedeputeerde Heller: "Het moment om ons gewonnen te geven is nu bereikt" en verder "Je kunt de kont tegen de krib gooien maar daar dien je het belang van de burger niet mee, omdat je niks te vertellen hebt en je waarschijnlijk geen dividend ontvangt." Al jaren staan PS en GS fier en unaniem samen op het standpunt dat energie een publieke zaak moet blijven. Maar na een briefje van de minister die duidelijk alleen met zichzelf bezig is, het publiek belang blijkbaar niet wil dienen en haar verantwoordelijkheid schuwt, gaat u als een blad aan de boom om en zegt dan moeten we ons wel 'gewonnen' geven.

Naar onze mening loopt u hiermee te ver voor de troepen uit en dus op de discussie die daarover nog in FEPO en in onze Staten in mei en juni moet plaatsvinden. Maar erger nog, u geeft een absoluut verkeerd signaal af naar alle andere aandeelhouders en onze burgers! Eerst nog even de inhoud. U hanteert in het Haarlems Dagblad eigenlijk maar één motief: geld, en dat is nu precies waar het hier niet over mag gaan. Het feit dat de verkoop geld oplevert, het feit dat we jaarlijks tot nu toe veel dividend krijgen uitgekeerd is totaal ondergeschikt en een prettige bijkomstigheid die absoluut niet verward mag worden met de essentie dat hier de uitverkoop van ons collectieve recht tot zelfbeslissing aan de orde is. Hier wordt maar op één belang gefocust, namelijk het private belang dat ook nu boven het publieke belang wordt gesteld. Economie wordt boven politiek gesteld (uit Frank Ankersmid, hoogleraar Geschiedenis, Volkskrant 14 maart).

Dit heeft geleid tot de volgende vragen:

- 1) Bent u met ons van mening dat het niet handig is om dit standpunt nu al te bezigen en dat dit in wezen een verkeerd signaal is voor onze burgers en medeaandeelhouders?
 - 2) Bent u met ons van mening dat het publieke belang het best gediend is met het collectieve recht tot zelfbeslissing, zeker ook ten aanzien van energie als onderdeel van de publieke infrastructuur?
 - 3) Bent u met ons van mening dat hier het principiële standpunt leidend moet zijn boven geldelijke motieven?
 - 4) Bent u al met al met ons van mening dat het publieke belang het beste gediend wordt met het weigeren tot verkoop van de Noord-Hollandse Nuon-aandelen en dat daarmee het juiste signaal aan de andere aandeelhouders wordt gegeven?
 - 5) Bent u bereid om gehoor te blijven geven aan de uitspraak van zowel GS als PS om de provinciale Nuon-aandelen niet te verkopen, maar in publieke handen te houden zoals nu het geval is?
 - 6) Bent u bereid om uw invloed aan te wenden in de richting van gemeente Amsterdam om de Nuon-aandelen niet in de verkoopdeal te brengen, maar in publiek bezit te laten?
 - 7) Bent u bereid om in voorkomend geval aandelen Nuon over te nemen om te voorkomen dat deze overgaan van publieke handen naar andere dan onze overheidseigenaren?
- Inmiddels heeft zowel de gemeente Alkmaar als de gemeente Schagen de uitspraak gedaan dat zij niet tot verkoop wenst over te gaan (zie de Volkskrant van vorige week). Andere gemeenten volgen wellicht op korte termijn.

In het stuk dat werd uitgereikt tijdens de gezamenlijke FEPO/Rekeningencommissie-vergadering van 4 maart wordt gesteld dat als niet alle aandeelhouders hun stukken inbrengen maar bijvoorbeeld meer

dan 80% wel, dan de overige eigenaren alsnog hun aandelen in de verkoopdeal zullen inbrengen (= verkopen).

- 8) Wat wordt het standpunt van de provincie Noord-Holland in dezen?
- 9) Werkt u hieraan mee of zult u hieraan niet meewerken?

Bij dit uitgereikte document horen ook zes bijlagen met inhoudelijke detailinformatie (is de inschatting). Deze informatie is tot op heden nog niet uitgereikt (er is door de SP al wel om gevraagd).

- 10) Op welke termijn gaat u deze bijlagen ook ter beschikking van PS stellen, zodat zij zich een vollediger beeld kunnen vormen over de inhoud van alle gemaakte afspraken?
- 11) Op welke wijze heeft gedeputeerde Heller (of zijn voorganger de heer Moens) als commissaris namens Noord-Holland in de afgelopen periode stelling genomen tijdens de besprekingen ter voorbereiding op het verkoopproces en zal hij in de komende periode het Noord-Hollands besluit om niet te verkopen gestand gaan doen tijdens de verdere besprekingen in de raad van commissarissen?
- 12) Op welke wijze heeft de heer Hooijmaijers op persoonlijke titel als commissaris in de afgelopen periode stelling genomen tijdens de besprekingen ter voorbereiding op het verkoopproces en zal hij in de komende periode het Noord-Hollands besluit om niet te verkopen gestand gaan doen tijdens de verdere besprekingen in de raad van commissarissen?

Graag verzoekt de SP om uw antwoorden op bovenstaande gedetailleerd toe te lichten.

De **VOORZITTER**: Mevrouw Kruisinga is inmiddels gearriveerd en geeft aan dat zij de antwoorden nu mondeling kan geven. Ik wil haar de gelegenheid geven om dat te doen.

De heer **DE VRIES** (SP): Dat stellen wij zeer op prijs.

Gedeputeerde **KRUISINGA**: Met betrekking tot vraag 1 is het standpunt van de provincie in de communicatie van de afgelopen weken steeds duidelijk naar voren gekomen, namelijk dat zij tegen de verkoop is van een meerderheidsbelang in Nuon. Gezien de grootte van ons pakket (ruim 9%) is het echter ook duidelijk dat wij alleen de verkoop aan Vattenfall niet tegenhouden. Vandaar de oproep aan het kabinet om samen een zodanig pakket aandelen te nemen, dat de publieke belangen goed behartigd blijven. Het kabinet gaat niet op deze oproep in. De komende week zal duidelijk worden welk deel van de overige aandeelhouders wil verkopen. In overleg met PS zal begin juni 2009 de keuze moeten worden gemaakt hoe wij als provincie met ons pakket willen omgaan. Die keuze is dus nu nog niet gemaakt. De voordelen en nadelen verbonden aan het behoud van onze aandelen zullen wij dan samen met u afwegen.

Met betrekking tot vraag 2: Elke gemeente of provincie met aandelen in Nuon moet dus zelf het besluit nemen over verkoop van de aandelen. De komende maanden zijn daartoe gereserveerd. Wat nu voorligt, is het voorstel zoals dat is uitgewerkt door Nuon en Vattenfall.

Met betrekking tot vraag 3: Het antwoord is ja. In principe vinden wij dat ook. Vandaar onze voorkeur om niet tot verkoop over te gaan. Anderzijds moet je er bij elke keuze wel op letten dat de financiële belangen (dividenden en de waarde van aandelen) niet serieus worden geschaad.

Met betrekking tot vraag 4: Voor het antwoord op deze vraag verwijs ik naar het antwoord op vraag 1. In de communicatie hebben wij steeds aangegeven geen voorstander te zijn van de verkoop. Er komt echter een moment waarop wij met PS de afweging moeten maken, gelet op het feit dat ons aandeelgedeelte 9% is.

Met betrekking tot vraag 5: Voor het antwoord op deze vraag verwijst ik naar het antwoord op vraag 1.

Met betrekking tot vraag 6: Ik kan zeggen dat gedeputeerde Heller met de andere grote aandeelhouders in Nuon overleg heeft (Gelderland, Friesland en Amsterdam). Uiteindelijk zal het Amsterdamse college van burgemeester en wethouders met de gemeenteraad een eigen besluit over de voorstellen moeten nemen. Dat is helemaal in lijn met het antwoord dat we over onze eigen positie hebben gegeven. Ook ons besluit gebeurt namelijk in overleg met PS.

Met betrekking tot vraag 7: Ik kan u zeggen dat dit niet onze primaire insteek is. Idealiter zou een deel van de huidige aandeelhouders of het Rijk met ons de publieke belangen blijven behartigen. Wij gaan ervan uit dat het belang het beste behartigd wordt als de aandelen in handen van een publiek orgaan blijven. In elk geval zullen wij niet als enige partij een zodanig pakket aandelen nemen, dat de huidige voorstellen van tafel zijn.

Met betrekking tot vraag 8: In de voorstellen van Nuon en Vattenfall is overeengekomen dat de laatste partij verplicht is haar bod na te komen indien ten minste 80% van de aandelen in Nuon te koop wordt aangeboden. De overige aandelen worden dan niet verkocht. In uw besluitvorming van juni 2009 zal deze keuze moeten worden gemaakt. Wij zullen dan alle voordelen en nadelen verbonden aan de diverse keuzen aan PS aanreiken.

Met betrekking tot vraag 9: De heer Heller weet niet beter dan dat deze informatie begin vorige week is verzonden aan de griffier van de commissie FEPO.

Met betrekking tot vraag 10: Dat is een misverstand, omdat zowel de heer Heller nu als zijn voorganger de heer Moens aandeelhouder was, en dus geen commissaris. In de aandeelhoudersrol is het afgelopen jaar de consistente lijn geweest dat Noord-Holland niet instemt met een meerderheidsbelang in Nuon.

Met betrekking tot vraag 11: De heer Hooijmaijers is inmiddels geen lid meer van de raad van commissarissen. Hij is het geweest op persoonlijke titel. De vraag kan daarom niet door GS worden beantwoord. U hoort hem echter zeggen dat ook hij tegen de verkoop was.

Ik denk dat daarmee aan het verzoek is voldaan om de vragen gedetailleerd te beantwoorden.

De **VOORZITTER**: Ik stel vast dat de heer De Vries geen nadere vragen wil stellen. Wensen andere leden nog vragen te stellen over dit onderwerp? Nee. Dan is dit deel van het vragen uur hiermee beëindigd.

7a. VERZOEK VAN HET LID MEVROUW NAGEL TOT HET HOUDEN VAN EEN INTERPELLATIE OVER DE AANLEG GOLFBAAN BOVENKERKER POLDER

De **VOORZITTER**: U hebt op uw tafel kennis kunnen nemen van de aard van de interpellatie. Het is nu aan PS of zij kunnen instemmen met het verzoek tot het houden van een interpellatie. Ik concludeer dat PS besluiten tot het houden van die interpellatie.

Mevrouw **NAGEL** (CDA): In de PS-vergadering van 17 december 2007 is de voorgestelde streekplanherziening van het streekplan Noord-Holland-Zuid om in de Bovenkerkerpolder te Amstelveen een golfbaan mogelijk te maken met een ruimte meerderheid verworpen. Er was ook veel verzet tegen. Bovendien is in die vergadering amendement 10-1 aangenomen waarbij PS besluiten de aanleg van een golfbaan in de Bovenkerkerpolder niet toe te staan en PS verzoeken GS daarin tekst en kaart van de streekplanherziening overeenkomstig dit besluit aan te passen.

De voorgestelde streekplanherziening ging onder andere over een golfbaan in de Bovenkerkerpolder in algemene zin, niet over een bepaalde golfbaan. Wij denken in bestemmingen en niet in individuele plannen bij een streekplanherziening. De beantwoording van Statenvraag 50 van

4 september 2008 over dit onderwerp van 14 oktober 2008 is onvolledig, daar heb ik in de vergadering van ROG van 1 december 2008 op gewezen. Nu blijkt dat de gemeente Amstelveen voornemens is een golfbaan wel toe te staan in de Bovenkerkerpolder, in strijd met het streekplan Noord-Holland-Zuid, in strijd met onze Golfbanennotitie en in strijd met ander provinciaal beleid, is onze vraag opnieuw: wat gaan GS ondernemen tegen de gemeente Amstelveen? Dit mede in het licht van de Provinciale ruimtelijke verordening Noord-Holland, die op 15 december 2008 is vastgesteld in PS en de instrumenten die de provincie onder de nieuwe Wro ten dienste staan. Wij mogen aannemen dat de provincie Noord-Holland geen lam zonder tanden is, maar een drievoudige vastberaden en moedige leeuw, zoals van oudsher tot uiting komt in ons provinciale wapen van Noord-Holland, en recent opnieuw is vorm gegeven in onze nieuwe provinciale huisstijl.

Onze vragen zijn als volgt:

- 1) Waarom hebt u uw visie en standpunt in deze nog niet voorgelegd aan PS, zoals toegezegd in uw antwoord op vraag 1 van bovengenoemde Statenvragen?
- 2) Hoe gaat u uitvoering geven aan de opdracht van PS van Noord-Holland van 17 december 2007 om de bestemming van het streekplan Noord-Holland-Zuid 'Agrarisch gebied van bijzondere betekenis voor natuur, landschap en bodem' te handhaven?
- 3) Aangezien het in de bedoeling van de gemeente Amstelveen lijkt te liggen de gevraagde vergunning binnenkort af te geven, vragen wij u wanneer u actie denkt te ondernemen – nu blijkt dat de plannen van Amstelveen wel degelijk op gespannen voet staan met het besluit van PS van 17 december 2007?
- 4) Wij vragen u hierbij aan te geven welke corrigerende proactieve of reactieve instrumenten, die de Wet ruimtelijke ordening biedt, u denkt in te zetten. Wij verwijzen in dit verband naar de kaderstellende notitie die op 17 maart 2008 door PS is vastgesteld.
- 5) De beleidsnotitie van de provincie over de planologische afweging en inpassing van golfterreinen vereist dat bij een aanvraag voor een 9-holes baan wordt getoetst of de fysieke ruimte en de politieke bereidheid bestaan om de baan uit te breiden tot een 18-holes baan. Van een dergelijke toets is niet gebleken. Waarom niet?
- 6) Is het u bekend dat in het voorliggende nieuwe plan de 'ondergrondse' schuilhutten 2 m hoog blijken te zijn? Dat de drie 'verzonken' afslaghutten bij elkaar 94 m lang en 3,5 m tot 4 m hoog zijn? En dat de 'beperkte' dan wel 'achterwege te laten' verlichting van de 'driving range' volgens de vergunningsaanvraag bestaat uit 21 lichtmasten van 9 m hoog (met nader te bepalen armatuur) en 37 lichtmasten van 5 m hoog? Deze voorstellen gaan ten koste van de grote mate van openheid, de strokenverkaveling en het veenweidekarakter van de polder.

Ik dank u voor de geboden mogelijkheid het bovenstaande aan de orde te stellen en zie de reactie van GS met belangstelling tegemoet.

Gedeputeerde **HOOIJMAIJERS**: Het antwoord op vraag 1. Bij de beantwoording van de Statenvragen d.d. 14 oktober 2008 hebben GS aangegeven hun standpunt aan PS voor te leggen naar aanleiding van overleg met de gemeente. Dat overleg heeft inmiddels plaatsgevonden. Vervolgens heeft de gemeente Amstelveen bij brief van 8 januari 2009 de provincie geïnformeerd over de stand van zaken. De gemeente Amstelveen heeft GS in kennis gesteld van haar standpunt dat zij wil meewerken aan het realiseren van een golfbaancomplex, zij het onder bepaalde voorwaarden. De situatie is daarmee ten opzichte van de behandeling in de tijd en de beoordeling van het golfbaanplan in de tijd bij de streekplanherziening gewijzigd. Bepalend op dit moment, let wel: op dit moment is het gegeven dat naar het oordeel van het gemeentebestuur het nu voorgestelde

golfbaancomplex mogelijk is op basis van het thans ter plaatse geldende planologische regime. In normaal Nederlands: u gaat er niet meer over.

Het gemeentebestuur heeft deze conclusie ook getrokken na het inwinnen van advies bij prof. mr. Koeman. Ook hier is de vraag aan de orde geweest, allereerst in het kader van de vaststelling van de streekplanherziening en vervolgens afgelopen jaar in het licht van de door het CDA ingediende Statenvragen van 14 oktober 2008 en de beantwoording daarvan door GS. Dus even heel duidelijk gesteld: men wist uiteraard dat dit speelde, men wist ook bij wie dit extra zwaar op de maag zou kunnen liggen en men heeft in dat kader de vragen aan professor Koeman gesteld en is hij desalniettemin tot zijn standpunt gekomen.

GS willen dus nog een keer benadrukken dat bouwvergunningsprocedures behoren tot de gemeentelijke praktijk, behalve wanneer u dat soort zaken zeer specifiek en via een provinciaal belang al in de provinciale structuurvisie hebt vastgesteld. Zoals u weet, is die provinciale structuurvisie er nog niet. Hopelijk gaan PS daartoe in december besluiten. Vooralsnog is er geen provinciale structuurvisie. Laat staan een structuurvisie waarin een dergelijk provinciaal belang is opgenomen. Dat is wat ik u tijdens de behandeling van dit onderwerp ook heb verteld. Ik heb u toen aangegeven, dat als er een ander besluit zou worden genomen, dat zou kunnen leiden tot een pyrrusoverwinning, waarbij diegenen die niet wilden dat het gerealiseerd werd, het naderhand moeilijker zouden kunnen krijgen om door te kunnen zetten wat wij wilden. Kortom, voor GS geldt dus het volgende: op dit moment is de provincie in dit geval formeel niet nodig bij dit plan. Het is niet een kwestie van niet nodig willen zijn, maar een bij wet gegeven niet nodig zijn. Er is ook geen sprake van een al vastgesteld provinciaal belang. Daarvan kan hooguit in december sprake zijn. Dan nog waag ik het te betwijfelen of het u als PS lukt om voldoende argumenten te hebben dat alle golfbanen (want je mag het niet betrekken op één golfbaan, dan is het namelijk niet meer generiek) in Nederland zouden moeten voldoen aan een bepaald kader. De Raad van State zou u dan ogenblikkelijk vragen waarom u andere zaken blijkbaar minder van belang vindt of waarom u die niet ook regelt. Geloof u mij, ik zou graag willen dat u gelijk had. Op dit moment is het niet onze diertuin.

Het antwoord op de vragen 2, 3 en 4. Er is geen sprake van een opdracht van PS aan GS om de bestemming van het streekplan te handhaven. Dat is ook onmogelijk: een streekplan is iets waaraan u zelf gebonden bent. GS hebben het standpunt zoals verwoord in de streekplanherziening wel richting de gemeente uitgedragen. Dat is zowel schriftelijk als mondeling gebeurd. In eerste aanleg is het voorbehouden aan de gemeenten om ingevolge de nieuwe Wro te komen tot plannen voor hun eigen grondgebied en om zelf te beoordelen of een aanvraag past binnen de mogelijkheden van het geldende planologische regime. Een bestemmingsplanwijziging of artikel 19-procedure (zoals destijds) waarbij eveneens een beoordeling aan het streekplan en vervolgens genoemde streekplanherzieningsprocedure hoorde, is nu dus niet meer aan de orde. Er geldt nu een ander regime. De juridische toetsing van het bouwplan in detail gaat dus ook niet door ons gebeuren. Het wordt niet eens aan ons voorgelegd. Zelfs als het wel aan ons zou worden voorgelegd, kunnen we er niets mee. Iedereen zou dan kunnen zeggen: waar bemoeien zij zich mee! En terecht: wij hebben dan geen poot om op te staan. Daar heb ik overigens een hekel aan.

De gemeente heeft aangegeven naar verwachting begin april 2009 akkoord te gaan met het aangepaste plan en dan de betreffende bouwvergunning te gaan verlenen. Deze zal zo goed als zeker worden bestreden tot in de hoogste instantie bij de afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State. Er zijn waarschijnlijk genoeg omwonenden die het niet eens zijn met de verlening van de bouwvergunning. De rechtbank zal zich er dus over uitspreken of het golfbaanplan past binnen de mogelijkheden van het geldende bestemmingsplan. Dat houdt in dat de rechtbank zal gaan

oordelen of golf een vorm van recreatie is. Het bestemmingsplan ter plekke geeft namelijk aan 'recreatie'. Ik zal het met veel belangstelling volgen.

Eenieder kan ageren tegen de bouwvergunning. In principe kunnen GS dat ook. Maar het heeft volgens ons geen enkele kans van slagen. Er is geen argumentatie te vinden om golf niet als vorm van recreatie te zien. Cruciaal is dus niet of u en ik golf op deze plek mooi vinden, maar dat er een bestemmingsplan is dat provincie noch gemeente tijdig vervangen heeft door een ander bestemmingsplan. Weliswaar wijkt het streekplan af van het bestemmingsplan, maar u hebt op het streekplan geen aanwijzing gezet. Dat had u wel kunnen doen. Kortom, de bouwvergunning is in overeenstemming met het geldende bestemmingsplan.

Het antwoord op vraag 5. Er is geen aanvraag bij GS ingediend die getoetst zou moeten worden aan de beleidsnotitie Golfterreinen. Toetsing is niet nodig, omdat de bouwvergunning verleend wordt op basis van het vigerende bestemmingsplan. Als ik me er wel mee zou bemoeien, dan zou dit geen doorzettingsmacht met zich meebrengen.

Het antwoord op vraag 6. De exacte details van het plan zijn ons (zoals al aangegeven) niet bekend. Zelfs als zouden zij ons wel bekend zijn, dan is het niet van belang welke mening GS of PS daarover hebben, althans heeft dat geen doorzettingsmacht op het plan van de gemeente.

Samengevat, ik zou graag namens u de leeuw zijn, maar het is hier niet onze diertuin. Wij gaan er niet over.

De **VOORZITTER**: De interpellant heeft nog een keer de gelegenheid om hierop te reageren. De gedeputeerde heeft dat recht niet. De andere leden van PS mogen ook nog een vraag stellen.

Mevrouw **NAGEL** (CDA): Ik heb behoefte aan het stellen van een aanvullende vraag. Wij hebben in de commissie ROG vastgesteld dat het vigerende streekplanbeleid wel degelijk geborgd wordt. Het is de vraag of een gemeente als Amstelveen (als er werkelijk juridisch naar gekeken wordt) weg komt met een bestemmingsplan uit de vijftiger jaren (1959). De gemeente heeft ook geen bezwaar gemaakt bij het streekplan Noord-Holland-Zuid (2003) waarin de gronden de bestemming landbouw kregen. Het is maar zeer de vraag of de heer Koeman alle informatie van de gemeente Amstelveen heeft gehad die relevant zijn voor deze dossiers. U hebt steeds gezegd dat het een pyrrusoverwinning zou zijn, maar er zijn wellicht andere mogelijkheden. Ik denk dat uw standpunt duidelijk is. Ik zal nu mijn motie vreemd aan de orde van de dag indienen, tenzij u nog wilt reageren op wat ik nu heb gezegd.

De **VOORZITTER**: Formeel is dat dus een probleem. Ik zag nog een vinger in de zaal. Ik begrijp dat u de motie nog niet wilt indienen, maar nog even afwacht.

De heer **BREUNISSEN** (GL): Dit is een interpellatie en dus kunnen er moties worden ingediend. Die moties zijn niet vreemd aan de orde van de dag, omdat zij bij dit agendapunt horen.

De **VOORZITTER**: Ja, dat denk ik ook.

Mevrouw **NAGEL** (CDA): Dan wordt het een gewone motie. Ik wist niet zeker of de motie nodig was, terwijl hij wel bij de agendabehandeling aangekondigd moet worden.

Mevrouw **DRIESSEN** (VVD): De VVD was bij de behandeling van de partiële herziening van het streekplan Noord-Holland-Zuid voor het voorstel van de gemeente Amstelveen. Wij betreurden het dan ook dat mevrouw Nagel

hierin zo persisteert. Ik heb behoefte aan het maken van enkele inleidende opmerkingen.

Aan professor Koeman is een deskundigenoordeel gevraagd. Mevrouw Nagel vraagt zich nu af of hij wel alle informatie heeft gekregen. Ik weet niet waarop zij dat baseert en zou graag van mevrouw Nagel vernemen waarop zij baseert dat professor Koeman onvoldoende of misleidende informatie heeft gekregen.

Kunnen GS mij inzicht geven of er ooit een uitspraak van de Raad van State is geweest over een bestemming die voldoet aan het bestemmingsplan, zodat alsnog de vergunning niet verleend kan worden?

Eerst bij de behandeling van het streekplan hebben GS nadere voorstellen gedaan. Mevrouw Nagel heeft dat met succes bestreden. Er is toen voor gewaarschuwd dat onder die (oude) wet iets kon (wat onder de nieuwe wet niet meer kon). Onder de nieuwe wet heeft de initiatiefnemer van de golfbaan de plannen opnieuw ingediend en mooi aangepast (ik deel absoluut niet het oordeel van mevrouw Nagel over de afslaghutten en dergelijke).

Mevrouw **NAGEL** (CDA): Is dit een vraag of een betoog?

Mevrouw **DRIESSEN** (VVD): Onder de nieuwe wet gaan wij er niet meer over. Mevrouw Nagel, hebt u nu misschien spijt van uw handelwijze van enkele maanden geleden?

Mevrouw **GELDHOF** (D66): Er was in december 2007 geen ruime maar een krappe meerderheid tegen het toestaan van de golfbaan. Terzijde: D66 had geen probleem met de voorstellen.

De gedeputeerde zegt: 'er is geen structuurvisie', oftewel: 'we gaan er nu niet over'. In feite is het toch zo dat er nu een overgangsregeling van kracht is. In die overgangsregeling staat exact hetgeen in (de partiële herziening van) het streekplan is vastgesteld. Voor D66 betekent dit helaas dat de golfbaan is uitgesloten. 'Helaas', want D66 was voorstander van de golfbaan. Ik begrijp daarom niet het betoog van de gedeputeerde en verzoek om een nadere toelichting.

De heer **OORTGIESEN** (PvdA): De fractiemeerderheid was bij de partiële herziening van het streekplan tegen de golfbaan. Als het gaat over provinciaal belang, stel dat er toch een weg kan worden gevonden voor het formuleren van een provinciaal belang om bepaalde gebieden uit te sluiten van ontwikkelingen als deze golfbaan, hebben wij als provincie (volgordelijk gezien) dan nog een kans? De PvdA is weliswaar in meerderheid tegen, maar op een gegeven moment moet je er een punt achter zetten.

Gedeputeerde **HOOIJMAIJERS**: Ik vraag mijn ambtenaren of ze voor u een notitie kunnen schrijven over dit onderwerp. Ik probeer u vandaag kort antwoord te geven, maar het is nou eenmaal een ingewikkelde materie.

Er is zeker sprake van 'volgordelijkheid'. Als u iets hebt aangemerkt als te zijn van provinciaal belang (dat hebben PS in het begin van dit jaar met veertien belangen gedaan), dan moeten deze hoofdbelangen worden afgedwongen. Het streekplan daarentegen staat weliswaar in het overgangsregime, maar PS hebben het streekplan als zodanig niet aangemerkt als zijnde van provinciaal belang. Dat zou ook moeilijk zijn geweest, omdat door die aanmerking alles wat in het streekplan staat gedaan had moeten worden. Daardoor schiet je bij de Raad van State tekort in de argumentatie en staat je hele beleid op de helling. In de bufferzone is veel mogelijk, maar het gaat in deze kwestie niet om een bufferzone. Mogelijke functies in een bufferzone zijn: wonen, recreatie, enzovoorts. De bufferzone is geen dijk, maar kent een geleidelijk verloop waarin alle functies aanwezig zijn. Daarbij moet een kernfunctie worden geformuleerd. PS moeten dat overigens nog doen. Dat gaat u in december doen. Weliswaar hebt u voor uzelf in het kader van het streekplan een kernfunctie benoemd, maar die telt hier niet en is als zodanig vervallen.

Ik ken professor Koeman als een van de grootste autoriteiten op het onderhavige gebied. Ik kan me daarom niet voorstellen dat hij van dit soort zaken niet op de hoogte is, zeker waar het hem specifiek is voorgelegd. Ook ik heb er vaak moeite mee om me zomaar neer te leggen bij een mening, maar in dit geval heeft het volgens mij geen zin om een second opinion te vragen. Ook onze eigen juristen geven aan dat het is zoals het is. Het is vervelend. Ook ik zou graag zien dat de provincie op elk gewenst ogenblik kan ingrijpen, maar dat is nou eenmaal niet mogelijk. Als het wel mogelijk zou zijn, dan zou het misschien wel misbruik van macht genoemd kunnen worden.

Het is mij niet bekend dat de Raad van State ooit een bouwvergunning heeft vernietigd die vergunbaar was volgens het bestemmingsplan. Dit is mij wel bekend voor gevallen waarin er getwijfeld werd aan de metrages. Zo zou er wellicht discussie over mogelijk zijn of hole 13.2 m naar links of naar rechts moet worden verplaatst.

Het streekplan was alleen bindend voor uzelf, tenzij het ging om een artikel 19-situatie. Dan telde het streekplan heel zwaar. In de huidige situatie is dat niet aan de orde. In de nieuwe wet is er meer macht gegaan naar de gemeenten en naar de Provinciale Staten. Zodra u een provinciaal belang hebt vastgesteld, is hij afdwingbaar. Daaraan voorafgaand is dat niet mogelijk. Ik zou niet weten hoe, al zou ik het wel willen.

Mevrouw **NAGEL** (CDA): Ik heb in vraag 2 van mijn vragen 50 geschreven dat de heer Koeman wellicht niet volledig is ingelicht. Deze vragen zijn op 14 oktober ingediend. Hierin is duidelijk vermeld waarom de gemeente Amstelveen in dit geval misschien niet weg komt. Het heeft te maken met het heel oude bestemmingsplan dat geldt.

Mevrouw **DRIESSEN** (VVD): De heer Koeman weet toch ook hoe oud het bestemmingsplan is?

Mevrouw **NAGEL** (CDA): Ik denk dat de heer Koeman dit misschien niet weet, omdat Amstelveen hem daarover wellicht niet heeft ingelicht. Dat was mijn vraag aan GS. Uiteindelijk baseert de provincie zich nu op een advies dat aan de gemeente Amstelveen is gegeven, maar op basis van provinciaal beleid. Daarom heb ik het expliciet aan GS gevraagd. GS hebben schriftelijk geantwoord dat zij niet gaan over wat de gemeente Amstelveen bespreekt met haar advocaat. Nu baseert de gedeputeerde zich op het advies van de heer Koeman. Dan is die vraag wel degelijk relevant.

De tweede vraag van mevrouw Driessen: wij hebben een vraag die aan PS is voorgelegd beantwoord met neen (de vraag over de streekplanherziening). Ik heb daar geen spijt van.

De vraag van mevrouw Geldhof. Er was een krappe meerderheid van één stem voor het amendement van GroenLinks, terwijl er een tweederde meerderheid was voor de vraag over de streekplanherziening. In die zin doe ik niet aan geschiedvervalsing.

Ik wil dan nu mijn motie indienen.

Motie 7a-1

De CDA-fractie dient de volgende motie in.

Provinciale Staten van Noord-Holland in vergadering bijeen op maandag 16 maart 2009;

Gehoord de antwoorden van GS op de interpellatie van het CDA, mevrouw Nagel, inzake de Bovenkerker polder/golfbaan te Amstelveen;

Overwegende dat GS afgaan op een discutabel juridisch advies dat de gemeente Amstelveen heeft ingewonnen, waarbij deze gemeente de grenzen van de wet opzoekt of zelfs overschrijdt met een bestemmingsplan van een halve eeuw oud, dat als gevolg van nalatigheid van de gemeente nooit is aangepast;

Overwegende voorts dat daarmee en passant Provinciale Staten van Noord-Holland worden gebruuskeerd omdat niet alleen het voorstel om het streekplan te wijzigen niet is goedgekeurd, maar ook een amendement werd aangenomen om de aanleg van een golfbaan in de Bovenkerker polder in het geheel niet toe te staan;

Besluiten:

- 1) dat Provinciale Staten van Noord-Holland een eigen juridisch advies zullen inwinnen, met als doel te bezien hoe de provincie haar belangen kan beschermen en waarborgen;*
- 2) dragen GS op alles te doen wat mogelijk is om het provinciale beleid veilig te stellen, volgens de kaders aangegeven door PS.*

En gaan over tot de orde van de dag.

De heer **KRAAK** (VVD): Ik wil graag van mevrouw Nagel horen wie zij gelooft en wanneer dat geloof leidt tot een beëindiging van deze discussie in het kader van welk onderzoek dan ook. Hebt u iemand of iets op het oog die u wel gelooft en die een zinvol nader onderzoek kan doen? Ik ga ervan uit dat ik het college moet geloven.

Mevrouw **NAGEL** (CDA): Ik heb meermalen gevraagd om het in de commissie te behandelen. Ik heb om een visie van GS gevraagd. Die visie was een ongedateerd stuk zonder echte inhoud (2 maart in de commissie). Daarop is mijn vergelijking van een leeuw zonder tanden gebaseerd. Er is ook geen eigen juridisch advies. Vandaar mijn motie. Ik hoop van harte op steun door PS. Ik wil graag een second opinion, omdat het nieuwe informatie kan opleveren.

De heer **KRAAK** (VVD): Dat vroeg ik niet. Ik vroeg wie een zinvol advies kan geven en waarin mevrouw Nagel gelooft.

De **VOORZITTER**: Ik wil deze discussie niet eindeloos laten duren. Mevrouw Nagel, mevrouw Driessen en mevrouw Geldhof mogen elk nog een enkel woord hierover zeggen en dan moet de discussie klaar zijn.

Mevrouw **NAGEL** (CDA): Ik wil dat PS hun eigen beleid verdedigen en bekijken welke juridische mogelijkheden er zijn om dat te handhaven. Vanwege de ouderdom van het bestemmingsplan, wil ik niet op het gegeven antwoord van GS afgaan. Ter toelichting verwijs ik u naar mijn Statenvragen.

Mevrouw **GELDHOF** (D66): Ik heb vragen gesteld over de overgangsregeling. Ik heb dat ook gedaan omdat er straks een agendapunt is waarbij GS zeggen dat de overgangsregeling voldoende waarborgen biedt om megastallen tegen te gaan, terwijl zij nu zeggen dat zij met de overgangsregeling niets kunnen doen.

Gedeputeerde **HOOIJMAIJERS**: Het gaat hier om verschillende terreinen. In het eerste terrein hebt u een mening neergelegd (provinciaal belang) en heeft het Rijk een mening neergelegd. Wij zijn hier slechts dienaar van het Rijk en dus moeten wij het opvolgen. Voor golfbanen geldt dit niet. De minister of Tweede Kamer heeft niet gezegd dat golfbanen in bepaalde gebieden niet zijn toegestaan. U vergelijkt dus onvergeloofbare grootheden met elkaar.

Wij hebben een goed functionerende eigen juridische dienst. Die dienst wordt geassisteerd door de landsadvocaat. Ten slotte is er nog het advocatenkantoor Stibbe dat naar de zaak heeft gekeken. Ik zou niet weten wie er buiten deze drie nog meer om advies moet worden gevraagd, en een hogere status heeft.

De heer **BRUINS SLOT** (CDA): Waarom legt u dan niet de juridische advisering op tafel? Waarom volstaat u met de globale opmerking dat het om een gemeentelijke taak gaat?

Afgezien van het bestemmingsplan uit 1959, het gaat hier om het hoofddoeleind sportaccommodatie. Het is prima dat je hier ook kunt recreëren. Bij een voetbalveld is het hetzelfde: je hebt professionals en je hebt amateurs en alles wat er tussenin zit. Het hoofddoeleind is sportaccommodaties. In het (aan de orde zijnde) bestemmingsplan wordt alleen maar gesproken over 'recreatief'. De gedeputeerde zegt daarover dat je op een golfterrein kunt recreëren.

Gedeputeerde **HOUIJMAIJERS**: Ik laat deze juridische kwestie over aan deskundigen: professor Koeman, onze eigen afdeling Juridische Zaken (die u over van alles adviseert en bijna geen foutenmarge heeft) en de landsadvocaat die onze afdeling daarin ondersteunt. U mag als Statenlid ten allen tijde de afdeling Juridische Zaken raadplegen. Dat heb ik herhaaldelijk gezegd. GS gaan echter een stuk niet opnieuw voorleggen op een terrein waar zij niet over gaan. De gemeente Amstelveen is hier de bevoegde instantie. Als u nader onderzoek wilt, dan moet u dat laten doen.

De heer **BRUINS SLOT** (CDA): Als iemand bouwt in strijd met het bestemmingsplan op basis van het overgangsrecht, dan hoor je als provincie op te treden.

Gedeputeerde **HOUIJMAIJERS**: Nee, het is niet juist dat er strijd is met het bestemmingsplan. Het spijt mij, maar al die mensen zijn wel bevoegd, en u niet. U kunt een mening hebben en misschien deel ik die mening in de sfeer van 'iets te kunnen aanpakken'. Maar ik heb niemand gevonden die uw mening deelt. Als u mij kunt zeggen welk bureau ik in de arm moet nemen om een advies te schrijven, van mij mag het. Ik kan de wet niet veranderen.

Mevrouw **NAGEL** (CDA): In het overgangsrecht staat wel (...)

De **VOORZITTER**: Nee, mevrouw Nagel, u hebt een motie ingediend en daarover zullen wij straks stemmen. Ik geef het woord aan mevrouw Driessen voor het maken van een enkele opmerking.

Mevrouw **DRIESSEN** (VVD): Ik heb mevrouw Nagel eerst de integriteit van de heer Koeman in twijfel horen trekken en daarna de integriteit van de advocaat van de gemeente Amstelveen. Ik vraag mij af hoe gedreven je moet zijn om dit alles op een rijtje te zetten. Laten we even teruggaan naar waar het over gaat.

De **VOORZITTER**: Dat hoeft u niet toe te lichten.

Mevrouw **DRIESSEN** (VVD): Dat vind ik wel, want het ging ook om een gehandicaptengolfbaan. Ik weet niet waarom u als argument gebruikt dat al die gerenommeerde mensen niet te vertrouwen zijn. Ik vind het geen goed argument in dezen.

Mevrouw **NAGEL** (CDA): Ik maak bezwaar tegen uw woorden dat ik gezegd zou hebben dat deze mensen niet te vertrouwen zijn. Ik heb alleen gezegd dat zij de informatie van de gemeente Amstelveen hebben gekregen. Het gaat mij erom het provinciale beleid veilig te stellen.

De **VOORZITTER**: U gebruikte het woord 'integriteit', maar ik denk dat u wat deze mensen betreft 'kwaliteit' bedoelde.

Mevrouw **DRIESSEN** (VVD): Mevrouw Nagel heeft duidelijk gezegd dat de advocaat van Amstelveen geen volledige informatie zou hebben verstrekt, dat GS geen volledige informatie zouden hebben verstrekt (...)

Mevrouw **NAGEL** (CDA): Mevrouw Driessen, u verdraait mijn woorden.

De **VOORZITTER**: Ik wil deze discussie afronden. Ik geeft de heer Gersteling nog een laatste mogelijkheid het woord hierover te voeren. Daarna wordt de motie in stemming gebracht.

De heer **GERSTELING** (SP): Het lijkt mij dat met gedrevenheid nooit iets mis kan zijn. Ik heb gedeputeerde Hooijmaijers horen zeggen dat PS van de megastallen en de golfbaan in Amstelveen iets vinden. Dat is een uitspraak. Ik kan mij ook herinneren dat hij heeft gezegd dat het streekplan plus alle uitspraken die wij daarover hebben gedaan onverkort zijn meegenomen in de verordening. Vervolgens zegt u 'ja, als u wat had willen doen, dan had u maar een aanwijzing moeten vragen'. Ik heb nergens in de discussie gehoord dat dit een middel zou zijn geweest om dit voor elkaar te krijgen. Ik had gehoopt dat bij zo'n belangrijk en in PS uitgebreid besproken onderwerp PS op de hoogte zouden zijn gebracht van dat middel en de mogelijkheden die het biedt. Ik begrijp dan ook heel goed de vraag van het CDA om inzicht te krijgen in de mogelijkheden die PS hebben om iets op dit terrein te doen. Dat is niet aan iets twifelen, maar dat is het proberen bespreekbaar te maken van wat nog wel kan en wat niet kan.

De **VOORZITTER**: Ik heb in de discussie begrepen dat GS nog zullen reageren met een schriftelijk stuk. Laten we daarin proberen helderheid te scheppen.

Gedeputeerde **HOOIJMAIJERS**: Ik zal het advies van de landsadvocaat eraan toevoegen. Ik kan die mening echter niet herzien. Deze mensen schrijven een advies. Ik kan niet van hen verlangen dat zij dat advies herzien, als ik het er niet mee eens ben. U bent vrij om de heer Koeman alles te geven wat u wilt, maar volgens mij heeft hij die extra informatie al. Hij kent alle stukken, maar hij komt niet tot een andere conclusie. Datzelfde geldt voor de landsadvocaat.

De twee zaken die u met elkaar probeert te vergelijken, zijn onvergelykbare grootheden. Daarvoor hebt u een ander regime afgesproken. Ik kan daaraan ook niets doen.

Als het wel zou kunnen, dan zou ik misschien de eerste zijn die er voorstander van was. Dat zou betekenen dat ik namens u overal en ten allen tijde zou mogen ingrijpen. Ik zou dat graag willen, maar het is niet mogelijk. U hebt zichzelf in een keurslijf geheven en daarbij de provinciale belangen aangegeven. Voor de rest wordt zoveel mogelijk in de hoofdlijnen het streekplan gevolgd. Dat wil niet zeggen dat elk detail uit het streekplan is geworden tot een provinciaal belang. Ik heb begrip voor uw gevoel van machteloosheid. Na december is dat gevoel een stuk minder geworden, omdat u dan zelf het beleid hebt vastgesteld. U kunt dan veel meer doen. De wet heeft een naijleffect.

De **VOORZITTER**: De interpellatie is hiermee beëindigd. De motie is ingediend en wordt momenteel vermenigvuldigd. Het reglement schrijft in principe voor dat de motie meteen in stemming wordt gebracht. Ik stel echter voor om de stemming een agendapunt uit te stellen, omdat de kopieën nog niet beschikbaar zijn. Dan wordt de voortgang van de vergadering in stand gehouden.

8. HAMERSTUKKEN

De **VOORZITTER**: Ik heb een verzoek van de heer De Vries ontvangen voor het maken van een korte opmerking met betrekking tot een hamerstuk. Ik wil daarvoor geen apart agendapunt invoeren. Het woord is aan de heer De Vries.

De heer **DE VRIES** (SP): Wij gaan daarmee akkoord. Wij willen PS erop opmerkzaam maken dat per 14 maart 2008 de overschotten in de reserves van de fracties een bedrag belopen van ongeveer (uit mijn hoofd)

530.000 euro. Dat baart ons zorgen. Wij zouden alle fracties willen stimuleren en enthousiasmeren om erover na te denken of die gelden naar de provincie terug kunnen. De stoomtrein en de jeugdzorg zouden erg blij zijn met deze gelden. Op 14 maart 2009 komt er weer een portie bij.

De **VOORZITTER**: Ik wil hier verder geen aandacht aan besteden.

De heer **TALSMA** (PvdA): Ik wil hier wel aandacht aan besteden, omdat ik helemaal niets begrijp van deze vraag. Er is hierover uitgebreid gesproken in het overleg met de fractievoorzitters (het 'seniorenconvent') en dat heeft geleid tot het maken van afspraken. De fractievoorzitter van de SP was daarbij ook aanwezig. Hij was er niet gelukkig mee, maar hij gaf aan zich aan te sluiten bij de ruime meerderheid. Nu worden er dan toch vragen over gesteld. Daarom vraag ik aan de SP: is dat wat met de fractievoorzitters in het overleg is besproken en waarover democratische besluiten zijn genomen, met de rest van de fractie gecommuniceerd?

De heer **DE VRIES** (SP): De fractievoorzitter van de SP is in verband met ziekte niet aanwezig. Er is hierover afgelopen dinsdag tijdens het fractieoverleg gesproken.

De **VOORZITTER**: Daaraan ging het seniorenconvent vooraf. In het seniorenconvent zijn afspraken gemaakt.

Ik wil overgaan tot de behandeling van de hamerstukken.

De heer **KRAAK** (voorzitter van het seniorenconvent): Ik denk dat er aantal zaken door elkaar lopen. Wij hebben over de reserves tot 2004 duidelijke afspraken gemaakt. De SP heeft daarmee ingestemd. De reserves van na 2004 worden volgens vastgestelde regels jaarlijks teruggestort in de kas. Ik begrijp het niet als de opmerkingen van de SP op de laatste reserves betrekking hebben. Als het gaat over de reserves tot 2004, dan vraag ik mij af of de SP in twee dagen van mening is veranderd. Dan kun je er in het seniorenconvent ook niet van op aan wat de SP daar zegt.

De **VOORZITTER**: Ik wil deze discussie verder laten rusten.

De heer **TALSMA** (PvdA): Er zijn toch vragen gesteld aan de SP. Het beeld ontstaat nu dat wij niet juist handelen. Daarom wil ik de SP vragen om deze vragen te beantwoorden. Zijn de besluiten gecommuniceerd met de hele fractie? Waar hebben we het precies over, onder verwijzing naar de vraag van de heer Kraak?

De heer **DE VRIES** (SP): Op de eerste vraag van de heer Talsma is het antwoord 'ja'. Wij hebben zelf geen vraag gesteld maar een oproep gedaan. Iedereen is volledig vrij om hierover na te denken.

De heer **KRAAK** (voorzitter seniorenconvent): U hebt duidelijk een aantal suggesties gedaan. U suggereert dat PS er goed over zouden moeten nadenken of zij met de gemaakte afspraken wel op de goede weg zitten.

De **VOORZITTER**: Dan ga ik nu verder met de hamerstukken. Op advies van de verschillende commissies van advies wordt geadviseerd in te stemmen met de hierna te noemen voordrachten en deze als hamerstuk te behandelen:

- voordracht beheer- en ontwikkelingsplan Waddengebied (deel A) en bijbehorend convenant (voordracht 16)
- voordracht EXIN-H, Centrum voor Woord, Beeld en Geluid YXIE te Alkmaar (voordracht 17)
- voordracht 2^e begrotingswijziging (voordracht 20)
- voordracht subsidievaststelling fractievergoedingen 15 maart 2007 tot en met 14 maart 2008 (voordracht 22).

Verlangt iemand hierover hoofdelijke stemming? Nee. Wenst iemand een stemverklaring af te leggen?

De heer **DE GRAAF** (SP): De fractie van de SP wenst een stemverklaring af te leggen bij voordracht 16 (beheer- en ontwikkelingsplan Waddengebied en bijbehorend convenant). De SP stemt in met het voorliggende deel A voor een beheer- en ontwikkelingsplan voor het Waddengebied. Daarbij willen wij wel benadrukken (zoals al gezegd in de commissie) dat wij in een later stadium, bij het verschijnen van de uitwerking van deel B en het financiële plaatje dat hoort bij deel C (het maatregelenprogramma), opnieuw kijken of wij ons hier in kunnen vinden. Ook houden wij de mogelijkheid open dat de provincie Noord-Holland in het geval van een onvoorziene omstandigheid of geschil tot een ander oordeel komt dan het Regionaal College Waddengebied.

De **VOORZITTER**: Wenst iemand anders een stemverklaring of aantekening af te leggen? Nee. Dan zijn de voordrachten met de nummers 16, 17, 20 en 22 vastgesteld.

De motie op de interpellatie is rondgedeeld. Is daarvoor een schorsing nodig?

De heer **KRAAK** (VVD): Ik vraag om een schorsing van ongeveer tien minuten.

De **VOORZITTER**: Dan schors ik de vergadering voor tien minuten.

Er volgt een schorsing van tien minuten.

De **VOORZITTER**: Ik heropen de vergadering. Aan de orde is stemming over de motie 7a-1. Dat is de CDA-motie naar aanleiding van de interpellatie. Het advies van GS.

Gedeputeerde **HOIJMAIJERS**: GS geven een negatief advies over besluit punt 1, omdat er al een eigen juridisch advies is. U kunt dat nogmaals van ons ontvangen, inclusief de second opinion. De meerwaarde van een nieuw advies zien wij echter niet in. GS geven een positief advies over besluit punt 2 (dragen GS op alles te doen wat mogelijk is om het provinciale beleid veilig te stellen, volgens de kaders aangegeven door PS). Als u ook maar één mogelijkheid ziet om dat te kunnen verstevigen, dan horen wij dat graag, omdat wij op dit punt geen enkele discrepantie zien tussen uw streven en ons streven.

De **VOORZITTER**: Dan breng ik de motie in stemming. Wenst iemand hoofdelijke stemming? Nee. Wenst iemand een stemverklaring of een aantekening?

Mevrouw **DRIESSEN** (VVD): Ik wil graag een stemverklaring afleggen.

Mevrouw **NAGEL** (CDA): Ik wil nog iets wijzigen aan de overwegingen. Ik wil in eerste regel van de overwegingen (tweede alinea) het woord 'discutabel' schrappen, omdat het betrekking heeft op iets dat moeilijk uit te leggen is.

De **VOORZITTER**: Dus het woord 'discutabel' in de tweede alinea, eerste regel, voor het woord 'juridisch' wordt geschrapt.

Mevrouw **DRIESSEN** (VVD): De VVD zal tegen de motie stemmen, omdat wij het onderwerp beschouwen als een lokale planologische aangelegenheid. Wij hebben van mevrouw Nagel niet gehoord bij wie en waarover zij advies wil hebben. Er is haar aangeboden om zelf advies te geven en in te dienen. Dat hebben wij niet gehoord van haar. Wij zijn bang dat als wij het zelf doen, het niet zal voldoen aan wat mevrouw Nagel voor ogen heeft. Zij heeft volgens ons onvoldoende aangetoond dat het gegeven advies niet deugt. Mijn fractie wil niet de kant op dat interpellaties worden

gehouden over adviezen die een fractie niet zinnen of dat bij een advies dat een fractie niet zint een volgend advies wordt ingewonnen.

De **VOORZITTER**: Wilt u nu uitspreken wat u doet?

Mevrouw **DRIESSEN** (VVD): Daarmee ben ik begonnen. Ik ben begonnen met te zeggen dat wij tegen deze motie stemmen. Wij vinden de taal van de overwegingen zeer wantrouwig. Weliswaar is het woord 'discutabel' eruit. Er staat in de tweede overweging nog steeds dat de Staten worden gebruuskeerd. Wij zullen tegen de motie stemmen, ook tegen punt 2, omdat punt 2 volgens ons overbodig is.

Mevrouw **GELDHOF** (D66): Hoewel onze fractie bij de partiële herziening van het streekplan voor de golfbaan was, hebben PS zich in meerderheid tegen uitgesproken. Dan komt een democratisch proces in werking. Er moet dan voor gezorgd worden dat het democratisch genomen besluit kan worden uitgevoerd. Daarom zullen wij voor deze motie stemmen.

De heer **OORTGIESEN** (PvdA): De PvdA kan met de strekking van de motie meegaan. Wij zouden beide overwegingen (twee alinea's) eruit willen hebben, omdat er meer in staat dan alleen het woord 'discutabel' waarmee wij niet gelukkig zijn. Als het gaat over de besluiten, wij staan bij punt 1 achter het juridisch advies, mits dat advies ook gaat over de besluitvorming in PS, inclusief het amendement. De bestaande juridische adviezen moeten op een rijtje worden gezet. Wij staan ook achter punt 2. De golfbaancase is voor nu en in de toekomst maar ook terugkijkend naar hoe wij een besluit van PS dan wel een amendement beter kunnen borgen, zodat ook de intentie van bijvoorbeeld een ander amendement op veilig blijft staan.

De heer **BINNEMA** (GL): Wij hebben destijds niet voor niets een amendement ingediend over dit onderwerp. Vandaag is uitgebreid gesproken over de juridische mogelijkheden van provincie en gemeente, de status van het streekplan, hoe provinciale belangen gewaarborgd zijn. Het lijkt me los van het vandaag behandelde belangrijk om daarop nog eens in te gaan. Zolang het nog geen december is en er nog geen provinciale structuurvisie is, komen we hierop in het kader van verschillende onderwerpen terug. Wij stemmen in met de motie. Ik kan mij wel iets voorstellen bij de opmerkingen die een aantal Statenleden hebben gemaakt over de manier waarop de overwegingen geformuleerd zijn. Ik denk dat wij daarop nu niet verder hoeven in te gaan. Wij staan achter de inhoud. Het lijkt me dat we wat betreft besluit punt 1 in gezamenlijk overleg bekijken op welke manier het juridisch advies vorm gaat krijgen, omdat PS daarmee niet zo heel veel ervaring hebben.

De heer **GERSTELING** (SP): Ook de SP zal voor de CDA-motie stemmen. Ik deel wat van de gemaakte opmerkingen over de overwegingen, maar uiteindelijk gaat het om de portee van de motie. Wij denken dat het goed is om de bestaande adviezen op een rijtje te krijgen en om te overleggen hoe nader juridisch advies zou moeten worden vorm gegeven. Ik denk dat het een interessante casus is om in twee PS het provinciaal beleid veilig te stellen en hoe dat voortaan efficiënter en beter kan.

De heer **KARDOL** (ChristenUnie-SGP): Ook onze fractie sluit zich aan bij de opmerkingen over de adviezen die al beschikbaar zijn. Die adviezen moeten worden betrokken bij de beoordeling. Onze partij zal voor de motie stemmen. Wij geloven niet dat er een precedentwerking van uitgaat, omdat het hier een PS-besluit betreft dat niet wordt uitgevoerd. De intentie van het PS-besluit van 17 december was om het tegen te houden. Dat is niet gelukt. Wij moeten goed leren begrijpen waarom dat niet is gebeurd en voor de toekomst moet het duidelijk zijn dat het niet nogmaals gebeurt als een PS-besluit niet wordt uitgevoerd. Dus met betrekking tot besluit punt 1: gebruik alle aanwezige adviezen, zodat het hele werk niet opnieuw hoeft te worden gedaan. Probeer te begrijpen wat er precies is gebeurd. Met betrekking tot

de borging: probeer te voorkomen dat het nog een keer gebeurt. Wij stemmen voor de motie.

De heer **VAN OEVEREN** (PvdD): Wij zullen vanwege het democratisch principe voor deze motie stemmen.

Mevrouw **DRIESSEN** (VVD): Ik weet niet hoe ik het moet gieten. De PvdA heeft gezegd (...) Het is een vraag.

De **VOORZITTER**: Nee, dit leidt tot een discussie. Dat kan dus niet meer.

Mevrouw **DRIESSEN** (VVD): Ik wilde een toelichting geven.

De **VOORZITTER**: Een stemverklaring is een verklaring van een minuut.

De heer **KRAAK** (VVD): Als een bepaalde partij bij een stemverklaring iets naar voren brengt dat onduidelijk is, dan mogen wij toch om duidelijkheid vragen over die stemverklaring? Dat is het enige wat hier gebeurt.

De **VOORZITTER**: Ik denk niet dat de vergadering u daarin steunt.

De heer **KRAAK** (VVD): Dan vraag ik aan de PvdA of ze nog een keer duidelijk willen maken wat ze in haar stemverklaring bedoelt.

Mevrouw **NAGEL** (CDA): Ik dacht dat het meer op mijn weg lag om daarop te antwoorden.

De **VOORZITTER**: Nee, de motie is in stemming gebracht. In dat kader krijgt u de ruimte om te zeggen waarom u op een bepaalde manier tegen de motie aankijkt. Elke fractie heeft daartoe het recht. Ik denk dat er gewoon bilateraal met elkaar gesproken moet worden. Er wordt voor of tegen de motie gestemd. Het maakt dan niet meer uit welke argumenten daarbij gebruikt worden. Ik stel voor dat als je echte vragen hebt, je dit met elkaar bevreemdt. Als u daadwerkelijk om schorsing verzoekt, dan breng ik dat eerst in stemming. Laten we nou niet zo moeilijk doen met elkaar.

Ik wil nu de stemming over de motie doen. Wie is voor de motie? Dat moet u via het kastje voor u doen door op de plus te drukken. De stemming is gesloten. Er zijn 51 stemmen uitgebracht. Eenieder heeft gestemd. Er zijn 12 stemmen tegen en 39 stemmen voor.

De heer : De fractie Braam is niet aanwezig. Er klopt dus iets niet.

De heer : Ook bij de VVD ontbreekt een stem.

De **VOORZITTER**: Wellicht is er enige twijfel. Het systeem geeft aan 39 stemmen voor en 12 stemmen tegen. Inderdaad, fractie Braam is er niet. Het aantal klopt wel. Dat moeten we dus uitzoeken, maar ondanks de ruis in het aantal stemmen is de motie aangenomen.

De heer **KRAAK** (VVD): Het gaat mij nu even niet om deze uitslag (want die is duidelijk genoeg), maar ik wil wel een goed werkend systeem hebben. Het is nu al de tweede of derde keer, dat het systeem niet goed werkt. Daarom wil ik dat er vandaag verder met de hand wordt gestemd.

De heer **BRUINS SLOT** (CDA): Ik ondersteun dit betoog. Zo is het geen doen.

De **VOORZITTER**: Daar ben ik het mee eens. We zullen vandaag verder stemmen door handopsteking.

9. STATENVOORDRACHT ADVIES BURGERINITIATIEFVOORSTEL STOP VEEFABRIEKEN IN NOORD-HOLLAND (VOORDRACHT 12A)

De **VOORZITTER**: Gedeputeerde Hooijmaijers is de verantwoordelijke gedeputeerde voor dit punt. De indieners hebben aangegeven gebruik te willen van hun recht om tijdens deze vergadering het burgerinitiatief nader mondeling toe te lichten. Die toelichting wordt ondersteund met een PowerPointpresentatie. Ik heb begrepen dat het maximaal twee keer vijf minuten zal duren. Ik geef het woord aan de heer Van Gelen.

De heer **VAN GELEN**: Ik spreek namens Milieudefensie, maar vooral namens de 25.000 burgers die het burgerinitiatief Stop Veefabrieken in Noord-Holland hebben onderschreven. De aanleiding voor het burgerinitiatief is de geplande bouw van een megakippenhouderij in Middenmeer. Met een productie van ruim 1,6 miljoen vleeskuikens per vijf of zes weken zal het waarschijnlijk de grootste vleesfabriek in Noordwest-Europa worden.

Ik wil een kort citaat voorlezen uit de voordracht voor de Verordening burgerinitiatief. Het opent met: "Burgerinitiatief geeft burgers het recht om zelf direct onderwerpen op de politieke agenda te plaatsen en daarmee hun vertegenwoordigers voor een keuze te plaatsen." Nu vragen wij ons af of de volksvertegenwoordiging (Provinciale Staten) vandaag wel ons burgerinitiatief behandelen dan wel dat zij zich laten leiden door de meerderheidsvisie bij Gedeputeerde Staten

Ik wil drie vragen beantwoorden, die ook achter mij zijn geprojecteerd.

1. Kan de provincie megastallen tegenhouden?
2. Waarom zou de provincie megastallen tegenhouden?
3. Hoe kan de provincie megastallen tegenhouden?

Het antwoord op de eerste vraag luidt volgens ons bevestigend. De provincie kan de komst van megastallen sturen op grond van de Wet ruimtelijke ordening, op basis van landschap en infrastructuur verankerd in een provinciaal belang. De Ministeries van LNV en VROM hebben herhaaldelijk gezegd dat het juist de bevoegdheid van de provincie is om te bepalen of megastallen al dan niet wenselijk zijn. Het Rijk legt hiermee een grote verantwoordelijkheid bij u neer. De burgers vragen u om niet voor deze verantwoordelijkheid weg te lopen. In het advies van GS wordt de rol van de provincie volgens ons ten onrechte weggemoffeld. Megastallen hebben qua maat en schaal een enorme impact. Uiteraard voor het landschap, maar zeker ook voor de leefomgeving. Megastallen leiden tot enorme transportbewegingen van vee, voer en mest, en lokaal tot grote uitstoot en emissies van fijnstof, ammoniak en stank. Dit biedt voldoende grond om het provinciaal belang te onderscheiden en een bepaling vast te stellen die de bouw van megastallen aan banden legt. De ministers van LNV en VROM willen bij de bouw van megastallen extra aandacht voor onder andere dierenwelzijn en milieu. Ik citeer uit een persbericht: "De komende maanden willen beide ministers met provincies en gemeenten afspraken maken over de randvoorwaarden voor de ontwikkeling van megastallen. Uitgangspunt hierbij is dat megastallen moeten bijdragen aan de vermindering van emissies naar het milieu en een verbetering betekenen van het dierenwelzijn." Dit is een persbericht van eind 2007. Volgens ons is het geciteerde niet uitgevoerd.

Het antwoord op de tweede vraag. Allereerst volksgezondheid en milieu. Er lopen verschillende onderzoeken naar de gevolgen van megastallen voor de volksgezondheid (RIVM, Universiteit van Utrecht). Dat gaat in samenspraak met de Ministeries van LNV en VWS. Aanleiding voor die onderzoeken is dat er heel weinig bekend is over de gevolgen van megastallen voor de volksgezondheid, met name ten aanzien van fijnstof en bacteriën. Megastallen kunnen een groot risico vormen voor de volksgezondheid. Veel op mensen overdraagbare ziektekiemen komen op grotere bedrijven meer voor dan op kleinere bedrijven. De gevolgen bij een eventuele uitbraak zijn

op een groter bedrijf ook groter. Dat wordt onder andere gesteld door de Animal Science Group en de Raad voor Dieraangelegenheden. Het Milieu en Natuurplanbureau stelt dat de fijnstofproblematiek met name in de pluimveehouderij groot is. De Wageningen Universiteit zegt dat fijnstoffilters voor de pluimveehouderij nog lang niet praktijkrijp zijn.

Landschap en Ruimte. Op de locatie zelf heeft de bouw van een megastal een grote negatieve invloed. Dat zeggen Milieu- en Natuurplanbureau, Alterra, Animal Science Group en de Raad voor het Landelijk Gebied. Het CLM stelt dat megastallen en andere grote gebouwen in de landelijke omgeving een grote impact hebben op het landschap. Inpassing is vaak onvoldoende en niet meer dan een doekje voor het bloeden. Van oudsher mochten zich hier alleen bedrijven met een aan het buitengebied gerelateerde functie vestigen. Bij megastallen is hiervan nauwelijks sprake. In Middenmeer spelen alle bovengenoemde zaken mee. Dit plan is terecht uitgebreid in de media geweest. Het heeft geleid tot grote maatschappelijke zorg. Er loopt momenteel een overleg met de gemeente, een MER-procedure. Wat doen GS in de tussentijd? Zij kijken de andere kant op, stellen dat er nog geen aanvraag is ingediend en dat zij daarom geen stappen zetten. Dit vinden wij erg zorgelijk.

Het antwoord op de derde vraag. Volgens ons kan dat door nieuwe vestigingen uit te sluiten. Dat is al onderdeel van het huidige beleid van Noord-Holland. Verder is het volgens ons mogelijk om maatwerk te leveren en van geval tot geval te bekijken of uitbreiding van intensieve veehouderij mogelijk is. Ik wil benadrukken dat wij niet per definitie tegen zo iets zijn. Juist in het geval dat milieu en dierenwelzijn kunnen verbeteren, kan een beperkte uitbreiding een goede zaak zijn. De vraag is alleen of de provincie zich het recht voorbehoudt om dit van geval tot geval te bekijken en hier zelf een besluit over te nemen. Het plan in Middenmeer voor de megaplui mveehouderij is volgens ons geen uitbreiding. Hier is volgens ons sprake van een wisseltruc. Onder het mom van uitbreiding wordt de grootste kippenfabriek van Europa gebouwd. Daar de ontwikkelaar op de huidige locatie een bedrijf van 80.000 slachtkuikens heeft, wordt het gepresenteerd als uitbreiding. Op deze manier houden wij elkaar echter voor de gek. Het hoort buiten kijf te staan dat hier van nieuwbouw sprake is. Ik wil als voorbeeld nog meegeven de provincie Groningen. Ook deze provincie heeft het beleid van geen nieuwe vestigingen en ten aanzien van uitbreidingen een beleid van 'nee, mits'. Dit is niet helemaal in overeenstemming met wat GS schrijven in hun brief van 10 maart. Zij schrijven daarin dat uitbreiding in Groningen per definitie mogelijk is. Dit is wat anders dan een 'nee, mits' benadering. Artikel 1 van de Provinciale omgevingsverordening in Groningen luidt: "Een bestemmingsplan voorziet niet in nieuwvestiging van intensieve veehouderij, noch in uitbreiding van het oppervlak van de bestaande stalvloer ten behoeve van intensieve veehouderij." Hiervoor is een ontheffing mogelijk. "Een ontheffing als bedoeld in het tweede lid wordt in elk geval geweigerd indien de situering, maatvoering en vormgeving van de nieuw op te richten bebouwing in relatie tot de historisch gegroeide landschapstructuur en de afstand tot ruimtelijke elementen, de erfinrichting in relatie tot het landschap en de toereikendheid van de infrastructurele ontsluiting daartoe aanleiding geven." Hiermee houdt de provincie Groningen dus het heft in eigen hand. Wij hopen dat Noord-Holland dat ook gaat doen.

Kort samengevat: Het gaat dus niet om kunnen, maar om willen. Deze discussie gaat eigenlijk over politieke wil. Wilt u als PS dit signaal uit de samenleving serieus nemen en het voorbeeld van Groningen volgen, wilt u helder aangeven dat bouwplannen als die in Middenmeer niet mogelijk zijn, of wilt u net als de meerderheid van GS ontwikkelingen, waarvoor geen maatschappelijk draagvlak is, toch gaan toestaan? Wij willen geen provincie die bestuurt met de rug naar de samenleving. Wij hopen dat u als volksvertegenwoordiging dit burgerinitiatief weet te waarderen. Hartelijk bedankt.

De **VOORZITTER**: Bedankt. U bent binnen de tijd gebleven. Wij zullen nu met elkaar over deze zaak gaan discussiëren. U hebt tien minuten gekregen en die zijn nagenoeg op.

Mevrouw **ASSELBERGS**: Dat lijkt mij niet juist. Er is afgesproken dat er twee sprekers zouden zijn.

De **VOORZITTER**: U hebt een brief gekregen, waarin stond dat elk van u beiden vijf minuten spreektijd had.

Mevrouw **ASSELBERGS**: Wij hebben tweeënhalf uur moeten wachten.

De **VOORZITTER**: We moeten ons houden aan de met elkaar gemaakte afspraken. Toch wil ik u de mogelijkheid bieden om kort te reageren. Ik heb al in de inleiding gezegd dat het twee keer vijf minuten was. Maar goed, u krijgt alsnog vijf minuten.

Mevrouw **ASSELBERGS** (de Dierenbescherming): Om als bestuurder een weloverwogen keuze te kunnen maken is het belangrijk om vele aspecten rond de megaveehouderij te wegen. Daarbij hoort ook het onderwerp dierenwelzijn. Hoewel het op provinciaal niveau geen juridische basis biedt om de komst van megastallen tegen te gaan, is het toch goed om bij het onderwerp stil te staan. Zeker omdat dierenwelzijn voor de besluitvorming wel degelijk een rol speelt. Dat gebeurt op twee manieren: direct en indirect.

Direct, omdat de inwoners van Noord-Holland dierenwelzijn een heel belangrijk onderwerp vinden, gezien het draagvlak voor het burgerinitiatief (als 25.000 mensen een beroep doen op PS is dat niet niks). Indirect, omdat GS in dit kader twee keer zelf een uitspraak over dierenwelzijn doen. Overigens slaan zij beide keren de plank mis. GS zeggen in hun advies en in het ontwerpbesluit dat het aantal gehouden dieren in een bedrijf niets zegt over dierenwelzijn. Zij zeggen ook dat er landelijke en Europese regels zijn die al een redelijk dierenwelzijnniveau garanderen. Daarop wil ik kort ingaan.

In hun besluit geven GS aan dat zij van mening zijn dat het aantal gehouden dieren op een bedrijf niets zegt over het welzijn van die dieren. De Dierenbescherming, Milieudefensie en inwoners van Noord-Holland vinden deze bewering onjuist. Zij zijn ervan overtuigd dat met extreem grote aantallen dieren onvoldoende zorg geboden kan worden aan het individuele dier. Een dier wordt in zo'n grote bio-industrie tot een ding gereduceerd. Met zo'n dier wordt mechanisch omgegaan. Het krijgt niet de zorg waar het recht op heeft. Dit geldt natuurlijk ook al voor de reguliere bio-industrie. Echter, met deze schaalvergroting zal het probleem verergeren. Erger is, dat GS stellen dat de Europese en landelijke regelgeving al een redelijk welzijnsniveau voor dieren garanderen. Het is één ding dat GS niet bevoegd zijn om regels voor dierenwelzijn aan te scherpen. Het is een geheel ander ding om te beweren dat landelijke en Europese regels al een redelijk welzijnsniveau voor dieren garanderen. Dat laatste is niet alleen een misvatting, maar ook heel merkwaardig om te zeggen. De bestaande regels zijn heel zwaar bevochten compromissen. Het zijn minimumstandaarden. Ik zou eigenlijk niet eens van welzijnsregels durven spreken. Wie kan er met droge ogen beweren dat het redelijk is als een leefruimte voor kippen in kilo's vlees wordt uitgedrukt?

De huidige Europese richtlijn, bijvoorbeeld voor mestkippen en vleeskuikens (die bijvoorbeeld in de fabriek van Middenmeer komen), is 33 tot 42 kg vlees per vierkante meter! Dat betekent in werkelijkheid dat er 21 kippen op een vierkante meter moeten leven. Ik geloof niet dat iemand dat een redelijk dierenwelzijnniveau kan noemen.

Ik zal het onderwerp antibioticagebruik overslaan, omdat ik het kort moet houden. We weten allemaal dat de dieren in de bio-industrie volgestopt worden met antibiotica. Sinds drie jaar is het verboden om dit standaard te doen en dus wordt het nu in de boekhouding ondergebracht bij 'therapeutische redenen'. Feit is dat dieren in de bio-industrie, of het nou kippen of varkens zijn, enorme hoeveelheden antibiotica krijgen te

verwerken. Indirect leidt dat tot volksgezondheidsproblemen. Daar gaat de Dierenbescherming niet over.

Ten slotte moeten we (en dit is de ethische afweging) ons afvragen of dit de richting is die met zijn allen op willen gaan. Een megaveehouderij heeft niets meer te maken met een boerderij waar dieren worden gehouden. Maar de megaveehouderij is een industriële activiteit waar dieren tot dingen zijn gereduceerd (ik heb het al gezegd) en waar dieren in zo kort mogelijke tijd worden opgefokt en geslacht. Vanuit de samenleving komt nu het signaal – wij zijn hier immers met het burgerinitiatief – dat dit vanuit ethisch oogpunt bezien niet kan. Men vindt – kortweg gezegd – dat dieren niet thuishoren in een fabriek.

In het collegeprogramma staat dat de provincie in de afgelopen Statenperiode een succesvol beleid heeft gevoerd rondom biologische en duurzame landbouw, en dat zij op dit gebied een koploper is.

De **VOORZITTER**: U hebt nog een minuut.

Mevrouw **ASSELBERGS**: Dank u. Uit de discussie die op 2 maart gevoerd is, kwam onder andere naar voren dat verschillende partijen dit ook belangrijk vinden. Wij pleiten ervoor dat de provincie haar positie als koploper behoudt. Het zou toch zonde zijn als de provincie enerzijds het een probeert te bevorderen en anderzijds op slinkse wijze de ontwikkelingen tenietdoet door megastallen toe te staan of te beweren dat het niet om nieuwe vestigingen gaat. Het is namelijk geen kwestie van 'hier gaan wij niet over'. Het is waar dat de provincie dierenwelzijnregels niet kan aanscherpen. Echter, PS gaat over de inrichting van de provincie. Het burgerinitiatief doet een voorstel en vraagt om een bestuurlijke oplossing. Milieudefensie heeft laten zien dat er wel degelijk mogelijkheden zijn om megastallen in de huidige wetgeving te verbieden. Juridische instrumenten zijn er altijd te vinden. Gaat het niet links om en ook niet rechts om, dan is er altijd de mogelijkheid tot een rechtsomkeer. Ik dank u wel.

De **VOORZITTER**: Dank u wel. Dan is nu de beraadslaging van PS aan de orde.

De heer **VAN POELGEEST** (PvdD): Laat ik beginnen om mijn bewondering uit te spreken voor alle mensen die daar al bijna drie uur met borden in de lucht staan. Ik zou dat niet vol kunnen houden. Ik wil hen daarvoor bedanken.

Er was een tijd dat alles groter moest. Groter was beter. Iedereen kent de Bijlmer: een heel grote woonwijk met heel grote flats. Veel flats zijn inmiddels kleiner gemaakt, omdat ze door hun omvang onvoorziene problemen veroorzaakten. De les die hieruit te trekken valt: we moeten terug naar de menselijke maat.

Passen megastallen nog wel binnen de menselijke maat? De Partij voor de Dieren vindt van niet, maar enkele andere politieke partijen zijn er nog niet over uit. Ik wil hen er vandaag van overtuigen dat megastallen niet passen in Noord-Holland. Het aantal landbouwbedrijven is gehalveerd sinds 1980. Door de schaalvergroting hebben veel kleine boerenbedrijven hun bedrijf moeten opheffen. Met die schaalvergroting kwam de industrialisatie en vervingen fabrieken het familiebedrijf. Vreemd genoeg horen we nog steeds het argument dat schaalvergroting goed is voor de boeren. Maar hoe valt dit te rijmen met het feit dat het in dertig jaar de helft van de boeren de kop heeft gekost?

Het zal toch niet zover komen dat de laatste kleine boerenbedrijven op de Partij voor de Dieren gaan stemmen, omdat het CDA enkel nog de belangen van enkele grootindustriële behartigt? Wij zouden wel eens willen weten wanneer de schaal volgens het CDA groot genoeg is. Laat ik deze vraag anders formuleren: wilt u een handvol industriële of wilt u een gezonde boerenstand?

De VVD. Wat wil de VVD? Heeft zij liever als motor van de economie in Noord-Holland één directeur van een veefabriek of tien hardwerkende ondernemers?

De schaalvergroting in de landbouw met de megastal als overtreffende trap doet niet alleen pijn bij onze kleine boeren. De grote, zwaar gesubsidieerde agrarische bedrijven produceren meer dan wij hier kunnen consumeren. Het gevolg is overschotten, die tegen lage prijzen worden gedumpt in ontwikkelingslanden. Weer is de kleine boer het slachtoffer.

De PvdA staat voor internationale solidariteit. Het druist toch in tegen uw sociale gevoel dat door de schaalvergroting hier de boeren daar weg worden geconcentreerd.

We hebben het gevoel dat de SP, GroenLinks, D66, ChristenUnie-SGP en Fractie-Braam elk goede redenen hebben om megastallen af te keuren.

Eén ding mogen we met ons allen niet over het hoofd zien: wat is het effect van de megastallen op de volksgezondheid? Milieudefensie heeft ons daarop ook al gewezen. Huisartsen zijn zeer terughoudend met het voorschrijven van antibiotica, zodat resistentie van bacteriën wordt voorkomen. Onze medicijnen werken niet meer als gevolg van deze resistentie. Mede door de schaalvergroting stijgt het gebruik van antibiotica in de veehouderij enorm. Dat leidt op zijn beurt tot een groter risico op levensbedreigende situaties en dus tot een groot gevaar voor de volksgezondheid.

Ik geef u een voorbeeld uit de praktijk. Dochter Evelien van varkenshouder Heuvel was ernstig ziek. Zij moest een openhartoperatie ondergaan. Artsen constateren bij haar de resistentiebacterie MRSA. De operatie kan niet doorgaan uit angst voor besmetting van andere patiënten in het ziekenhuis. Evelien moest eerst een kuur van twee weken volgen. Pas daarna kon zij worden geopereerd. Stelt u zich eens voor dat uw kinderen vanwege een MRSA-besmetting geen operatie kunnen ondergaan.

Veel dieren bij elkaar brengt ook verschillende virussen bij elkaar. Dat leidt tot nieuwe virussen. Het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieuhygiëne (RIVM) waarschuwt niet voor niets voor het gevaar van nieuwe griepvirussen door megastallen. We vragen ons af of de commissaris van de koningin in zijn hoedanigheid van rampenbestrijder zit te wachten op nog meer potentiële rampen.

Wij vinden dat GS te weinig aandacht hebben voor deze volksgezondheidsrisico's. Daarom dienen wij samen met de ChristenUnie-SGP een motie in.

Motie 9-2

De Partij voor de Dieren en de ChristenUnie-SGP dienen de volgende motie in.

De Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 16 maart 2009, te Haarlem, ter behandeling van het burgerinitiatief Stop veefabrieken in Noord-Holland;

Constaterende dat:

- de GGD nieuw onderzoek verlangt naar de veiligheid van megastallen;
- het RIVM een kritisch rapport over megastallen heeft opgesteld in relatie tot de volksgezondheid;

Overwegende dat:

- de adviesnota van Gedeputeerde Staten geen informatie verschaft over de veiligheidsproblematiek van megastallen;
- de milieuveiligheid en rampenbestrijding tot de taken van de provincie behoren;
- antibioticagebruik met schaalvergroting toeneemt;
- resistentie makkelijker kan voorkomen bij toenemend gebruik van antibiotica;
- de kans op nieuwe virussen toeneemt bij vergroting.

Van mening dat:

- *antibioticaresistentie van bacteriën moet worden voorkomen;*
- *het ontstaan van nieuwe (griep)virussen moet worden voorkomen;*

Gehoord de discussie,

Dragen het College van Gedeputeerde Staten op:

- *Provinciale Staten te informeren over de risico's voor de volksgezondheid van megastallen en vóór de behandeling van de structuurvisie aan te geven hoe die via de ruimtelijke verordening kunnen worden voorkomen;*

En gaan over tot de orde van de dag.

Zelfs het volkslied van Noord-Holland bezingt de koeien in de wei. Ook op de website van de VVD zijn zij prominent aanwezig. Als we het hebben over landschappelijke kwaliteit, dan kunnen wij niet zonder de koe in de wei in Noord-Holland. Als onze koeien in megastallen staan, dan gaan de koeien niet meer het weiland in en dan moet het gras naar de koeien. Het enige dat we dan nog kunnen zien, is enkele keren per jaar een traag rondjesdraaiende grote maaimachine. Dan hebben we het nog niet over de roep om een nieuw volkslied.

Megastallen hebben geen relatie met de grond. Dat geldt natuurlijk des te meer voor de intensieve kippen- en varkensbedrijven. Vrachtwagens vol voer worden daarvoor uit alle windstreken hier naartoe gereden. Dat is geen landbouw, maar industrie. Landbouw heeft een relatie met de grond, zoals het CDA in de commissievergadering terecht opmerkte. Landbouw is grondgebonden. De manier waarop Groningen en Flevoland de ruimtelijke verordening hebben vorm gegeven, kan ons helpen. Daarom dienen wij (wederom met ChristenUnie-SGP) een motie in.

Motie 9-1

De Partij voor de Dieren en ChristenUnie-SGP dienen de volgende motie in.

De Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 16 maart 2009, te Haarlem, ter behandeling van het burgerinitiatief Stop veefabrieken in Noord-Holland;

Constaterende dat:

- *het burgerinitiatief Stop Veefabrieken in Noord-Holland een breed draagvlak heeft en leeft onder de bevolking;*
- *intensieve veehouderij een potentiële bedreiging is voor de in de overwegingen genoemde provinciale doelen;*

Overwegende dat:

- *Provinciale Staten streven naar een vergroting van het areaal biologische landbouw;*
- *Provinciale Staten streven naar verbreding en extensivering van de landbouw;*
- *Provinciale Staten streven naar klimaatneutraliteit;*
- *Provinciale Staten streven naar behoud van de landschappelijke kwaliteiten van Noord-Holland;*
- *Provinciale Staten streven naar behoud van de biodiversiteit;*
- *Provinciale Staten streven naar het terugdringen van de uitstoot van fijnstof, ammoniak en stankoverlast;*

Van mening dat:

- *landbouw een agrarische en geen industriële activiteit moet zijn;*
- *de koe in de wei een kenmerkende landschappelijke kwaliteit van Noord-Holland is;*

- *grondgebondenheid een natuurlijke maat is die agrarische en industriële activiteiten scheidt;*

Gehoord de discussie,

Dragen het college van Gedeputeerde Staten op:

- *te onderzoeken hoe een norm voor grondgebondenheid in de ruimtelijke verordening de provinciale doelen kan verwezenlijken;*
- *te onderzoeken hoe weidegang voor koeien via de ruimtelijke verordening kan worden gerealiseerd;*

En gaan over tot de orde van de dag.

Wij complimenteren de indieners en vooral de burgers van Noord-Holland met hun initiatief. Wij hopen dat er goed naar hen geluisterd zal worden. Collega-Statenleden: stop de veefabrieken in Noord-Holland.

De **VOORZITTER**: Mijnheer Van Poelgeest, ik krijg twee moties van u. Dank u wel.

De heer **GERSTELING** (SP): Voor de SP is duurzaamheid in het agrarische beleid het leidende kader. De SP ondersteunt dan ook van harte de provinciale versterking van duurzame agrarische bedrijvigheid in Noord-Holland. Schaalvergroting kan daarop haaks staan. Intensivering van veehouderijbedrijven leidt in elk geval niet tot meer koeien in de wei of meer kippen op het erf. Ook de ecologische voetafdruk van megastallen is (afgaande op de plannen voor de kippenfabriek) gigantisch.

Het dier is een ding geworden. Het moet zo snel mogelijk worden vetgemest (in 36 dagen) en binnen het bedrijf geslacht, verpakt en gereed gemaakt worden voor de verkoop. Dat is geen veehouderij meer, maar een industriële vestiging met als grondstof kip.

Schaalvergroting zal economisch rendabel zijn, waarom zou een ondernemer het anders doen? Het is concurrentie met andere veehouderijen met als mogelijk nettoresultaat dat het ten koste gaat van biologische, duurzame veeteelt.

Het voorstel van GS is om pas bij de vaststelling van de nieuwe provinciale structuurvisie beleid vast te stellen. Of dit kan, is afhankelijk van het huidige beleid, namelijk hoe de vastgestelde verordening uitpakt bij mogelijke aanvragen tussen nu en de vaststelling van de nieuwe provinciale structuurvisie.

Volgens de gedeputeerde is er nog geen concrete aanvraag ingediend, maar er is wel over gesproken in de commissie. De gedeputeerde heeft toen klip en klaar gesteld dat een megafarm of (waarover we hebben gesproken) een megakoeienstal niet mogelijk is. Graag zou ik hiervan in deze PS een bevestiging willen horen. Ik zou dat ook willen horen als het gaat om een significante uitbreiding van een bestaand bedrijf. Dan is geen maatwerk aan de orde, maar gaat het om een winkel die een weidewinkel wordt.

We zijn het niet eens met de opmerking van GS dat een onderscheid naar grondgebonden veehouderij geen ruimtelijke norm is. Er zijn meer bestemmingsplannen die hiervan gebruikmaken. Het is volgens mij goed in te passen in een op te stellen provinciale structuurvisie.

Ik denk dat het een goede zaak is als PS zich over het burgerinitiatief gaan uitspreken. Zelfs als dit een bevestiging is van bestaand beleid. Ik denk dat omarming van het initiatief belangrijk is en dat het niet wordt opgeschoven naar het einde van dit jaar.

De SP zal de moties van de Partij voor de Dieren en de nog in te dienen motie van GroenLinks ondersteunen.

Ik denk dat het bedanken van de indieners van het burgerinitiatief hier op zijn plaats is.

De heer **BUTTER** (VVD): Ik wil eerst even reageren op de woorden van de heer Van Poelgeest. Hij ging alle partijen langs. Dat is heel plezierig. Ik

neem het graag op voor mijn VVD. Allereerst zijn opmerking over directeuren. Op zich is zijn beeld prima, maar hij moet zich realiseren dat directeuren werknemers meenemen en werkgelegenheid is een peiler waarop de VVD inzet.

Vooropgesteld wordt dat het burgerinitiatief als een kans wordt gezien en niet als een bedreiging. Mijn fractie spreekt dan ook haar waardering uit voor de indiening van burgerinitiatief door vertegenwoordigers van de Dierenbescherming en Milieudefensie.

In de commissie ROG van 2 maart werd het burgerinitiatief vanuit twee invalshoeken benaderd, namelijk: dierenwelzijn en planologie. Mijn fractie wenst het onderwerp op dit moment planologisch te benaderen. Overigens wil dat niet zeggen dat mijn fractie geen oog heeft voor dierenwelzijn. Dat is wel degelijk het geval. De vraag is echter of de provincie hier wel een rol in heeft of kan krijgen. Mijn fractie betwijfelt dat. De provincie heeft niet of nauwelijks bevoegdheden ten aanzien van dierenwelzijn. Zowel op Europees als op landelijk niveau is een en ander vastgelegd, en in onze ogen bepalend. Overigens is voor de provincie wel degelijk sprake van twee vliegen in een klap. Ik hoop dat dit geen dierenleed is. Als zij grootschalige intensieve veehouderijen planologisch niet mogelijk maakt, dan voorkom je automatisch dierenleed. Mijn fractie ziet het burgerinitiatief als een indringende waarschuwing ten aanzien van grootschalige intensieve veehouderijen en beschouwt grootschalige intensieve veehouderijen vooralsnog als een planologische ontwikkeling die afgewogen moet worden tegenover andere planologische ontwikkelingen binnen de provincie. Van zo'n afwegingskader is juist sprake bij de in voorbereiding zijnde provinciale structuurvisie. Deze visie zullen PS eind van het jaar vaststellen. Tot aan dat moment laat het huidige planologische regime, dat is het Ontwikkelingsbeeld Noord-Holland-Noord, geen grootschalige intensieve veehouderij toe. Wij willen ook wijzen op de door PS vastgestelde Provinciale ruimtelijke verordening. Ook deze verordening laat dergelijke ontwikkelingen niet toe.

De heer **BREUNISSEN** (GL): Mijn vraag aan de heer Butter is of de VVD nu geen opvattingen heeft over dierenwelzijn, natuur en milieu als gevolg van intensieve veehouderijen.

De heer **BUTTER** (VVD): Wij hebben daarover wel degelijk opvattingen, maar dit is een van de vele planologische ontwikkelingen die wij willen meenemen bij de provinciale structuurvisie. Ik begrijp dat u iets wilt horen over dierenwelzijn in planologische zin, maar zoals juist al bleek uit de sheets van Milieudefensie laat het huidige streekplan niets toe. Zodra er een aanvraag wordt ingediend (dat is nog niet gebeurd) en dat is gebeurd via de gemeente naar de provincie, dan zou ten eerste het streekplan (als PS dat wensen) moeten worden aangepast. Ten tweede zullen wij na een aanvraag maatwerk moeten leveren, mede in verband met de in meerderheid aangenomen Provinciale ruimtelijke verordening. Daarom vind ik het vanuit planologisch oogpunt beter om het pas in het najaar aan de orde te stellen.

De heer **BREUNISSEN** (GL): Ik mag concluderen uit uw woorden dat het huidige planologische beleid van de provincie intensieve veehouderij niet mogelijk maakt.

De heer **BUTTER** (VVD): Dat is correct.

De heer **VAN POELGEEST** (PvdD): Bent u van mening dat de zorg voor dieren, milieu, omgeving en volksgezondheid ondergeschikt mag zijn aan economische belangen? Zo nee, hoe moet de genoemde zorg in uw visie dan geborgd worden?

De heer **BUTTER** (VVD): U hoort allemaal dingen die ik niet heb gezegd. De door u genoemde onderwerpen zijn volgens mij totaal niet ondergeschikt aan economie. Als u een provinciale structuurvisie maakt (en ik hoop dat u daaraan aan het einde van het jaar ook wilt meewerken), dan zullen al die

zaken tegen elkaar worden afgewogen. Ik heb het dan als VVD-fractie over economie, maar ook over volksgezondheid en ik heb het zeker over milieu. Daarom begrijp ik uw opmerking niet.

De heer **VAN POELGEEST** (PvdD): Maar u hebt het wel beantwoord.

De heer **BUTTER** (VVD): Dan begrijpt u meer dan ik. Ik gaf al aan dat zo'n afwegingskader de in voorbereiding zijnde provinciale structuurvisie is. Die visie wordt eind dit jaar vastgesteld. Ook naar de heer Breunissen toe: ik ga uit van het huidige planologische regime. Dat is voor alle duidelijkheid het Ontwikkelingsbeeld Noord-Holland-Noord. Juridisch wordt het aangescherpt door de Provinciale ruimtelijke verordening. Straks wordt er ook gesproken over 'grondgebonden' in relatie tot intensieve veehouderijen. Het is echter niet steeds zo dat intensieve veehouderijen als grondgebonden moeten worden geacht. De VVD is namelijk van mening dat het buitengebied (zoals wij dat beschouwden) een agrarisch productiegebied is, waarbinnen normale agrarische bedrijfsvoering moet kunnen plaatsvinden. Mijn fractie hecht dan ook veel waarde aan de toekomstige inhoud van de provinciale structuurvisie en beschouwt bij de totstandkoming ervan het advies van GS richtinggevend ten aanzien van het ingediende burgerinitiatief (waarbij nadrukkelijk is stilgestaan bij de sturing via de nieuwe Wro op de schaal, grondgebondenheid, dierenwelzijn). Het zal dan ook duidelijk zijn dat mijn fractie het huidige provinciale beleid voorstaat en dat dit een bevestiging is van het burgerinitiatief. Mijn fractie stemt dan ook in met het advies van GS om eind 2009 het standpunt omtrent grootschalige intensieve veehouderij in te nemen tijdens de integrale afweging van alle ruimtelijke aspecten, dus ook, mijnheer Van Poelgeest, de economische en de milieuaspecten (die in de provinciale structuurvisie worden neergelegd).

De heer **KARDOL** (ChristenUnie-SGP): Allereerst mijn complimenten aan de initiatiefnemers van het burgerinitiatief. PS willen graag dat burgers betrokken zijn bij wat er in de provincie gebeurt. Dat is hier duidelijk het geval.

Misschien staan wij wel op een keerpunt in de geschiedenis. De krediet- en economische crisis dwingt ons om na te denken over wat werkelijk van belang is in het leven. Dan komen we bij duurzaamheid en respect voor leven en welzijn van mens en dier en milieu. Dat staat ver af van de kiloknallers in de supermarkt en van de wandelende kipfilets in de batterijen van de pluimveehouderij.

Het begint echter niet bij de boeren alleen, maar met name bij de consument. Net als bij de hoge spaarrente vragende Icesave-spaarders zijn het de goedkoop vlees willende consumenten die hieraan mede debet zijn. En vooral supermarkten die geld willen verdienen. De boerenfamiliebedrijven in Noord-Holland willen over het algemeen goed voor hun dieren zorgen, geloof ik. Zij worden echter gedwongen om op iedere cent te letten en aldus gedwongen om dingen te doen die zij misschien niet zouden willen doen.

Het is ook belangrijk om ons te realiseren dat het probleem misschien wel in Nederland gereguleerd kan worden, maar niet in het buitenland. Wij moeten ervoor oppassen dat we het boeren niet onmogelijk maken om te werken en te leven in Nederland. Dan lopen wij een goede kans te maken te krijgen met industriële megabedrijven over de grens in landen waar wij niets te zeggen hebben over het leven en het welzijn van dieren. Het probleem van de intensieve veehouderij en de megastallen is daarom niet alleen een Nederlands probleem maar zeker ook een Europees probleem. We moeten dus zowel in Nederland als in Europa reguleren. Misschien een suggestie aan het burgerinitiatief om bij het Europees parlement aandacht te vragen voor de problematiek. Kortom, er dient een balans te bestaan tussen dierenwelzijn en de instandhouding van boerenbedrijven. Mogelijk moet de maatschappij daarvoor willen betalen. Het standpunt van de fractie is dat uit een oogpunt van milieubelasting en vermindering van transport een zekere concentratie van agrarische bedrijvigheid kan en mag, maar dat mag zeker niet leiden tot

industrialisering van de veehouderijen. Onze fractie is daartegen: geen megabedrijven, geen varkensflats en geen massale batterijhuisvesting in de pluimveehouderij.

Een deel van het dierenbeleid wordt door de rijksoverheid bepaald, met name de gezondheid en het aantal dieren per vierkante meter. De provincie kan zich daarmee niet makkelijk bemoeien. De provincie kan zich wel uitspreken over de landschappelijke waarde. Dat kan onder andere door middel van beeldkwaliteitplannen en de hoeveelheid bebouwde grond. Van deze sturingsmogelijkheid moet ook zeker gebruik worden gemaakt. De provinciale structuurvisie biedt daarvoor meer mogelijkheden. De SP heeft daarover eerder vragen gesteld. Bij die vragen wil ik mij aansluiten.

Een niet principiële reden om heel voorzichtig te zijn met grote concentraties is de gezondheid en veiligheid van mens en dier. Er zijn belangrijke aspecten waarover nog veel onduidelijkheid bestaat, met name op het gebied van fijnstof (mensen) en infectieziekten (dieren). Er zijn onderzoeken gaande van de Ministeries van Landbouw en Volksgezondheid. De GGD's in Noord-Brabant zijn op dit gebied onderzoeken begonnen. Voordat we weten waarover we hier praten, is terughoudendheid zeker op zijn plaats.

De bijbel en met name het Oude Testament schrijft op een aantal punten over dieren en het hebben van vee. Dat wordt gedaan met een zachtheid en tederheid, die in tegenspraak zijn met de batterijhuisvesting van tegenwoordig. God betoont zijn goedheid aan alle levende wezens, mensen en dieren. Dat staat op verschillende punten in het Oude Testament. Hij zorgt ook voor onreine dieren. Ook om deze reden eert en ontziet de Israëliet uit het Oude Testament de dieren als schepsels van God. In allerlei teksten wordt dat geïllustreerd. "Typerend voor een rechtvaardige is dat hij zich ontfermt over zijn vee." Elders: "Een dorsende os moet men niet muilbanden." Dat wil zeggen: een dier dat werkt, moet je goed te eten geven. Zo'n goede behandeling wensen wij al het vee in Noord-Holland toe.

Conclusie: de ChristenUnie-SGP onderschrijft de moties van de Partij voor de Dieren en zij sluit zich aan bij de vragen van de SP over de mogelijkheden op basis van het huidige regime.

De heer **VAN POELGEEST** (PvdD): U had het over de rol van de consumenten. Ook ik heb het daar vaak over. De consument heeft een rol, dat is een feit. Betekent dit dan niet dat het de consument eerlijk verteld moet worden? Tegenwoordig wordt de consument veel zand in de ogen gestrooid. In 2003 heerste de vogelpest, een crisis van jewelste. In de voorafgaande jaren waren er ook dierziekten. Dat heeft de maatschappij 2,5 miljard euro gekost, dat is 150 euro per hoofd van de bevolking. Dat staat niet op het prijskaartje van de kilonaller in de supermarkt. Vindt u niet dat overheden ervoor zouden moeten zorgen dat de consument daarover veel beter wordt geïnformeerd?

De heer **KARDOL** (CU-SGP): Ik ben het met u eens dat de consument goed moet worden geïnformeerd. Ik ben ook van mening dat dit in het verleden niet altijd is gebeurd. Ik heb het gevoel dat het nu een beetje op gang begint te komen. Initiatieven als het burgerinitiatief dragen eraan bij dat de mensen beter geïnformeerd worden. Echter, wetenschap hebben en wellicht zelfs instemming is iets anders dan het maken van een andere (en vaak duurdere) keuze. Dat is een moeilijke keuze. We zien vaak dat de portemonnee prevaleert. Daar moeten we wat aan doen. Ik hoop dat consumenten uiteindelijk niet alleen voor hun portemonnee kiezen.

De heer **BREUNISSEN** (GL): Ik wil beginnen met een citaat van GS. Hierin geven zij een toelichting op de provinciale visie op de intensieve veehouderij. Het is een citaat van februari 2007 en een antwoord op schriftelijke vragen van GroenLinks over de dreigende komst van varkensflats in het Noordzeekanaalgebied. GS schreven toen: "Wij beschouwen de varkensflats als een verdere stap in de ontwikkeling van de bio-industrie. Efficiencyverbetering van het productieproces en de bedrijfsvoering staan daarbij centraal, met uiteindelijk deze enorme

schaalvergroting als resultaat. De varkens worden in deze benadering volgens ons primair beschouwd als het product dan wel productiemiddel van de varkensflats. Wij zijn geen voorstander van een dergelijke benadering en zien liever een meer biologische en diervriendelijker aanpak waarin het dierenwelzijn centraal staat." GroenLinks was heel blij met dit antwoord van GS, omdat GroenLinks voor verduurzaming van de landbouw en de veeteelt is. Landbouw en veeteelt moet niet ten koste gaan van natuur en milieu en moet het dierenwelzijn in acht nemen. Dus niet intensiveren maar extensiveren, minder dieren houden.

Ik wil kort ingaan op de twee meest actuele voorbeelden die in deze discussie een belangrijke rol spelen. Een wordt ook genoemd in het burgerinitiatief, dat is de megakippenfarm (gepland in de Wieringermeer). De ander is het megamelkveebedrijf in Niedorp.

In de megakippenfarm van de Wieringermeer gaat het jaarlijks om meer dan 10 miljoen te houden kippen, die vervolgens worden geslacht. Voor het milieu betekent dit een gigantische uitstoot van ammoniak en een gigantisch mestoverschot. Ik heb in de commissie cijfers genoemd afkomstig uit de media. Die cijfers zijn door GS niet tegengesproken. Ik heb hen daartoe uitgenodigd. Ik herhaal die cijfers hier om te proberen een voorstelling van zaken te geven. 15 miljoen kg mest per jaar. 30.000 kg ammoniak per jaar. Wat betekent die megakippenfarm voor de natuur? Kap van tropisch regenwoud, omdat daar op sojaplantages kippenvoer verbouwd moet worden. Dat wordt vervolgens over zee aangevoerd. Het zou gaan om 10.000 ha tropisch regenwoud (niet door GS tegengesproken). Dat is nodig om 24 miljoen kg soja te produceren. De ecologische voetafdruk van een megakippenfarm is enorm. Als we het over enkele maanden over het provinciaal beleidsplan hebben, dan zullen we het ongetwijfeld weer hebben over de ecologische voetafdruk. Die afdruk maakt dit soort zaken erg zichtbaar. Hoe gaat het met de dieren op de megakippenfarm? Zij zullen nooit buiten komen. Zij leven 36 dagen (tot ze 2 kg wegen) en dan geslacht worden. De kippen worden inderdaad niet als levende wezens behandeld maar als dingen. Het zijn geen dieren, maar vlees op pootjes. Mevrouw Asselbergs van de Dierenbescherming heeft het al gezegd.

Dan is er nog het megamelkveebedrijf in Niedorp. In het bedrijf worden meer dan 750 melkveekoeien gehouden. Uit de e-mail die de Statenleden kort voor het weekend hebben ontvangen van de initiatiefnemer, blijkt dat deze koeien nooit naar buiten zullen gaan. Zij krijgen geen weidegang. De ondernemer heeft daarvoor bewust gekozen. GroenLinks vindt dat slecht voor de dieren en voor het Noord-Hollands landschap. Koeien in de wei zijn namelijk als beheerder van het landschap erg belangrijk.

Het huidige provinciale beleid is in grote lijnen in overeenstemming met de wensen van GroenLinks. Het kan wat ons betreft worden aangescherpt, maar het gaat de goede kant op. De provincie is voor verduurzaming van de landbouw en de veeteelt. Ik wijs ook op het collegeprogramma. Op bladzijde 10 staat: "Wij willen als Noord-Holland de koploperspositie met betrekking tot de biologische en duurzame landbouw behouden en het bestaande biologische en duurzame beleid voortzetten."

De heer **BUTTER** (VVD): U citeert uit het memo van het bedrijf Klaver Koe uit Winkel. Daarin gaat het niet om 750 maar om 450 koeien. U zit in uw betoog op milieu, volksgezondheid en natuur, maar wat vindt u in dit geval van planologie en het provinciaal beleid op dit punt?

De heer **BREUNISSEN** (GL): Het bedrijf in kwestie wordt uitgebreid met 450 koeien. Het totaal aantal koeien komt daarmee op ruim 750. Ik kom op een gegeven moment tot een helder standpunt van GroenLinks inzake het burgerinitiatief. Wij vinden dat al onze overwegingen op het gebied van natuur, dierenwelzijn, milieu en volksgezondheid ook vertaald moeten worden in ruimtelijk beleid.

Zoals ik al heb gezegd, het huidige provinciale beleid gaat de goede kant op. Het ruimtelijk beleid staat ook in de in december aangenomen Provinciale ruimtelijke verordening. In artikel 17 staat dat zich geen

intensieve veehouderijen mogen vestigen in onze provincie. In artikel 8 staat dat er geen nieuwvestiging en geen uitbreiding van bestaande intensieve veehouderijen mag plaatsvinden in uitsluitinggebieden. Ik begrijp daarom niet de discussie of het al dan niet via de Wro geregeld kan worden. Het is al geregeld, met behulp van de Wro en de Provinciale ruimtelijke verordening.

Dan de twee initiatieven van de melkveehouderij en de kippenfarm. Anderen hebben het al gezegd, maar ook wij zijn van mening dat zij niet als uitbreidingen van bestaande bedrijven mogen worden gezien. Bij de megakippenfarm gaat het om een uitbreiding van 85,000 kippen per cyclus naar 1,6 miljoen kippen per cyclus. Dat is geen uitbreiding met een paar kippen, maar een kwalitatief ander bedrijf. Bovendien gaat het om een bedrijf op een andere locatie. Het is dus nieuwvestiging. De kruidenier op de hoek wordt een supermarkt, in de woorden van de SP. Het gaat om een wezenlijk ander bedrijf. Water wordt steeds kouder en op een gegeven moment wordt het ijs. Dat is iets heel en wezenlijk anders dan water. Dat is ook het geval met de kippenfarm en het melkveebedrijf.

Wij vinden dus dat deze bedrijven niet moeten worden toegestaan. Ik ben dan ook heel blij met de bevestiging van gedeputeerde Hooijmaijers in de Statencommissie (wel drie keer, op mijn verzoek) dat hij vindt dat deze beide initiatieven in het huidige provinciale beleid niet kunnen.

Mevrouw **NAGEL** (CDA): Bent u wel voor streekgebonden producten? De firma voert provinciaal eigen producten. Ik meen dat GroenLinks hier voorstander is en je moet een zekere omvang hebben om die producten te kunnen maken.

De heer **BREUNISSEN** (GL): GroenLinks is een groot voorstander van streekeigen producten, omdat het de vervreemding tegengaat (dicht bij de eigen leefomgeving is dan te zien waar ons voedsel wordt geproduceerd) en je dan weinig voedseltransport hebt. Daarom zijn wij ook voorstander van veel en relatief kleine landbouwers en vinden wij het belangrijk dat zij niet weg geconcentreerd worden door megabedrijven. Met een of twee megastallen zijn alle rechten op. De consument heeft tot deze megabedrijven nooit toegang. De ontwikkeling van de intensieve veehouderij staat haaks op de gedachten die wij bij streekproducten hebben.

De twee initiatieven (megakoeienstal en megakippenfarm) zijn uitgesloten in het huidige provinciale beleid. Dat heeft de gedeputeerde bevestigd in de commissie. In de commissie was er vrijwel overeenstemming (inclusief mevrouw Nagel) over dat de megakippenfarm niet is te beschouwen als een agrarische activiteit maar als een industriële activiteit. GroenLinks vindt dat er voor industriële activiteiten geen ruimte is midden in het landelijk gebied.

De heer **VAN DIEST** (CDA): Ik wil enkele feiten aan de discussie toevoegen. Het gaat om de uitbreiding van de rundveehouderij. Weliswaar gaat het over een groot aantal, maar op dezelfde locatie. De milieuvergunning is al verleend. Aan alle landelijke milieueisen is dus voldaan. Op allerlei plekken in de samenleving zijn er technologische ontwikkelingen. Vroeger was er een telefoon met een draaischijf. Tegenwoordig hebben we een computer in onze binnenzak, waarmee we de hele wereld over kunnen surfen. Technologie is een onderdeel van de samenleving. Technologie schrijdt altijd voort. Ziet u niet in dat ook bij het houden van vee door middel van technologie meer gegevens verzameld kunnen worden (per dier of groep dieren) en dat dit kan bijdragen aan de levering van goede zorg aan die dieren? Het gaat daarbij wel om wat grotere aantallen, omdat het dankzij die technologie om grotere aantallen kan gaan.

De heer **BREUNISSEN** (GL): Ik ben het met u eens dat de technologie voortschrijdt en dat we nu allemaal een mobieltje op zak hebben. Wij hoeven dus niet allemaal een telefooncentrale in huis te hebben om van de nieuwe technologie gebruik te maken. Zo is het ook met de veehouderij. Het hoeft niet allemaal groot, groter, grootst te worden om die nuttige ontwikkelingen

in de nieuwe technologie toe te kunnen passen. Dat kan ook op kleinschalige bedrijven worden toegepast.

De heer **VAN DIEST** (CDA): Het punt is dat het bijdraagt aan het leveren van de juiste zorg aan die dieren, alleen in wat grotere aantallen. Dat kan op een kleiner bedrijf, maar ook bij een groter bedrijf. Een groter bedrijf kan dat alleen maar doen, omdat het veel makkelijker is om al die informatie te verzamelen. Bovendien zie je in de opschaling dat er een groter aantal mensen op zo'n bedrijf werkzaam is in de zorg, verzorging en controle. Het is een te gemakkelijke voorstelling van zaken dat het toezicht bij een groter aantal dieren afneemt.

De heer **BREUNISSEN** (CDA): Ik betwijfel of de schaalvergroting uiteindelijk zal leiden tot meer werkgelegenheid of een grotere zorg voor al die afzonderlijke dieren. Het kan niet anders dan dat je bij een bedrijf van 1,6 miljoen kippen per cyclus geen individuele aandacht aan de kippen kunt schenken. U zult het dan ook met mij eens zijn dat de kippen ook bij gebruik van de technologie met goede bedoelingen (milieu, gezondheid, enzovoorts) steeds meer een nummer zijn geworden. Zo kun je toch niet omgaan met levende wezens? De melkvee- of kippenhouder moet een individuele relatie hebben met zijn koeien of kippen. Dat is bij deze schaalgrootte niet mogelijk.

De heer **VAN DIEST** (CDA): Ik ben het met u eens over die aantallen. Maar die aantallen zijn nu al heel groot. Ook bij een bedrijf met 10.000 kippen per verzorger is de individuele aandacht minimaal. In een megafarm is er dan zoveel maal 10.000 kippen per toezichthouder. De zorg wordt daardoor niet veel minder.

De heer **VAN POELGEEST** (PvdD): Ik wil nog even inhaken op de technologieën. Recentelijk heb ik een krantenartikel gelezen over de roetfilters op vrachtwagens. Volgens het artikel bleken die filters helemaal niet te werken. Uiteindelijk werd maar 5% uitstoot bespaard. Die technologieën stellen ons soms behoorlijk teleur.

Het voedsel, de soja uit Zuid-Amerika. Er zijn wereldwijd 7 miljoen mensen die elk jaar sterven van de honger. 0,5 miljard mensen leidt structureel honger.

De heer **BRUINS SLOT** (CDA): Dit is toch geen interruptie meer!

De heer **VAN POELGEEST** (PvdD): Mijn vraag komt eraan.

De heer **BRUINS SLOT** (CDA): Ik vind dit helemaal niets. Anders kan ik ook wel constant een een-op-een creëren.

De **VOORZITTER**: Een interruptie is een korte opmerking of vraag.

De heer **VAN POELGEEST** (PvdD): Bent u met mij mening dat dit niet de goede weg is? Ik bedoel dan het halen van de voedsel uit bedoelde landen, terwijl wij hier genoeg hebben.

De heer **BREUNISSEN** (GL): Ik heb zojuist al in antwoord op de vraag van mevrouw Nagel geantwoord dat GroenLinks een groot voorstander is van streekeigen producten om redenen van milieu en van natuur en omdat we als consument moeten weten waar ons voedsel is geproduceerd.

De heer **BRUINS SLOT** (CDA): U vond het dus een overbodige vraag. Dank u wel.

De heer **BREUNISSEN** (GL): Ik vond het geen overbodige vraag, omdat het een ander aspect belichtte dan die van mevrouw Nagel. Zo wordt het plaatje compleet.

De heer **BRUINS SLOT** (CDA): U begrijpt wel wat ik bedoel.

De heer **BREUNISSEN** (GL): Ik wil mijn bijdrage beëindigen door de aankondiging van een motie of een amendement. Ik laat het aan de voorzitter over hoe het te kwalificeren. Ik zou graag zien dat de motie/het amendement in de plaats komt van de Statenvoordracht. Volgens de Statenvoordracht moeten wij het er pas bij de provinciale structuurvisie over hebben. Wij vinden dat dit onrecht doet aan het burgerinitiatief. Volgens de geest van de verordening voor burgerinitiatieven moeten PS binnen een maand na de geldige erkenning van het initiatief een inhoudelijk debat houden en er inhoudelijk over besluiten. GroenLinks heeft in de motie geformuleerd dat zij meer recht wil doen aan het burgerinitiatief. De standpunten van het burgerinitiatief zijn daarom in de motie opgenomen. In de motie wordt een uitspraak gedaan over de intensieve veehouderij. We doen een uitspraak over de met name in het burgerinitiatief genoemde megakippenfarm en we doen een uitspraak over het Wro-instrumentarium.

De heer **BUTTER** (VVD): U verwijst steeds terecht naar het burgerinitiatief. Het burgerinitiatief vraagt dat de megastallen planologisch onmogelijk zijn c.q. blijven. Het huidige planologische beleid zegt dat zelf ook. U wenst de discussie niet op te schorten tot eind december. Ik vind dat in de huidige formulering van het planologische beleid de megastallen worden voorkomen. Op het moment dat er sprake is van uitbreiding en de aanvraag daarvoor ligt bij de provincie, dan moet er maatwerk worden geleverd. Ook het burgerinitiatief vraagt daarom. Uw motie of amendement is daarom overbodig.

De heer **BREUNISSEN** (GL): Ik denk dat dit niet helemaal waar is. Wat er staat is voor Statenleden en buitenstaanders tamelijk onduidelijk. Ik nodig u uit om de motie of het amendement te ondersteunen, mede gelet op wat u in de eerste termijn hebt gezegd. Wij vragen heel expliciet om bevestiging en voortzetting van het huidige beleid.

Motie 9-3

GroenLinks dient de volgende motie in.

Provinciale Staten, in vergadering bijeen op 16 maart 2009,

Beraadslagende over het burgerinitiatief Stop Veefabrieken in Noord-Holland ,

Constaterende dat de ondertekenaars van het burgerinitiatief Provinciale Staten verzoeken om:

- de komst van (of uitbreiding naar) grootschalige, intensieve veehouderijen in Noord-Holland tegen te houden, zoals de geplande kippenfabriek in Middenmeer;*
- op basis van de Wet ruimtelijke ordening te kiezen voor een grondgebonden en diervriendelijke veehouderij, die het leefmilieu niet aantast en geen afbreuk doet aan de landschappelijke waarden van onze provincie;*

Constaterende voorts dat:

- het huidige provinciale beleid is gericht op verduurzaming van de landbouw en veehouderij, zoals verwoord in het antwoord van Gedeputeerde Staten d.d. 20 februari 2007 op Statenvragen over de plannen voor de vestiging van 'varkensflats' in Noord-Holland. "Wij beschouwen de varkensflats als een verdere stap in de ontwikkeling van de bio-industrie. Efficiencyverbetering van productieproces en bedrijfsvoering staan daarbij centraal, met uiteindelijk deze enorme schaalvergroting als resultaat. De varkens worden in zo'n benadering volgens ons primair beschouwd als het product dan wel productiemiddel van de varkensflats. Wij zijn geen voorstander van*

een dergelijke benadering en zien liever een meer biologische en diervriendelijker aanpak waarin het dierenwelzijn centraal staat”;

- *in de Provinciale ruimtelijke verordening 2009 de vestiging en uitbreiding van intensieve veehouderijen in uitsluitinggebieden niet is toegestaan (artikel 8.1), evenals de vestiging van nieuwe volwaardige intensieve veehouderijen niet wordt toegestaan in het landelijk gebied, uitsluitinggebied of zoekgebied (artikel 17);*

Overwegende dat:

- *de initiatieven tot vestiging van een kippenfarm in de Wieringermeer voor meer dan 10 miljoen vleeskippen per jaar en de bouw van een melkkoeienbedrijf voor ruim 750 koeien in Niedorp beide beschouwd moeten worden als nieuwe intensieve veehouderijen, zoals bevestigd door de gedeputeerde in de vergadering van de Statencommissie ROG/WAMEN van 2 maart;*

Besluiten:

1. *het huidige provinciale beleid om de nieuwvestiging van intensieve veehouderijen tegen te gaan, te handhaven;*
2. *de initiatieven voor een megakippenfarm in de Wieringermeer en van een megamelkveebedrijf in Niedorp als nieuwvestigingen van intensieve veehouderijen te beschouwen en op grond van dit beleid niet toe te staan;*
3. *deze standpuntbepaling als bouwsteen mee te nemen voor de vast te stellen provinciale structuurvisie.*

En gaan over tot de orde van de dag.

Mevrouw **NAGEL** (CDA): Nu wij voor de eerste keer een burgerinitiatief Stop Veefabrieken in Noord-Holland gaan bespreken, zoals op 9 februari is besloten, wil ik mijn waardering uitspreken voor de initiatiefnemers en de ondertekenaars van dit burgerinitiatief. Het is goed als de volksvertegenwoordiging merkt dat onze inwoners zich betrokken voelen bij de onderwerpen die wij hier behandelen en waarover wij besluiten nemen, dat initiatiefnemers ons hun bevindingen doorgeven en op de Statenagenda laten zetten.

Ten dele gaan wij over het onderwerp dat u op de agenda hebt gezet en ten dele niet. Een deel is aan Den Haag en Brussel, een ander deel valt wel onder onze competentie.

Ik was aanvankelijk van mening dat PS vandaag uitspraken zouden moeten doen om recht te doen aan het burgerinitiatief, binnen de bevoegdheden die over dit onderwerp aan de provincies toekomen (met name de ruimtelijke bevoegdheden). Het gaat bij dit onderwerp over vele deelonderwerpen, die vragen om een totale afweging bij de provinciale structuurvisie Noord-Holland zoals ook gebeurd is bij de voorlopers Groene Hart, de havenvisies en de kwestie rond de vergroting van het agrarisch bouwoppervlak. Ik heb mij door GS laten overtuigen dat deze lijn ook in dit geval het beste gevolgd kan worden. PS kunnen over dit punt tot een afweging komen bij de vaststelling van de provinciale structuurvisie in december 2009. Wij stellen ons dus achter het collegevoorstel en zullen ons in de tussentijd beraden wat onze opstelling is over de in algemene zin in het burgerinitiatief naar voren gebrachte zaken.

Het overgangsbeleid tussen 1 juli 2008 en de vaststelling van de provinciale structuurvisie Noord-Holland is geborgd door besluiten die wij pas in december 2008 hebben genomen. Het biedt de mogelijkheid van maatwerk in individuele gevallen in de nog korte tussenliggende tijd tot december 2009. Er moeten over het maatwerk beslissingen kunnen worden genomen.

Ik wil opmerken over de informatie die wij in de afgelopen dagen ontvingen van de heer Klaver over zijn bedrijf en dat van zijn twee broers en voorgenomen uitbreiding, dat er ook aan deze medaille twee kanten zitten. Een melkveehouderbedrijf annex zuivelverwerkingsbedrijf en kaasmakerij is wel iets anders dan het beeld dat ons is geschetst. In de provincies

Flevoland en Groningen wordt beslist wel schaalvergroting van de melkveehouderij toegestaan en daarbij speelt de grootte van het bouwblok geen rol. Wat wel een rol speelt, is de zorgvuldige ruimtelijke inpassing via maatwerk. Die zorgvuldige inpassing wordt in onze provincie gevraagd door toepassing van een beeldkwaliteitplan. In dit verband wil ik GS complimenteren met de uitgebreide informatie die wij afgelopen weekend als aanvulling op de voordracht hebben ontvangen. Het was zeer lezenswaard, helder en gaf aan waar de provinciale verantwoordelijkheden liggen. Die verantwoordelijkheden liggen met name op planologisch gebied. Ook het landelijk, Europees en wereldperspectief werden geschetst. Wij moeten dan maar bij de provinciale structuurvisie bepalen wat te verstaan onder bedrijfsverplaatsing en wat onder nieuwvestiging. Net zoals in andere sectoren gaat de opschaling van agrarische bedrijven ook door. Dat houdt in dat de bedrijven die niet stoppen een economisch verantwoorde omvang moeten kunnen krijgen. Wij hebben goede nota genomen van clustering van grote agrarische bedrijven en de voordelen die dit in het landelijk gebied kan opleveren en voor duurzaamheid in de keten. Dat is wat bij de provinciale structuurvisie zal moeten worden afgewogen, ook op milieugebied, mijnheer Breunissen. Wij nemen die aspecten naast zaken als dierenwelzijn en volksgezondheid (waarvoor in het burgerinitiatief aandacht is gevraagd) mee in onze uiteindelijke afweging.

De heer **BRUYSTENS** (Ouderenpartij NH/VSP): Ik sluit mij graag aan bij alle woorden van waardering aan deze initiatiefnemers. De Ouderenpartij heeft kennisgenomen van de informatie over het burgerinitiatief Stop Veefabrieken in Noord-Holland en de discussie hierover in de commissie ROG van 2 maart jl. De Ouderenpartij ondersteunt het voorstel om over het burgerinitiatief pas een afgewogen standpunt te vormen tijdens de besluitvorming over de provinciale structuurvisie aan het einde van dit jaar. De standpunten van de initiatiefnemers van dit burgerinitiatief zullen dan richtinggevend zijn voor ons bij de invulling van dit onderwerp bij de provinciale structuurvisie.

De heer **WAGEMAKER** (PvdA): Mijn complimenten aan de mensen die zich hebben beziggehouden met het burgerinitiatief. 25.000 handtekeningen is geen kattenpis. De indieners hebben in PS een gedegen en indrukwekkende toelichting gegeven.

De PvdA neemt het burgerinitiatief serieus. Daarom willen wij niet dat de stemming over het burgerinitiatief wordt uitgesteld. Behandeling moet vandaag plaatsvinden. Dat doet ook recht aan wat het burgerinitiatief beoogt. Zo staat het ook in de verordening.

In de Statenvoordracht wordt aangegeven dat de provinciale structuurvisie eind dit jaar bepalend zal worden voor de richting die wij met deze initiatieven uit moeten gaan. Voor ons als PvdA zijn de signalen uit de samenleving heel belangrijk. Een signaal dat wordt gedragen met 25.000 handtekeningen moet worden beoordeeld op hetgeen is ingebracht.

In de tekst van het burgerinitiatief wordt gesproken over een geplande kippenfabriek in Middenmeer. Uitgangspunt voor de PvdA is om over deze tekst een oordeel te geven.

Insprekers hebben aangegeven hoe megastallen voorkomen kunnen worden. Diverse Statenleden hebben gesproken over de overbruggingsverordening. We hebben eerder vastgesteld dat het niet erg duidelijk is of die verordening daadwerkelijk borging biedt voor alles wat in het streekplan is neergelegd. Ik verzoek de gedeputeerde om een toelichting te geven. In de verordening staat duidelijk dat megastallen niet aan de orde zijn in Noord-Holland. Maar hoe gaan wij hiermee om? Hoe is het gewaarborgd?

Natuurlijk kan men door een beperking van het bouwoppervlak, van hoogtes en landschapsinpassingen een aantal zaken in de provinciale structuurvisie regelen. Ook in het Gronings model zijn aanknopingspunten te vinden om meer duidelijkheid te verschaffen.

In de fractie is herhaaldelijk nadrukkelijk gesproken over deze materie. Uiteraard kom je dan uit op milieudruk, economische overwegingen,

dierenleed, vervoersbewegingen, werkgelegenheid, enzovoorts. Het zijn alle argumenten die meespelen bij de uiteindelijke keuze.

Ik heb in de commissie aangegeven dat de discussie niet alleen gaat over zakelijke elementen. Ook de ethische kant weegt in de PvdA-fractie behoorlijk zwaar. U kunt zich voorstellen dat dit tot emotionele discussies heeft geleid.

We constateren dat het om relatief weinig potentiële kandidaten gaat. We hebben met elkaar afgesproken dat de provincie zoekt naar specialisatie. We moeten niet alles willen in deze provincie, maar bekijken waar we ons werkelijk op willen richten. Volgens de Statenvoordracht zijn er slechts 35 bedrijven in potentie de gelegenheid hebben om uit te breiden, dan kun je overwegen dat die bedrijven misschien een andere richting op moeten. In het collegeprogramma en in het PvdA-programma staat dat de voorkeur uitgaat naar koeien in de wei, naar biologisch dynamische producten, enzovoorts.

Ondanks al deze argumenten is de PvdA er intern nog niet over uit welke richting moet worden opgegaan. Intern is dan ook afgesproken om na afloop van de Statendiscussie van vanmiddag intern te discussiëren tijdens de daaropvolgende schorsing. De fractie zal haar standpunt na de schorsing bekendmaken. Dat geldt ook voor de moties en amendementen.

Mevrouw **GELDHOF** (D66): Ook D66 complimenteert de initiatiefnemers met het gebruik van de mogelijkheid om een kwestie te agenderen in PS en het hebben kunnen mobiliseren van zoveel mensen. Hulde daarvoor.

Volgens GS zitten in de overgangsregeling (die geldig is tussen de streekplannen en de provinciale structuurvisie) voldoende waarborgen om megastallen tegen te gaan. Ook in de argumentatie van de motie van GroenLinks is dat een van de overwegingen (het staat er letterlijk in). In de Provinciale ruimtelijke verordening staat dat de vestiging en uitbreiding van intensieve veehouderijen enzovoorts niet is toegestaan. Het is goed dat we met elkaar discussiëren of en hoe we het een en ander gewaarborgd willen hebben in de provinciale structuurvisie (die een doorkijk geeft tot 2040). Nu staat het nog in het Overgangsdokument. De provinciale structuurvisie loopt 32 jaar langer door dan de overgangsregeling.

Kunnen GS toelichten dat er goede waarborgen zijn tegen de komst van megastallen in de periode tot aan de provinciale structuurvisie? Ik vraag dit omdat bij een eerder agendapunt naar voren is gekomen dat de overgangsregeling ook op een andere manier kan worden geïnterpreteerd. Als dat ook hier het geval is, dan hebben we een probleem.

D66 zou in de toekomst niet alles op slot willen doen. Groot kan ook tot verbeteringen leiden. Als er goede nieuwe concepten zijn met aantoonbare verbetering voor de dieren op het punt van gezondheid, licht, ruimte en natuurlijk gedrag in combinatie met aantoonbare verbeteringen voor verkeer, milieu en landschap, dan zullen wij dat open beoordelen. Dan is de grootte niet per definitie relevant. Deze criteria worden niet alleen gehanteerd bij bedrijfsvergrotingen, maar zijn voor D66 op elk bedrijfsformaat van toepassing.

Als blijkt dat er op dit moment voldoende waarborgen zijn, kunnen later dit jaar in de provinciale structuurvisie nadere kaders worden gesteld voor de periode tot 2040. D66 is van mening dat een productiebedrijf net als andere productiebedrijven moet voldoen aan de regels, zoals die in de provinciale structuurvisie zullen worden neergelegd.

Gedeputeerde **BOND**: GS complimenteren de initiatiefnemers van het burgerinitiatief. Noord-Holland is de eerste provincie waar het is gelukt. Het burgerinitiatief gaat over dierenwelzijn.

Ik wil eerst in algemene zin reageren als gedeputeerde Economische Zaken en Landbouw. Ik heb zijdelings horen opmerken dat de provincie het goed doet op het gebied van landbouw. Onze ambitie om te streven naar duurzame landbouw en het areaal van biologische landbouw te verbeteren, is ook een terugkeerpunt in de commissie WAMEN. Ik doe voor die ambitie heel erg mijn best. Ik mis dan ook in de discussie de vraag hoe het ervoor staat met de landbouw in Noord-Holland. Is dit de provincie zoals

vandaag geschetst door een aantal partijen? Mijn antwoord daarop is een hard nee. Er zijn in Noord-Holland heel veel mooie familiebedrijven die bezig zijn met bedrijvigheid en economie maar ook heel erg met het dierenwelzijn in het bedrijf. Dat zijn bedrijven die al generaties lang in de familie zijn en die erg betrokken zijn bij het welzijn van hun dieren. Schaalvergroting en de discussie over het bouwblok doet zich ook voor in de Bollenstreek en in de akkerbouw. Dat zijn mooie bedrijfstakken, waarvan de bedrijven soms wereldwijd een voorbeeldfunctie vervullen op bijvoorbeeld het gebied van duurzaamheid.

Vandaag wordt aan PS gevraagd om een afgewogen standpunt over de ruimtelijke ontwikkeling van de intensieve veehouderij pas eind 2009 te vormen, in het kader van de provinciale structuurvisie Noord-Holland. Wij gaan daarover met elkaar eind november/begin december praten. Wij moeten nog met elkaar het instrumentarium bepalen. Wij hebben dat nu nog niet. Bij de zojuist gevoerde discussie over de golfbaan is duidelijk geworden waartoe het ontbreken van instrumentarium kan leiden. Ik raad aan om die fout niet opnieuw te maken en om ervoor te zorgen dat er eind dit jaar beleid is, zodat op een goede manier aanvragen geweigerd kunnen worden. Ik benadruk nogmaals dat wij nu niet beschikken over die instrumenten. Wij hebben te maken met Europese richtlijnen en een notitie van het Ministerie van LNV. Zij hebben de kaders en richtlijnen vastgesteld, waarbinnen PS en GS moeten opereren. Andere projecten in Noord-Holland, waarin op een verantwoorde manier aan schaalvergroting wordt gewerkt, zijn Kracht van Koeien en Kunst achter Glas. Ook past het binnen de wettelijke milieuregels en normen.

Er is een aantal keren de vraag gesteld over voldoende waarborg. De aanvraag voor de kippenboerderij in de Wieringermeer is nog niet bij de provincie binnengekomen. Stel dat er zo'n aanvraag binnenkomt, hebben wij dan nu de middelen om de kippenboerderij tegen te houden? Dan zeg ik: nee.

Volgens het huidige beleid willen wij geen nieuwe vestigingen van intensieve veehouderij. Dat hebben GS al aangegeven in hun antwoord op vragen uit 2007, mijnheer Breunissen. GS hebben nog steeds hetzelfde beleid. Groningen heeft misschien een betere etalage. Het voorbeeld van Groningen heeft me verwonderd. Ik vind dat PS de eigen provincie vandaag behoorlijk tekort hebben gedaan. Als het gaat om de vestiging van nieuwe intensieve bedrijven, is het beleid 'nee'.

In het kader van de provinciale structuurvisie zal discussie plaatsvinden over handhaving van dit beleid. Dat geeft ons een middel om de vestiging van nieuwe intensieve bedrijven te weren.

Dan nu de kwestie van de uitbreiding. Als het bijvoorbeeld gaat om het familiebedrijf Klaver en de uitbreiding gebeurt binnen de regelgeving, dan is het categorie 2-beleid van toepassing en is het geen bevoegdheid van GS. Daarom kan ik u de gevraagde waarborg niet geven. Het zijn uitbreidingen van bestaande bedrijven. Ons uitgangspunt bij economie is dat de provincie de groei van een bedrijf niet zal weigeren. Wij zeggen niet tegen ondernemers dat zij niet mogen uitbreiden, zeker in deze tijden niet. De familie Klaver is ondernemer. De provincie heeft natuurlijk op het gebied van bijvoorbeeld milieu en planologie een controlerende en handhavende rol. Brussel en Den Haag hebben de provincie die rol gegeven. Wij kunnen wet- en regelgeving dus handhaven. Nogmaals: het antwoord op de door verschillende fracties gestelde specifieke vraag of wij dat in de tussenliggende periode kunnen tegenhouden, moet in alle eerlijkheid luiden dat dit niet het geval is. Het is per geval verschillend. Per geval moet naar de regels, de inpassing, de beeldkwaliteitplannen, de MER, enzovoorts worden gekeken.

De heer **BREUNISSEN** (GL): In de commissie heeft gedeputeerde Hooijmaijers (ruimtelijke ordening) gezegd dat volgens het huidige provinciale beleid het bedrijf van de familie Klaver niet zou kunnen uitbreiden. U zegt het anders.

Gedeputeerde **BOND**: Ik heb de notulen er snel bij gehaald.

De heer **BREUNISSEN** (GL): Die notulen zijn nog niet goedgekeurd.

Gedeputeerde **BOND**: Ik moet roeien met de riemen die ik heb en dat is het conceptverslag van uw commissievergadering. Daarin heeft gedeputeerde Hooijmaijers het niet zo verwoord als u het nu zegt. Bij dit soort aanvragen bekijken wij het per geval (maatwerk) en kunnen wij het met de huidige regelgeving wel of niet goedkeuren. Dat is het eerlijke antwoord op de vraag 'kunnen jullie in de tussenliggende periode totdat wij in november het nieuwe beleid vaststellen zoiets tegenhouden?', dan zeg ik 'nee, dat is heel afhankelijk van hoe de aanvraag eruitziet'. Het verschilt dus per zaak en per casus. Noord-Holland kan naast het voorbeeld van Groningen worden gezet, omdat wij hetzelfde doen.

De **VOORZITTER**: Ik stel voor dat gedeputeerde Bond eerst zijn verhaal afmaakt. Daarna krijgt u een tweede termijn. Nee, ik wil u erop wijzen dat wij al een tijd met dit agendapunt bezig zijn. De burgers staan daar al een hele tijd (de hele middag). Ik wil dit agendapunt afmaken. Nee, u krijgt uw kans in de tweede termijn. Dat geldt ook voor mevrouw Geldhof.

Gedeputeerde **BOND**: (Op een vraag van mevrouw Geldhof (D66), niet hoorbaar). Dat betreft de categorie 2, en moet dus per aanvraag bekeken worden.

De heer **GERSTELING** (SP): U hebt het conceptverslag snel doorgelezen. U zegt dat gedeputeerde Hooijmaijers het niet zo gezegd heeft over Klaver Koe, maar volgens mij heeft hij het wel heel duidelijk gezegd over het plan in de Wieringermeer. Is dat ook de conclusie die u trekt?

Gedeputeerde **BOND**: Nee.

De heer **GERSTELING** (SP): Dan zie ik veel licht met de tekst in het conceptverslag.

Gedeputeerde **BOND**: Misschien moet gedeputeerde Hooijmaijers straks zelf reageren op wat hij in de commissie heeft gezegd. Ik ben er niet bij geweest, maar ik lees in het conceptverslag dat het antwoord per aanvraag ...

Gedeputeerde **HOOIJMAIJERS**: Ik heb het niet op die wijze gezegd. Wat ik heb gezegd, staat letterlijk in het conceptverslag. Ik heb het niet over specifieke bedrijven gehad (anderen wel). Ik heb steeds gezegd dat het per geval zal worden bekeken, want zo schrijft de wet het voor. Ook heb ik gezegd dat ons geen enkele indiener op dat terrein bekend was.

De heer **BREUNISSEN** (GL): Ik heb u drie keer in de commissie gevraagd 'Dus dat betekent gedeputeerde, dat deze twee megabedrijven waar we het over hebben (het melkveebedrijf en de megakippenfarm) niet mogelijk zijn onder het huidige provinciale beleid?' en op die vragen hebt u drie keer bevestigend geantwoord.

Gedeputeerde **HOOIJMAIJERS**: U kunt het wel iedere keer herhalen, maar dan zou het toch moeten blijken uit het conceptverslag of uit de geluidsopname. Dat is echter niet het geval. U hoort wat u wilt horen. Er is duidelijk geantwoord en dat antwoord houdt in dat het bedrijf van Klaver (intensieve veehouderij, dus dat is op zich al helemaal niet aan de orde) We hebben het verslag, en daar staat het in.

De **VOORZITTER**: Ik stel voor dat we zorgvuldig naar het conceptverslag kijken en deze discussie hier stoppen. Ik geef het woord weer aan gedeputeerde Bond.

Gedeputeerde **BOND**: De nieuwe Wet ruimtelijke ordening is op 1 juli 2008 in werking getreden. De provinciale rol is hierin beperkt. Wij kunnen het (provinciaal) belang via de provinciale structuurvisie regelen. Dan toetsen we op de ruimtelijke inpassing in het landelijk gebied, het aantal dieren, en stalsystemen. Deze toetsingskaders zijn geen kaders van de Wro, maar zijn de kaders die wij in de provinciale structuurvisie hebben opgenomen. Daarom verzoeken GS PS om hun besluit in die discussie (eind 2009) mee te nemen. Volgens mij zou het een inschattingsfout zijn om dit besluit nu al te nemen. Achteraf hebben we daar meer nadeel van dan voordeel.

Beperkingen op het gebied van milieu worden afhankelijk van de schaalgrootte opgelegd. Dat heeft bijvoorbeeld te maken met wettelijke bufferzones naast natuurgebieden (Natura 2000 of Wet ammoniak en veehouderij). Bovendien legt de Wet milieubeheer regels op aan bedrijven op het gebied van geluid, licht, lucht, enzovoorts. Voor de grootschalige bedrijven is een MER noodzakelijk, een beeldkwaliteitsplan, enzovoorts.

Tot zover de vragen gesteld aan GS. Er is ook een inhoudelijk debat gevoerd, maar dat is tussen de partijen onderling gevoerd.

De **VOORZITTER**: We staan aan het begin van de tweede termijn. De mensen van het burgerinitiatief staan hier al de hele middag. Ik wil voor de lunchpauze het agendapunt inclusief de stemmingen afgerond hebben. Ik heb opdracht gegeven om het eten uit te stellen totdat wij klaar zijn.

De heer **KRAAK** (VVD): U moet zich wel bedenken dat er behoorlijk veel schorsingen nodig zijn.

De **VOORZITTER**: Daarom wil ik u vragen om kort, scherp en helder te zijn in de tweede termijn.

Tweede termijn

De heer **VAN POELGEEST** (PvdD): Er is in de eerste termijn veel gezegd. Ik wil mij daarom beperken tot een artikel uit het tijdschrift Bio-industrie. Het korte leven van Anja, Manja en Tanja. "Jan draait zijn zoveelste halfzwarte Van Nelle. Hij heeft, zegt hij, kuikens gekweekt waarvan 7% de afhaaldatum niet levend haalt. Gemiddeld komt hij uit op 4%. Je hebt er kuikens bij, zegt hij, die lopen op je af, springen omhoog en vallen dood neer op hun rug. Het gaat altijd om de wat zwaardere beesten, de doodgroeiers. Het hartje kan het groeitempo niet aan. Als hij veel doodgroeiers heeft, zet hij de stal wat donkerder. Dan gaan ze eerder rusten en dan groeien ze minder hard. Een paar doodgroeiers moet je er altijd wel tussen hebben. Die wijzen op een goed gemiddelde. Het zijn, zegt de kippenboer, natuurlijk geen normale beesten. Als je ze buiten in een regenbuitje zet, blijft er niks van ze over. 38 dagen nadat Anja, Manja en Tanja als gouden kuikentjes uit het ei kropen, snijdt een volautomatisch mes hun kelen door. Ze zijn inmiddels vetgemest tot een vleesklomp in verenpak van bijna 2 kg. En ze hebben geen daglicht gezien. In de dagen dat Anja, Manja en Tanja bij Jan waren, hebben ze elk voor € 0,72 aan voer opgeschrokt. Ook hebben ze voor € 0,11 water gedronken, elektra gebruikt en inenting gekregen. Toen hij ze als vleeskuikentje in Groenlo kocht, moest hij er € 0,285 voor betalen. Toen hij ze als vleeskip naar Teel? liet gaan, leverden ze hem inclusief btw € 1,40 op. Hij telt op, trekt af, houdt rekening met rente en diverse andere posten. Hij mag blij zijn, zegt hij, als hij met Anja, Manja en Tanja een kwartje per stuk zal overhouden."

Dit is niet de manier waarop wij met dieren horen om te gaan.

De heer **GERSTELING** (SP): De beantwoording door de heer Bond heeft mij een beetje verontrust, omdat hij zegt (kort samengevat) dat als er een aanvraag komt voor een megastal of een megakippenfarm voordat de provinciale structuurvisie is vastgesteld, die er dan kan komen. Ik vind het dan een erg moeizaam verhaal, als de Statenvoordracht luidt dat wij daarover pas bij de vaststelling van de provinciale structuurvisie gaan besluiten. Dan zeg je in wezen

Gedeputeerde **BOND**: Dat heb ik niet gezegd. Ik heb gezegd dat elke aanvraag apart en per zaak bekeken moet gaan worden. Mijn vraag aan u is: welk instrumentarium denkt u op dit moment in handen te hebben om het tegen te houden? Dat is precies de vraag die aan ons voorligt.

De heer **GERSTELING** (SP): Ik heb altijd begrepen dat in het streekplan van Noord-Holland-Noord intensieve veehouderij is uitgesloten. Daarmee hebt u dan een instrument in handen. Ik begrijp uiteraard dat u zorgvuldig naar allerlei plannen kijkt (u zou wel gek zijn als u dat niet zou doen), maar waar het om gaat is of u of PS de mogelijkheid hebben om stop te zeggen. Als die zekerheid er niet is, dan kunt u weliswaar gaan onderhandelen, maar als er dan toch iets van een megastal of megakippenfarm uitkomt, dan kunnen wij niet wachten met het doen van een uitspraak aan het einde van het jaar. Gezien dat antwoord, denk ik dat om recht te doen aan het burgerinitiatief de motie van GroenLinks gesteund moet worden. Doe je dat niet, dan leg je het hele veld open tot het eind van het jaar.

De heer **BUTTER** (VVD): Ik houd het kort. Er is veel verwarring over de periode tussen nu en de vaststelling van de provinciale structuurvisie. Misschien mag ik het uitleggen in andere woorden dan de gedeputeerde gebruikte. Wij kennen een Ontwikkelingsbeeld Noord-Holland-Noord. Als er in de komende maanden bij de provincie een aanvraag wordt ingediend en GS zouden eventueel bereid zijn om die aanvraag te honoreren, dan moeten ze naar PS toe, omdat het Ontwikkelingsbeeld Noord-Holland-Noord daarvoor gewijzigd moet worden. De bevoegdheid tot wijziging is aan PS. U mag van mij aannemen dat deze procedure langer duurt dan de vaststellingsprocedure van de provinciale structuurvisie. Dat laatste gebeurt namelijk al in december. Oké, categorie. Ik weet het.

De gedeputeerde heeft het gehad over het voeren van maatwerk. Dat betreft categorie 2 (uitbreidingen). Daar kun je op inspelen, mits het concreet wordt gevraagd. De indiening van door de gedeputeerde bedoelde prealabele vraag is niet anders dan een bestuurlijke vraag die door GS wordt beantwoord, niet door PS.

Wat het burgerinitiatief voorstaat, valt binnen het planologische regime. Wij spreken ons uit. Dat is al een waarborging daarvan. Tot nu toe zie ik totaal geen problemen, ook niet in planologische zin. Ook al zouden er aanvragen binnenkomen, dan zou het getoetst moeten worden. Die fase komt wellicht in de komende maanden.

Mijn vraag aan de gedeputeerde is: is er in het concept provinciale structuurvisie (te behandelen in juni 2009) iets terug te vinden over de onderhavige kwestie?

De heer **BREUNISSEN** (GL): Kan de provincie de nieuwvestiging van intensieve veehouderij op dit moment tegenhouden? Gedeputeerde Bond zegt. Ik wil dit namens GroenLinks bestrijden. Het kan wel worden tegengehouden. Dat kan worden gebaseerd op onze (huidige) eigen provinciale structuurvisie. Dat is het streekplan. Het streekplan heeft immers de status van provinciale structuurvisie. In december is een verordening aangenomen waarin in artikel 17 staat dat nieuwvestiging U wilt toch niet beweren dat u ons een verordening hebt voorgelegd waarin twee artikelen voorkomen die niks te betekenen hebben? Nee. Het betekent dat de verordening er is, dat wij ons beleid daarop baseren en dat wij op basis daarvan kunnen handelen. Wij kunnen als provincie nu aan de gemeente Middenmeer een proactieve aanwijzing geven voor de inrichting van het bestemmingsplan in het betreffende gebied. Wij kunnen met zo'n aanwijzing bereiken dat de gemeente in dat gebied geen intensieve veehouderij mogelijk mag maken.

Gedeputeerde **HOOIJMAIJERS**: Een proactieve aanwijzing is niet meer van deze tijd. U leeft echt in een andere tijd. Het kan niet meer. Wat je in deze fase nog kunt doen, is een inpassingplan maken of een projectbesluit nemen, mits PS van tevoren hebben aangegeven hoe en wat men op dat

terrein belangrijk vindt. Dat hebben zij nu nog niet gedaan. Dat gebeurt pas in december.

De heer **BREUNISSEN** (GL): PS hebben aangegeven dat zij geen intensieve veehouderij in de provincie wensen. Als u zou constateren dat het huidige instrumentarium ontoereikend is en het urgent is dat PS dit repareren, dan stelt u PS voor om een uitspraak te doen zodat GS op basis daarvan een instructie kunnen geven aan de gemeente Middenmeer om het tegen te houden.

Gedeputeerde **HOOIJMAIJERS**: Het laatste is correct, maar dat is niet voor december mogelijk, omdat het beargumenteerd moet worden gedaan. De Raad van State wil het zien ingepast in een bepaald juridisch kader. Er is één uitzondering: op het gebied van varkensflats is meer toegestaan, omdat we ons daar eerder tegen hebben verzet. Dat ligt dus strakker. Echter, op het gebied van de andere twee (kippen en koeien) is dat meerdere niet toegestaan. Ik heb er begrip voor dat het voor buitenstaanders niet logisch is dat kippen en koeien op dit punt niet op één lijn worden gesteld met varkens, maar ik heb die wet niet gemaakt. Ik kan u alleen maar zo juist mogelijk trachten voor te lichten. In december staat u veel sterker, als u dan ten minste tot vaststelling van de provinciale structuurvisie besluit.

De heer **BREUNISSEN** (GL): U onderstreept het grote belang voor het aannemen van de motie van GroenLinks, waarin wij ons uitspreken tegen de megakippenfarm in de Wieringermeer. U zegt dat het een nieuwe basis is om op te handelen. Ik constateer overigens dat in de nieuwe Wet ruimtelijke ordening sprake is van overgangsrecht. Welke provincie heeft wel al een voldragen provinciale structuurvisie? Ik weet er geen. Bij een rechtszaak is dit van belang, omdat de rechter er begrip voor zal hebben dat het nog niet 100% is onderbouwd (met een provinciaal belang volgens de nieuwe Wet ruimtelijke ordening, enzovoorts).

De **VOORZITTER**: Gedeputeerde Hooijmaijers wil even reageren.

De heer **BREUNISSEN** (GL): Ik dacht dat interrupties altijd via de microfoon voorin plaatsvonden.

Gedeputeerde **HOOIJMAIJERS**: Ik ben hier maar gast aan tafel. Ik kan u alleen maar zeggen dat u nu ten onrechte stelt dat ik met mijn reactie uw motie ondersteun. GS onderschrijven uw motie niet. Ik kan PS hooguit een advies geven. Het is niet een kwestie van niet willen, maar van niet kunnen. Als er op een plaats in Noord-Holland iets wordt verzonnen waarmee PS het volgens een gedane uitspraak niet eens zijn, dan is het nog niet zo dat GS daaraan op dat moment iets kunnen doen. De wet is hierover kraakhelder. U hebt een provinciale structuurvisie nodig die is voorzien van alle waarborgen, inclusief filosofische onderbouwing en alles wat daarbij hoort. Die onderbouwing hebt u pas in december op orde. U kunt dan zeggen dat u alles tegen elkaar hebt afgewogen. Als u slim denkt te zijn door er een steentje uit te halen, dan zullen we het halen tot aan de Raad van State. De Raad van State zal het besluit vervolgens vanwege vormfouten vernietigen.

De **VOORZITTER**: Het woord is aan de heer Breunissen en hij maakt zijn verhaal af.

De heer **BREUNISSEN** (GL): Ik heb de wet ook niet gemaakt. Wij hebben een verschillende interpretatie van de wet en van de wettelijke mogelijkheden. Ik constateer juist vanwege dit meningsverschil dat het des te urgenter is dat PS een heldere uitspraak doen over hun standpunt. Ik roep de PS-leden dan ook op om zich expliciet uit te spreken tegen de vestiging van intensieve veehouderijen in Noord-Holland en – zoals het in het tweede besluit van de motie staat – dat de megakippenfarm en het koeiendorp daaronder vallen en dus niet mogelijk zijn.

De heer **WAGEMAKER** (PvdA): De PvdA begrijpt dat het huidige beleid geen megavestiging tot resultaat kan hebben. De PvdA wil per se dat vandaag de behandeling van het burgerinitiatief en de moties plaatsvindt.

Over de prealabele vraag. Zou het kunnen dat GS die vraag bij daadwerkelijke binnenkomst ook doorsluizen naar de commissie?

Wat straks ook de uitslag is van de stemming, ook GS moeten het beschouwen als een heel duidelijk signaal welke richting wij uit wensen te gaan.

Mevrouw **GELDHOF** (D66): We hebben een mooie, nieuwe Statenzaal. Er zijn echter nog geen laptopjes waarmee ter plekke moties kunnen worden uitgeschreven. Daarom heb ik een handgeschreven motie gemaakt. De motie is gebaseerd op de gevoerde discussie. In feite constateren we dat de vestiging en uitbreiding van de intensieve veehouderij op dit moment niet is toegestaan, maar dat bestaande bedrijven wel mogen uitbreiden, mits de omvang binnen de geldende norm qua perceelgrootte valt. Er zit toch een vacuüm tussen de huidige regelgeving en de toekomstige juridische inbedding in de provinciale structuurvisie 2040 (vast te stellen in december).

Motie 9-4

D66 dient de volgende motie in.

Provinciale Staten van Noord-Holland, bijeen op 16 maart 2009, beraadslagende over het burgerinitiatief Stop Veefabrieken in Noord-Holland,

Concluderende dat:

- *in de Provinciale ruimtelijke verordening 2009 de vestiging en uitbreiding van intensieve veehouderij niet is toegestaan;*
- *bestaande bedrijven wel mogen uitbreiden, mits de omvang binnen de geldende norm qua perceelgrootte valt;*
- *er een vacuüm is tussen de huidige regelgeving en de toekomstige juridische inbedding in de provinciale structuurvisie 2040;*

Besluiten:

In de periode tot de vaststelling van de provinciale structuurvisie elke uitbreiding van bestaande bedrijven in de intensieve veehouderij eerst aan PS voor te leggen alvorens GS daartoe een besluit nemen.

En gaan over tot de orde van de dag.

De motie is dus nadrukkelijk bedoeld voor de overgangperiode tussen nu en de vaststelling van de provinciale structuurvisie. Nieuwe bedrijven worden niet meer toegelaten, wij begrijpen dat de Provinciale ruimtelijke verordening 2009 dat al heeft afgedekt. Het gaat om de wijze van omgang met de uitbreiding van bestaande bedrijven. Ter voorkoming van beslissingen waarvan we later spijt krijgen, stellen we voor om die beslissingen eerst voor te leggen aan PS. Pas daarna nemen GS er een standpunt over in. Bij de behandeling van de provinciale structuurvisie kunnen we over alle waarborgen (dierenwelzijn, landschap, verkeer, milieu, inpassing, enzovoorts) goed en uitgebreid met elkaar discussiëren. Op deze wijze wordt zowel recht gedaan aan het burgerinitiatief als aan de gewenste overgangsregeling geldend tot december (vaststelling provinciale structuurvisie).

De **VOORZITTER**: Als de motie wordt goedgekeurd door de griffier, wordt hij vermenigvuldigd en goedgekeurd. Ik kijk naar GS voor de beantwoording in tweede termijn.

Gedeputeerde **BOND**: Ik begin met de laatste motie. Als er een prealabele vraag binnenkomt over intensieve veehouderij, dan zullen wij dit delen met PS. De motie is daarmee volgens mij overbodig geworden.

De **VOORZITTER**: Mevrouw Geldhof, houdt u de motie in stand?

Mevrouw **GELDHOF** (D66): Ik wil de motie in stand houden, omdat het belangrijk is dat het vooraf wordt geconstateerd en er een burgerinitiatief ligt dat vraagt om een daadwerkelijk besluit.

Gedeputeerde **BOND**: Voor alle duidelijkheid: als het om een nieuwe aanvraag gaat, zeggen wij nee. Dat is ons beleid dat blijft staan tot de behandeling van de provinciale structuurvisie.

Het voorstel van de VVD. In mei/juni ligt er weliswaar een concept, maar dan wordt er nog geen besluit over genomen. We hebben pas een instrument in handen door de vaststelling van de provinciale structuurvisie.

De heer **BUTTER** (VVD): Ik heb alleen maar gevraagd of u in de editie van de concept provinciale structuurvisie iets over het houden van intensieve veehouderij gaat opnemen.

Gedeputeerde **BOND**: Gedeputeerde Hooijmaijers weet alles van de concept provinciale structuurvisie.

Gedeputeerde **HOOIJMAIJERS**: Er zal uiteraard iets over dit onderwerp in staan, omdat dat al in de vorige het geval was. Tot nog toe gaat dit alleen over varkens en kippen, maar niet over koeien. Jurisprudentie geeft namelijk aan dat koeien in de categorie 2 vallen. Wij hebben tot nog toe koeien kunnen weren. Dat is gebeurd om redenen van een te klein bouwblok. Er werd een metrage aangebracht boven het bouwblok. Daarom heb ik u ook altijd gezegd 'beseft u wat u doet als u het bouwblok zomaar vergroot'. Dat heeft meer consequenties dan u denkt. Ook in dit geval dus maatwerk. Het enige wat je kunt tegenhouden, zijn dus de varkens en de kippen. Dat beleid is tot nog toe succesvol. Er resteert nog één discussie en dat is de discussie over wat nieuw is. Nieuw en oud zijn rekbare begrippen. Als een kippenhouder op zijn eigen locatie drie tot vier keer zoveel kippen wenst te houden, dan wordt dit geacht een uitbreiding van de oude vestiging te zijn. Het economisch beleid is natuurlijk in nieuwe vorm. Dergelijke richtlijnen zijn van bovenaf voorgeschreven. Wij hebben ze niet zelf gemaakt.

Gedeputeerde **BOND**: Ik heb antwoord gegeven op de vraag van de VVD. Ook de vraag van de PvdA en de motie van D66 (waar het gaat om het delen van informatie, mocht zich een casus voordoen) is beantwoord. Als het gaat om nieuwe bedrijven, dan voldoet het huidige beleid. Ik denk dat dit beleid in de provinciale structuurvisie, gelet op de vandaag gevoerde discussie, zal terugkeren.

De heer **KRAAK** (VVD): Doet de gedeputeerde deze uitspraak namens GS? Wat u zegt, is namelijk nogal wat.

Gedeputeerde **BOND**: Gelet op de vandaag gevoerde discussie, wij hebben daar goed naar geluisterd, denk ik dat er een meerderheid in PS is voor het weren van nieuwe bedrijven.

De heer **KRAAK** (VVD): Ik heb groot bezwaar tegen deze uitspraak van GS, omdat zij daarmee de discussie rond de provinciale structuurvisie ontkrachten.

Gedeputeerde **BOND**: Nee, dat doe ik niet. Ik zeg alleen dat – gehoord de discussie van vandaag – ik verwacht dat het huidige beleid voor nieuwvestiging terugkeert in de provinciale structuurvisie. U bent zelf ook bij die discussie aanwezig geweest, mijnheer Kraak.

De heer **KRAAK** (VVD): U herhaalt dus dat u dit als een voorgeschreven signaal in de provinciale structuurvisie wil opnemen zonder afweging. Dat kan niet.

Gedeputeerde **BOND**: Nee, ik ben het niet met u eens.

Ik ga nu in op de moties. De motie van de Partij voor de Dieren en ChristenUnie-SGP over de volksgezondheid (9.2). Dat is een lopend onderzoek en het initiatief is van het Rijk. Bij het Rijk ligt daarvoor ook de verantwoordelijkheid. Als uit dit onderzoek volgt dat het niet kan vanuit het oogpunt van volksgezondheid, dan zal het Rijk dus moeten ingrijpen. Het Rijk zal dan de regelgeving moeten aanpassen. GS ontraden daarom de motie.

De motie van de Partij voor de Dieren en de ChristenUnie-SGP (9.1). Het eerste gedachtestreepje is volgens GS overbodig. Het komt terug bij de behandeling van de provinciale structuurvisie. Het tweede gedachtestreepje (onderzoeken hoe weidegang voor koeien via de ruimtelijke ordening kan worden gerealiseerd) is erg lastig en niet te handhaven. Daarom ontraden GS ook deze motie.

De motie van GroenLinks (9.3). Onder 2 wordt iets van GS gevraagd wat niet mogelijk is. Wij hebben in de discussie duidelijk naar voren gebracht waarom dat niet kan. Wij zullen per casus maatwerk moeten toepassen. Hier staat vermeld dat als nieuwvestiging van intensieve veehouderij bestaande bedrijven moeten worden beschouwd. Dat is nu precies het probleem. Daarvoor hebben wij de regels niet in handen. Ook in de discussie verschillen wij daarover van mening. Wij zeggen – als het gaat om de huidige regelgeving (Europese richtlijnen, landelijke richtlijnen en de Provinciale ruimtelijke verordening) – dan kunnen wij op basis van de verordening nieuwe bedrijven weigeren, maar als het gaat om bestaande bedrijven die willen uitbreiden, dan gaat punt 2 uit de motie te ver. Wij kunnen dat niet uitvoeren. Wij komen dan voor de rechter te staan en die zaak zullen wij niet winnen.

De **VOORZITTER**: Over motie 9.4 had u zich al uitgesproken. U onderschreef de motie. Hebt u behoefte aan een schorsing? En hoelang?

De heer **KRAAK** (VVD): Uiteraard is er behoefte aan een schorsing, maar ik weet niet hoe lang. Kunt u niet de maaltijd zodanig verschuiven, dat schorsing en eetpauze samenvallen?

De heer **GERSTELING** (SP): Ik ben daar geen voorstander van, gezien de publieke tribune.

De **VOORZITTER**: Dat kan inderdaad niet. Ik wil een kwartier schorsen. Ik verzoek u nadrukkelijk om zich daaraan te houden.

Er volgt een schorsing van twintig minuten.

De **VOORZITTER**: Wilt u uw plaatsen innemen? Ik heropen de vergadering. Aan de orde is de stemming van de moties. Er zal worden gestemd op ouderwetse wijze, namelijk bij handopsteken. De heer Breunissen heeft mij verzocht het woord te mogen voeren over de door hem ingediende motie.

De heer **BREUNISSEN** (GL): Het gaat over motie 9-3. Ik wil voorstellen om op basis van wat ik van collega's heb gehoord het tweede besluit in de motie te wijzigen. Het melkveebedrijf in Niedorp schrappen en nog wat tekst te schrappen. Hierdoor komt besluit 2 als volgt te luiden: "Het initiatief voor een megakippenfarm in de Wieringermeer niet toe te staan."

De **VOORZITTER**: Ik herhaal het voorstel.

Mevrouw **GELDHOF** (D66): Het besluit van motie 9-4 wordt als volgt gewijzigd. Het woord 'PS' wordt gewijzigd in 'de commissie ROG met uitnodiging van WAMEN'.

De heer **KRAAK** (VVD): Wat vinden GS van de wijzigingen?

De **VOORZITTER**: Ik formuleer wat er na wijziging in het besluit staat. "In de periode tot de vaststelling van de provinciale structuurvisie elke uitbreiding van bestaande bedrijven in de intensieve veehouderij, eerst aan de commissie ROG met uitnodiging van WAMEN voor te leggen alvorens GS daartoe een besluit nemen."

De heer **KRAAK** (VVD): Ik wil van GroenLinks een verduidelijking. Onder motie 9-3 besluit punt 1 staat 'Het huidige provinciale beleid om de nieuwvestiging van intensieve veehouderijen tegen te gaan, te handhaven.' Is dat handhaven tot aan de structuurvisie?

De heer **BREUNISSEN** (GL): Te handhaven totdat het wordt veranderd. Wat mij betreft tot in de eeuwigheid, maar zodra er een meerderheid in PS voor is, zal het worden veranderd.

De heer **KRAAK** (VVD): Maar wij gaan toch in de structuurvisie de zaken tegen elkaar afwegen?

De heer **BREUNISSEN** (GL): Daarom staat er ook dat we dit beleid nu hebben en dat we het willen handhaven. Wat er in de structuurvisie uit komt, ligt in de schoot der goden.

De heer **KRAAK** (VVD): Na uw woorden lees ik het besluit nummer 1 als volgt: "Het huidige provinciale beleid om de nieuwvestiging van intensieve veehouderijen tegen te gaan, te handhaven tot aan de structuurvisie."

De heer **BREUNISSEN** (GL): Tot het moment dat PS dat veranderen.

De heer **KRAAK** (VVD): Dan staat er dus: te handhaven tot in de eeuwigheid.

De heer **BREUNISSEN** (GL): Er staat toch ook besluit nummer 3, mijnheer Kraak.

De **VOORZITTER**: Er is een vraag aan GS over de wijzigingen in de moties.

Gedeputeerde **BOND**: Ik blijf motie 9-4 van D66 een overbodige motie vinden. Ik heb nu de tekst gezien. Het blijkt dat er een vormfout in staat. Categorie 2 moet altijd eerst in GS komen. Pas na besluitvorming in GS gaat het naar PS. Ik heb toegezegd dat ik de aanvragen zal delen met PS. Als het daarbij gaat om categorie 2, dan gaat de aanvraag per info naar PS. Als dat niet gebeurt, is er sprake van een vormfout en ga je bij de rechter sowieso onderuit.

Ook na de wijzigingen in motie 9-3 (GroenLinks) blijven GS deze motie ontraden. De redenen (de wet en de richtlijnen) die ik daarvoor eerder heb gegeven blijven van kracht.

Mevrouw **GELDHOF** (D66): Ik vind de motie 9-4 nog steeds niet overbodig, omdat het alle onduidelijkheden wegneemt tussen nu en de vaststelling van de provinciale structuurvisie 2040. Er bestaat nogal wat onzekerheid over. Ik begrijp wat gedeputeerde Bond bedoelt: doorgaans is de procedure dat GS in eerste instantie een besluit nemen en dit besluit ter informatie voorleggen aan de commissie ROG. In die zin moet besluit nummer 2 ook gelezen worden, maar het advies van de commissie is daarbij wel dusdanig, dat als zij het er niet mee eens is, het naar PS gaat en alsnog een ander besluit genomen kan worden.

Gedeputeerde **BOND**: Ook dat klopt niet. GS voeren de verordening uit die door PS is vastgesteld. Als het gaat om een categorie 2-bedrijf, dan is het

besluit aan GS. Daarom klopt de motie niet. Anders hebben we een vormfout, zijn we in overtreding en daarover bestaan diverse arresten.

De **VOORZITTER**: Als ik u goed begrepen heb, dan zegt u: GS nemen het besluit, brengen dat ter kennis van de commissie ROG en de commissie WAMEN, en zij vinden daar iets van.

Mevrouw **GELDHOF** (D66): Als de commissies het er niet mee eens zijn, dan is het wel de bedoeling dat GS daar iets mee doen. Zo is de procedure (werkafspraken en het vertrouwen dat je in elkaar hebt), hoewel zij dat formeel niet hoeven te doen.

Gedeputeerde **BOND**: Ik heb u die toezegging ook gedaan. Zodra er een prealabele vraag komt van bestaande bedrijven die willen uitbreiden en die onder de definitie van intensieve veehouderij vallen, dan delen GS dat met PS (conform artikel 17 van de verordening). GS houden zich aan die verordening. Als het gaat om bedrijven uit categorie 2, dan nemen GS een besluit daarover. GS doen dat conform alle richtlijnen en wetgeving. Mocht het dan zo zijn dat PS zeggen 'wij willen dat niet', dan is er (bij honorering door GS) sprake van een vormfout die zeer in het voordeel is van het bedrijf dat wil uitbreiden. Wij hebben ons te houden aan de regels die we met elkaar hebben afgesproken en aan de regels uit Brussel en Den Haag, in de aanloop naar de vaststelling van de structuurvisie eind dit jaar met daarin de nieuwe instrumenten.

De heer **KRAAK** (VVD): Is het een tussenoplossing als GS voorafgaand aan het nemen van een definitief besluit over een prealabele vraag die vraag in de commissie ROG bespreken en pas daarna een definitief besluit nemen?

Gedeputeerde **BOND**: Ik heb die toezegging al gedaan.

Mevrouw **GELDHOF** (D66): Dat is overeenkomstig de intentie van motie 9-4.

Gedeputeerde **HOOIJMAIJERS**: Voor alle duidelijkheid en om later misverstanden te voorkomen op dit terrein: GS zullen prealabele vragen altijd aan u voorleggen, omdat het in formele zin vragen zijn die helemaal niet bestaan in een juridische context. Mensen doen het om van GS een voorlopig besluit uit te lokken, waarbij men hoopt dat uiteindelijk de bevoegde instantie (u, dan wel GS) daarmee akkoord gaat. U krijgt deze categorie te allen tijde van GS te zien. Dat is één categorie. De tweede categorie valt in tweeën uiteen, zie ook artikel 17. Onder de categorie 2-bedrijven vallen de koeien. Vragen van die bedrijven zijn wettelijk voorbehouden aan GS. Als we u daarvan tevoren op de hoogte zouden stellen, dan kan er een vormfout kleven aan de situatie. Je bereikt daardoor het omgekeerde van wat je wilde bereiken. Het is dezelfde situatie als in Amstelveen. De vormfout leidt ertoe dat de bedrijven altijd hun zin krijgen.

De heer **KRAAK** (VVD): Maar het is niet ter besluitvorming of advisering, het is alleen ter kennisneming. GS kunnen eventueel iets doen met de reacties van de Statenleden (die kennisgenomen hebben).

Gedeputeerde **HOOIJMAIJERS**: Dat geldt ten aanzien van alles, behalve de categorie 2. In het arrest van Leeuwarden is de rechter daarover buitengewoon duidelijk. Het arrest is vaker aan de orde geweest in PS. U krijgt alles, maar op dat terrein (ten aanzien van koeien en wat dies meer zij, alles wat er in artikel 17 staat) ...

De heer **KRAAK** (VVD): Uw intentie is duidelijk en we laten het aan uw tactisch inzicht over hoe u daarmee in de richting van de commissie omgaat.

De **VOORZITTER**: Wat betekent dit voor motie 9-4?

Mevrouw **GELDHOF** (D66): Er staat in de motie 'aan de commissie ROG voor te leggen'. Op deze wijze wil ik de motie handhaven.

De heer **VAN POELGEEST** (PvdD): In het dictum van motie 9-2 is een fout geslopen. 'Volksvolksgezondheid' moet zijn 'volksgezondheid'.

De **VOORZITTER**: Ik breng motie 9-1 in stemming.

De heer **BUTTER** (VVD): Mijn fractie zal tegen motie 9-1 stemmen, omdat volgens ons het onderzoek bedoeld bij het eerste gedachtestreepje van het dictum juist nodig is in het kader van de provinciale structuurvisie. Daarom hoeft het niet opnieuw aangeduid te worden. Het onderzoek bij het tweede gedachtestreepje is volgens mij niet ruimtelijk te regelen.

Mevrouw **NAGEL** (CDA): Ook wij zullen de motie op dezelfde gronden niet steunen. Het kan niet op deze manier geregeld worden.

De heer **GERSTELING** (SP): Wij stemmen voor de motie, omdat wij achter de strekking staan van het eerste gedachtestreepje (opdracht die in het kader van de provinciale structuurvisie gedaan zou moeten worden). Het tweede gedachtestreepje kan inderdaad niet via een Provinciale ruimtelijke verordening worden geregeld, maar de strekking is om in een ruimtelijke verordening op te nemen dat je grondgebonden veeteelt hebt.

Mevrouw **GELDHOF** (D66): In feite zouden wij heel veel dingen willen uitzoeken om te kunnen meenemen in de provinciale structuurvisie 2040. Dit is daarvan een onderdeel, maar je moet alle informatie verzamelen die er is om te kijken wat je er wel en niet in kunt stoppen. Het is eigenlijk te eng om dat te beperken tot de opdrachten in de motie. Wij zullen daarom tegen de motie stemmen.

De **VOORZITTER**: Zijn er nog anderen die een stemverklaring willen afleggen? Nee. Dan breng ik de motie 9-1 in stemming. Wie is voorstander van de motie? De fracties van GroenLinks, SP, ChristenUnie-SGP en Partij voor de Dieren. De andere fracties zijn tegen. De motie is verworpen.

Dan ga ik over op motie 9-2. Stemverklaringen?

De heer **PUTTERS** (SP): Ik heb geen stemverklaring, maar ik vind het zeer ongebruikelijk om een niet-aangenomen motie te verscheuren. Dat mag pas na afloop van de vergadering gebeuren. Het is erg demonstratief.

De **VOORZITTER**: Ja.

De heer **BUTTER** (VVD): Mijn fractie zal weer tegenstemmen, omdat wij geen duidelijkheid wensen voorafgaand aan de behandeling van de provinciale structuurvisie. Dit onderwerp achten wij wel van belang tijdens de behandeling van die structuurvisie.

Mevrouw **NAGEL** (CDA): Wij zullen deze motie niet steunen.

De heer **WAGEMAKER** (PvdA): Ook de PvdA zal deze motie niet steunen, omdat het onderzoek naar de volksgezondheid uitdrukkelijk een belangrijk moment is, maar dit niet in relatie met de provinciale structuurvisie moet worden gebracht. Het zou kunnen zijn dat het onderzoek nog niet is afgelopen, terwijl de provinciale structuurvisie zich in een eindfase bevindt.

De heer **GERSTELING** (SP): Wij zullen voor deze motie stemmen (gelet op de strekking van de motie). Ik denk dat het goed is om veel te onderzoeken in het kader van de provinciale structuurvisie en ik denk dat het goed is om voorafgaand aan de vaststelling ervan te weten wat de kennis op dit terrein is.

De **VOORZITTER**: Nog meer stemverklaringen? Nee, dan breng ik motie 9-2 in stemming. Wie is voor? GroenLinks, Ouderenpartij NH/VSP, SP, ChristenUnie-SGP en de Partij voor de Dieren. Ook deze motie 9-2 is dus verworpen.

Ik breng motie 9-3 in stemming. Stemverklaringen?

De heer **BUTTER** (VVD): Wij zullen tegen deze motie stemmen ondanks de toelichting van de heer Breunissen.

De **VOORZITTER**: Nog meer stemverklaringen? Nee. Dan breng ik motie 9-3 in stemming. Wie is voor? De PvdA, GroenLinks, Ouderenpartij NH/VSP, SP, Partij voor de Dieren en de ChristenUnie-SGP. De andere zijn tegen. De griffier telt. Er zijn 26 stemmen voor. Zullen we voor de zekerheid ook de stemmen tegen tellen? Wie is tegen? D66, CDA en VVD. Dus 26 stemmen voor en 25 stemmen tegen.

De heer **WAGEMAKER** (PvdA): Een punt van orde. Ik weet niet of u op uw huidige plek mag stemmen.

De **VOORZITTER**: Ik mag een stem uitbrengen.

De heer **WAGEMAKER** (PvdA): Dat heb ik zojuist niet gezien.

De **VOORZITTER**: Dat is juist. Ik stem uiteraard mee met de PvdA. We gaan voor de zekerheid de handopstekingen tellen, omdat het onduidelijk is of er nog steeds 51 Statenleden in de zaal aanwezig zijn. Dus daarom opnieuw de stemming. Wie is voor motie 9-3? Ik verzoek de griffiemedewerkers om de handopstekingen te tellen. Er zijn 26 stemmen voor. Wie is tegen motie 9-3? 24 stemmen tegen. De motie is dus aangenomen (applaus vanaf de publieke tribune).

De heer **BRUINS SLOT** (CDA): De VVD heeft 13 leden in deze zaal, het CDA heeft er 10 in deze zaal en D66 heeft er 2. Opgeteld zijn dat er 25. Dat maakt niet zoveel uit, maar het zijn niet de 24 die u zojuist noemde.

De **VOORZITTER**: U hebt gelijk. Tegen de motie zijn 25 stemmen uitgebracht. Voor de motie zijn 26 stemmen uitgebracht. De motie is aangenomen. Laten we hopen dat in de toekomst de elektronica beter in orde is.

Ik ga met u naar motie 9-4.

De heer **BUTTER** (VVD): Wij stemmen tegen de motie naar aanleiding van de reactie van GS.

Mevrouw **NAGEL** (CDA): Wij vinden het een sympathieke motie, maar gelet op de toelichting van de gedeputeerden vinden wij het een onnodige motie en volgen daarom het voorstel van GS.

De heer **KARDOL** (ChristenUnie-SGP): Wij nemen net als mevrouw Nagel de woorden van de gedeputeerden serieus, veronderstellen dat het aan de commissies ROG en WAMEN wordt voorgelegd en vinden de motie daarom onnodig. Dus stemmen wij tegen de motie.

De heer **WAGEMAKER** (PvdA): Wij hebben goed geluisterd naar de gedeputeerden. Wij hebben gehoord dat er wellicht een vormfout in zit. De PvdA spreekt haar vertrouwen uit over hetgeen de gedeputeerden in deze materie gezegd hebben. Wij krijgen de zaken terug in de commissie.

De **VOORZITTER**: Nog meer stemverklaringen? Nee. Dan breng ik motie 9-4 in stemming. Wie stemt voor de motie? D66, SP, PvdD. De andere fracties stemmen tegen. De motie 9-4 is verworpen.

Ik breng Statenvoordracht 12a in stemming. Verlangt iemand hoofdelijke stemming? Wenst iemand een stemverklaring? Wenst iemand aantekening?

De heer **WAGEMAKER** (PvdA): Wij hebben intern ernstig met elkaar gesproken. De PvdA is uitdrukkelijk tegen megastallen in de vorm van een pluimveefabriek. Wij denken dat deze Statenvoordracht de mogelijkheid biedt om uiteindelijk te komen tot een provincie waarin veel biologisch dynamische bedrijven en veel koeien in de wei staan.

De heer **BREUNISSEN** (GL): Voor de fractie van GroenLinks was het aannemen van de motie (9-3) de vervanging van de Statenvoordracht. Het is echter in stemming gekomen als een motie. Er staat in de voordracht dat wij bij de provinciale structuurvisie opnieuw over dit onderwerp afgewogen gaan praten. Daar kunnen wij ons uiteraard niet tegen verzetten. Dat doen wij echter vooral op basis van de aangenomen motie.

De **VOORZITTER**: De moties maken daarvan onderscheidenlijke delen uit. Meer stemverklaringen?

De heer **GERSTELING** (SP): De SP vat het zo op dat met deze moties duidelijk duiding is gegeven aan de Statenvoordracht. In dat kader zullen wij voor de Statenvoordracht stemmen.

De **VOORZITTER**: Meer stemverklaringen? Nee. Wie is voor de voordracht? De voordracht is unaniem aangenomen.

Het is nu 19.10 uur. Ik schors de vergadering voor een eetpauze. Ik zie u terug om 19.45 uur.

Er volgt een schorsing van 45 minuten.

De **VOORZITTER**: Ik heropen de vergadering (19.55 uur).

10. STATENVOORDRACHT TUSSENTIJDSE KREDIETAANVRAAG N244-04 (VOORDRACHT 15)

De heer **PUTTERS** (SP): De bestaande inrichting van de kruising West-Graafdijk leidt tot vele ongevallen. De SP ondersteunt daarom maatregelen om deze kruising veilig te maken door de aanleg van een rotonde. Daartoe is al eerder besloten en een krediet beschikbaar gesteld. De aanvraag voor een extra krediet kent twee elementen. Ten eerste de aansluiting op een aan te leggen parallelweg richting de camping. Ten tweede de aanleg van fietsstroken rondom de rotonde. Op beide zaken ga ik kort in.

De aanleg van een parallelweg is hoogst onzeker. Op dit moment is de bestemmingsregeling nog niet gewijzigd, is de grond in particuliere handen en heeft de gemeenteraad geen krediet voor de aanleg beschikbaar gesteld. Er is ook geen zicht op dat dit binnen vijf jaar wel is geregeld. Sterker nog, de aanleg van de parallelweg is hoogst twijfelachtig.

Fietsers en bromfietzers mogen in de bestaande situatie de kruising niet oversteken. Er zijn verbodsborden (hoewel momenteel aan een kant verdwenen). Het is verboden om de kruising met fietsen te kruisen. Het is ook niet nodig om hier over te steken, omdat op 350 m afstand een ongelijkvloerse kruising is gelegen voor rijwielen en lokaal verkeer. Die sluit aan op de oude kern van West-Graafdijk. Dit betekent dat het voor het gros van de fietsers geen omweg is. Het is dus helemaal niet nodig om fietsstroken op de rotonde aan te brengen. Integendeel: uit het oogpunt van verkeersveiligheid is dat zelfs ongewenst.

De SP-fractie is daarom van mening dat er geen fietsstroken rondom de rotonde moeten worden aangebracht en dat de al geplande fietspaden uit de bestaande plannen moeten worden gelicht. Fietsstroken komen in de bestaande situatie niet voor. Dat wil de SP graag zo houden. Daarom

verzoekt zij om de Statenvoordracht terug te nemen en deze voor nadere toelichting in de commissie WVV aan de orde te stellen.

De heer **STEVENS** (CDA): Ik heb mij niet op voorhand aangemeld als spreker, maar het betoog van de heer Putters geeft aanleiding om hierop te reageren. Wij waren met alle andere fracties in de commissie van mening dat deze kredietaanvraag in afwijking van het PMI in PS een hamerstuk kon worden. De SP heeft aangekondigd dat zij daarover opmerkingen zou maken in PS, maar ik wil het voorstel van de heer Putters om de voordracht terug te nemen en vervolgens in de commissie te bespreken niet ondersteunen. Een van de redenen voor dit kredietvoorstel is dat het ongewenst is om te wachten tot de lentenota om bij deze nota de PMI aan te passen. Er was haast bij de aanbesteding van dit stuk. Daarom lijkt het mij onverstandig om het stuk nu terug te nemen, vervolgens in de commissie te bespreken en nog later te agenderen als beslisstuk in PS. Ik raad mijn collega's ten sterkste af om het voorstel van de heer Putters over te nemen.

De heer **PUTTERS** (SP): Ik vraag mij af of de heer Stevens goed naar mij heeft geluisterd. Er wordt namelijk 400.000 euro extra gevraagd. Dat heeft ermee te maken dat er fietsstroken moeten komen. Het kruispunt kent helemaal geen oversteekplaats voor fietsers. De oversteekplaats 350 m verderop is geen omrijden voor fietsers, omdat het de fietsroute is naar West-Grafdijk. De extra 400.000 euro was nodig om kabels om te leggen voor de aanleg van de fietsstroken. Ik weet niet waarover de heer Stevens het heeft. Ik heb in de commissie gevraagd om de van de fietsers. De gedeputeerde kan dat niet duidelijk doen, omdat er daar geen fietsers zijn. Zij mogen daar ook niet oversteken. Zij hebben daar nog nooit een aanrijding gehad.

De heer **STEVENS** (CDA): Ik beroep me op een brief die de gedeputeerde ons heeft gestuurd. Ik citeer hieruit: "Bij een rotonde wordt het verkeer gedwongen vaart te minderen. Het is niet mogelijk een rotonde met hoge snelheid te passeren. Door de lage snelheid wordt niet alleen het aantal maar ook de ernst van de ongelukken aanzienlijk teruggebracht en kunnen de fietsers goed inschatten of zij veilig kunnen oversteken." Dat is ons heel wat waard.

De heer **LOGGEN** (VVD): Wij steunen het CDA in haar betoog. Wij kunnen ons vinden in hetgeen de heer Stevens namens de CDA-fractie heeft verwoord.

De **VOORZITTER**: Verder geen sprekers? Nee. Dan geef ik het woord aan gedeputeerde Kruisinga. Zij vervangt gedeputeerde Mooij wegens ziekte.

Gedeputeerde **KRUISINGA**: Ik vervang gedeputeerde Heller, die op zijn beurt gedeputeerde Baggerman zou vervangen die op haar beurt gedeputeerde Mooij zou vervangen.

Ik was verbaasd over de opmerking van de heer Putters. Als een rotonde wordt aangelegd, komen er fietsstroken. Als je dat niet doet, dan is het risico groot dat fietsers hun eigen weg gaan zoeken. Ik begin niet aan een discussie over het aantal meters dat een fietstunnel ervan verwijderd is (ik krijg te horen 650 m, u zegt 350 m). Ik begin niet aan zo'n debat. Wij raden af om het onderwerp terug te verwijzen naar de commissie, omdat de kredietaanvraag vanwege het erin houden van de snelheid in het geheel juist nu behandeld moet worden. Ik heb begrepen dat dit op zich de opvatting van de commissie was, met uitzondering van de SP.

De **VOORZITTER**: Is er behoefte aan een tweede termijn? Nee. Dan gaan we nu over de Statenvoordracht stemmen. Verlangt iemand hoofdelijke stemming? Nee. Wenst iemand een stemverklaring af te leggen? Nee. Wenst iemand aantekening?

De heer **PUTTERS** (SP): Wij zullen tegen de voordracht stemmen.

De **VOORZITTER**: Ik stel vast dat alle fracties het eens zijn met de Statenvoordracht, behalve de SP. Statenvoordracht 15 is aangenomen.

11. STATENVOORDRACHT VOORBEREIDINGSBESLUIT TOT HET MAKEN VAN EEN INPASSINGSPLAN BLOEMENDALERPOLDER (VOORDRACHT 19)

Mevrouw **GELDHOF** (D66): Geagendeerd staat 'voorbereidingsbeleid', maar u bedoelt ongetwijfeld 'voorbereidingsbesluit'.

Terug naar hoe het allemaal is begonnen. Het kader voor de Bloemendalerpolder is vastgelegd in het streekplan Noord-Holland-Zuid van februari 2003. Toen is met een amendement van D66 besloten dat indien er buiten de rode contour zou worden gebouwd, dit wordt voorgelegd aan PS. Op dit moment is het overgangsdokument van kracht. Dat zegt: "Het streekplan Noord-Holland-Zuid is leidend."

Als thans de gemeenten zeggen 'we werken mee', dan is het zeer de vraag of de rechter het voorgestelde inpassingsbesluit van de commissie gaat goedkeuren. De Bloemendalerpolder is misschien wel een sleutelproject, maar feitelijk formuleren als provinciaal belang in de zin van de nieuwe Wet ruimtelijke ordening ontbreekt. Het zou een rijksbelang kunnen zijn, maar waarom Den Haag dan nog altijd geen goedkeuring heeft gegeven om de lokale overheden in de Gooi- en Vechtstreek zo in te richten, dat ze dit project van rijksbelang zouden aankunnen. Samengevat, de nieuwe Wet ruimtelijke ordening bepaalt dat de provincie alleen een inpassingsbesluit kan nemen als het provinciaal belang in het gedrang is. Volgens de wet moet dit belang in de provinciale structuurvisie worden omschreven. Voor het gebied is momenteel geen provinciale structuurvisie. Die wordt nu opgesteld door de provincie. Al met al sturen GS erop aan dat de bestuursrechter zich hierover uitspreekt. D66 ziet geen feiten op grond waarvan de rechter de provincie in het gelijk zal stellen.

We moeten wat met wat D66 steeds de weeffout van het proces heeft genoemd. Dan heb ik het over de betrokkenheid van burgers en de inzet van gemeenten. Er is gekozen voor een publiekprivate samenwerking waarbij Muiden en Weesp als het ware vrijwillig in het proces zijn gestapt met de eigen doelstellingen in de achterzak gebaseerd op een ordentelijk politiek proces. Ten onrechte dus. De gezamenlijke werkgroep Weesp-Muiden heeft nog wel aardig wat kwaliteitszaken kunnen inbrengen en ook gehonoreerd weten te krijgen, maar alles wat met de exploitatie te maken heeft is voor deze gemeenten moeilijk controleerbaar geworden. Daar leeft sterk het gevoel dat de risico's terecht hoog zijn ingeschat, maar de opbrengsten onterecht gemiddeld zijn ingeschat. Het gevolg is dat er meer huizen gebouwd gaan worden dan strikt noodzakelijk is, ook buiten de rode contouren.

D66 zal daarom tegen de Statenvoordracht stemmen. Als blijkt dat de opbrengsten inderdaad onterecht gemiddeld zijn ingeschat en er gelden overblijven, dan moet er in ieder geval goed gezocht gaan worden of er oplossingen gevonden kunnen worden voor de regionale bijdragen voor openbaar vervoer, het niet bebouwen van de Vechtoevers, enzovoorts.

De heer **GERSTELING** (SP): De nieuwbouwplannen voor de Bloemendalerpolder kennen een lange geschiedenis. Heel veel onderhandelingen, ruzie en bestuurlijk gedoe. Ooit heeft de gedeputeerde een speech gehouden ten behoeve van de ondertekening van de Anticipatie Overeenkomst Bloemendalerpolder op 14 februari 2007. U hebt daar veel woorden uitgesproken, maar ook dat u er 'alle vertrouwen in hebt dat we moeten werken vanuit kracht en bezieling in plaats vanuit macht'. Blijkbaar is het niet gelukt met alleen kracht en bezieling. Het is de vraag of een voorbereidingsbesluit voor een inpassingsplan opeens macht gaat vertegenwoordigen. Als er een plan is dat een antwoord geeft op gebrek aan woningen in Noord-Holland-Zuid en zeker in de buurt van Amsterdam (dat zijn allemaal woningen die je niet in het IJ of Marker gaat bouwen) en als het

ook intensivering van groen kan opleveren en als de ontsluiting goed is geregeld, dan zal het ook een keer uitgevoerd moeten worden. Op die manier kan een provinciaal inpassingplan de voortgang erin houden en hoeft dat niet meteen een forse ingreep in de lokale bevoegdheid te zijn. Immers, partijen hebben elkaar nodig, ook na het bestemmingsplan.

Er is de laatste tijd beweging geweest vanuit Weesp en Muiden, afgaande op de binnengekomen brieven. Een van de verschillen is de bebouwing binnen en buiten de rode contour. In de commissie heb ik al aangegeven dat dit bij de SP zwaar ligt. Op 27 november 2006 is in de streekplanuitwerking Bloemendalerpolder/KNSF-terrein een stringente rode contour vastgesteld, overigens met daarbij 32 ha groen. In het onderhandelingsresultaat (zoals gevoegd bij de stukken) worden 170 woningen buiten de rode contour vermeld, om de grondexploitatie rond te krijgen. Deze overschrijding is nimmer aan PS voorgelegd. Niks ligt voor de eeuwigheid vast en ik neem aan dat het uiteindelijke bestemmingsplan zal afwijken van dit onderhandelingsresultaat. In de commissie ROG zei mevrouw Driessen (VVD) dat wat haar betreft een aantal aspecten bespreekbaar zijn, zoals de Brediusgronden en Fort Dodge.

In dat licht, maar ook om niet alleen macht te gebruiken en juist de gemeenten tegemoet te komen, wil de SP een motie indienen.

Motie 11-1

De SP en D66 dienen de volgende motie in.

Provinciale Staten van Noord-Holland bijeen op 16 maart 2009,

Overwegende dat door Provinciale Staten op 27 november 2006 de streekplanuitwerking Bloemendalerpolder/KNSF-terrein is vastgesteld en dat hierbij een stringente rode contour voor bebouwing is vastgesteld.

Overwegende dat een belangrijk geschilpunt met de betrokken gemeenten het mogelijk maken van 170 woningen buiten de vastgestelde rode contour is.

Voorts overwegende dat de toevoeging van 170 woningen de uitkomst is van het 'onderhandelingsresultaat' teneinde de grondexploitatie van het project sluitende te krijgen maar aan Provinciale Staten nimmer de overschrijding van de rode contour is voorgelegd.

Spreekt uit dat bebouwing buiten de rode contour niet gewenst is en

Verzoekt het college van Gedeputeerde Staten te onderzoeken of de 170 woningen ook binnen de rode contour te realiseren zijn.

En gaan over tot de orde van de dag.

De SP kan het voorbereidingsbesluit steunen. Daarmee is nog niet vastgesteld wat er in het bestemmingsplan komt. Ik denk dat het goed is dat er van tevoren helderheid is over waar er nog eventuele bereidheid is om te schuiven. Dan zullen wij ons verzetten tegen bebouwing buiten de rode contour.

De heer **KARDOL** (ChristenUnie-SGP): Het plan voor de bebouwing van de Bloemendalerpolder loopt al behoorlijk lang. In hoge mate is geprobeerd om alle betrokkenen op één lijn te krijgen en dat is bijna geheel gelukt. Ook het college en de raad van Weesp hebben zich recent akkoord verklaard met de samenwerkingsovereenkomst en het onderhandelingsresultaat. We hebben een brief ontvangen van de gedeputeerde die wil corrigeren dat de gemeente Weesp zich niet achter het onderhandelingsresultaat zou schikken, maar dat doet zij inderdaad wel.

We zien dat het in het hele proces van groot belang is dat er een trekker is. We moeten een compliment maken aan de gedeputeerde dat hij

die trekker is geworden. Die trekkersrol is nodig om het hele proces aan de gang te krijgen en te houden. Dat is een belangrijke rol voor de provincie. In deze tijden van crisis en inzakkende woningbouw denken wij dat het van groot belang is om dit soort plannen te stimuleren. Die drive blijft de komende tijd waarschijnlijk nodig.

Het is wel zo dat er een aantal onvolkomenheden in het proces zijn geslopen, met name de informatie over en de goedkeuring van het onderhandelingsakkoord op gemeentelijk niveau. Dat is niet goed gegaan en ligt maar voor een heel klein deel aan GS en voor een wat groter deel op gemeentelijk niveau. We moeten ervoor zorgen dat soort zaken in de toekomst zoveel mogelijk te voorkomen.

Het blijkt dat er nog steeds onduidelijkheden zijn over de plannen. Ook daarover hebben we in de notitie van de gedeputeerde iets gelezen, de vraag of er nu tweederde voor groen overbleef (310 ha of slechts 200 ha? wat hoort er nu bij: water of de A1?). Ik heb begrepen dat water wel in de 310 ha zit, maar de A1 niet (en die zou er dan af gaan). Ik zou graag precies willen weten hoe het nu zit.

Ook een vraag van de PvdA blijft natuurlijk staan (over het aantal sociale woningen versus het aantal dure woningen). Is het in het uiteindelijke voorstel nu 20% geworden of minder? En hoeveel precies?

De risico's en opbrengsten voor de ontwikkelaars. Hoe weeg je die tegen elkaar af? Hoe wordt er gereageerd op de huidige problemen met prijs en kwaliteit van de woningen? Wat heeft dan prioriteit: de prijs of de kwaliteit? Wat als je tegen de gevraagde prijs de woningen niet kunt verkopen? Wij zien in Noord-Holland dat er momenteel nogal wat projecten stil komen te liggen. Je zult op de een of andere manier flexibel moeten zijn. Hoe doe je dat?

Ook de spanning ten aanzien van de rode contour tussen het streekplan, het onderhandelingsakkoord en de provinciale structuurvisie moet in de komende tijd worden opgelost.

Niettemin is de fractie van ChristenUnie-SGP voor het nemen van een voorbereidingsbesluit om tot een inpassingplan te komen. Als het mogelijk is, dan zou het goed zijn om het KNSF-terrein tegelijkertijd hierin mee te nemen.

De heer **OORTGIESEN** (PvdA): Voor ons ligt de voordracht Voorbereidingsbesluit inpassingplan Bloemendalerpolder. De fractie onderschrijft helemaal de onderbouwing van het voorbereidingsbesluit. Er is tot het uiterste geprobeerd om met alle partijen gezamenlijk op te trekken. Onze fractie had graag gezien dat het principe 'Decentraal wat kan, centraal wat moet' anders had uitgekapt. Wij realiseren ons maar al te goed dat de verhoudingen nu met sommige extra op scherp staan. Wij hebben de afgelopen maanden geregeld contact gehad met de gemeentelijke bestuurders. De provincie kan gezien de inmiddels verstreken tijd niet langer wachten, met respect voor ieders positie. Argumenten dat wij niet langer kunnen wachten zijn door mijn voorgangers uitstekend verwoord. Ik zal die dus niet herhalen.

Wij staan nu aan het begin van de toepassing van een nieuw instrument in de ruimtelijke ordening. De PvdA heeft in de commissie met name de financiële risico's van de provinciale regie aan de orde gesteld. De provincie is op een aantal punten risicodragend dan wel heeft te maken met onzekerheden. De heer Kardol heeft er zojuist een aantal opgesomd. Desalniettemin wordt met het nemen van een voorbereidingsbesluit het plangebied voor maximaal een jaar gevrijwaard van mogelijk ongewenste activiteiten, zoals het ook in de voordracht is gesteld. De aanhoudingsplicht biedt veiligheid en beperkt andere risico's, terwijl het besluit tegelijkertijd nooit een sta in de weg kan zijn. Dat is van belang.

Daarmee zijn we echter als fractie nog niet af van de zorgen over de risico's bij de vervolgstappen. Wij hebben op onze daarover gestelde vragen snel en adequaat antwoord mogen ontvangen. We stemmen dan ook in met de voordracht. De fractie wil echter een vinger aan de pols houden om tijdig bij te kunnen sturen, hetzij als er bestuurlijke ontwikkelingen zijn (decentraal wat kan, kortom: graag ook participatie van gemeenten) hetzij

ontwikkelingen die ons in de weg staan. Het is immers een nieuw instrument. Ook bij de grondexploitatie moeten we scherp zijn. Ik wil de gedeputeerde verzoeken om de commissie met een vastgestelde frequentie te rapporteren.

In de commissie is door menigeen aangegeven, en ik sluit me daarbij aan, dat vragen over de verhouding rood en groen en de precieze bouwlocaties nog in discussie moeten komen in de aanloop naar het inpassingplan. Ook hier is zekerheid over, nauwkeurige cijfers zijn van belang, weten wat en waar er echt gebouwd moet worden om uiteindelijk de revenuen te halen. Wij komen daarop nog graag terug.

Mevrouw **NAGEL** (CDA): Lang voor de vaststelling van het streekplan Noord-Holland-Zuid waren de Bloemendalerpolder en de Gemeenschapspolder en het KNSF-terrein in Weesp en Muiden in beeld als woningbouwlocatie. Gezien toezeggingen uit het verleden is daaraan een moeilijke keuze voorafgegaan. Er is veel aandacht en zorg besteed aan de ontwikkeling van deze locaties, niet alleen plaatselijk, maar ook provinciaal en landelijk. Ik heb gezien hoe de plannen steeds beter vorm kregen en ook hoe de invulling van tweederde groen en blauw in perspectief werd geplaatst. Het was van meet af aan een lastig dossier met vele vijven en zessen, maar ook vol goede ideeën en toewijding, niet in het minst van inwoners en bestuurders van de gemeenten Weesp en Muiden en ook van de provincie met het eigen ontwerpatelier. We weten inmiddels dat er een herindeling G4 komt. Ik ben benieuwd hoe die hierop van invloed zal zijn.

Vandaag is weer een nieuwe fase aangebroken in de woningbouw in de Bloemendalerpolder. We staan voor de keuze of we wel of niet een voorbereidingsbesluit tot een provinciaal inpassingplan nemen. Wat is wijsheid? Waar is de zaak woningen voor onze inwoners mee gediend? Een lastige keuze, maar volgens ons ook een keus die we nu moeten maken, waarbij GS duidelijk hebben gemaakt dat dralen niet meer kan en dat de zaak nu verder met voortvarendheid moet worden opgepakt. Na alle onderhandelingen en randvoorwaarden komt er een tijd van doorzetten en bouwen. Wij willen twee kanttekeningen maken.

De kaart bij het besluit dient indicatief te zijn en het bebouwen van de Vechtoever nabij Fort Dodge is voor ons niet aanvaardbaar. Afhankelijk van uw antwoord zullen wij hiertoe een motie indienen. Wij wachten uw beantwoording eerst af. Ook moet een andere oplossing mogelijk zijn in dit dossier dan het bebouwen van de Vechtoever. We hebben dit voorbehoud vanaf het begin gemaakt, net zoals wij hebben aangegeven dat meer groen en minder blauw voor ons ook een begaanbare weg is. Wij wachten nu eerst de beantwoording van GS af.

Mevrouw **DRIESSEN** (VVD): We hebben het vanavond over het Voorbereidingsbesluit Bloemendalerpolder. Ik stel voorop dat de VVD het voorliggende voorstel van GS steunt. Wij vinden het belangrijk om nu door te zetten. De recente motie (van Muiden) is een stap in de goede richting, maar gezien het verleden is het niet onwaarschijnlijk dat er toch weer nadere eisen gesteld zullen worden op de lange weg naar de eerste paal die aldaar de grond in zal gaan. Immers, wanneer van nu af aan iedereen op het juiste moment 'ja' gaat zeggen, zal de bouw pas in ongeveer 2012 gaan beginnen. We nemen nu een voorbereidingsbesluit, omdat het inpassingplan pas na de vaststelling van de provinciale structuurvisie in werking treedt. Het provinciaal belang dat hiermee gediend wordt is evident.

De VVD heeft in de commissie ROG gemeend een voorstel te doen om ook het KNSF-terrein hierbij in te passen. De gedeputeerde heeft daarop een onderzoek ingesteld en we zijn benieuwd naar de vorderingen daarvan. We hebben dat voorstel onder andere gedaan omdat op het totale gebied een veelheid aan opgaven ligt en het meer mogelijkheden biedt om dit in één proces te betrekken. Ik heb in de commissie gesproken over 'deux vitesses'. Het kan niet zo zijn dat de Bloemendalerpolder snel vordert en het KNSF-terrein wordt vertraagd. Het getraineer rond de kapvergunning is weer zo'n vertraging. Ik heb een amendement voorbereid en als het antwoord van de gedeputeerde inhoudt dat het nu al mogelijk is of dat er zicht op is het

KNSF-terrein mee te nemen, zou dit in deze voordracht ingepast kunnen worden, en zo nodig met het tevens aanpassen van de bijgevoegde kaart. Als het antwoord van de gedeputeerde inhoudt dat er nog op gestudeerd wordt, dan zou een toezegging daarop genoeg zijn, maar ik kan mij ook voorstellen dat PS er bij amendement een tijdslimiet aan verbinden.

Wij zijn het eens met de gedeputeerde (de heer Hooijmaijers) om beide gemeenten tijdens het proces de gelegenheid te bieden een actieve rol te spelen. Wij hebben veel waardering voor de poging om met Muiden alsnog tot samenwerking te komen. In de commissie hebben wij goed verstaan dat de weg naar samenwerking met een inpassingplan niet wordt afgesloten, maar dat een actieve betrokkenheid van de gemeenten mogelijk blijft. Met Weesp is al een onderhandelingsakkoord gesloten en wij zouden het een groot compliment waard achten en prettig vinden als dit met Muiden ook zou lukken. Dat zal niet makkelijk zijn. De brieven die wij op tafel hebben gevonden waarin enerzijds het gemeentebestuur PvdA en VIB allerlei teksten afkeurt en anderzijds de PvdA van Weesp zich daarvan distantieert. De VVD in Muiden distantieert zich ook van wat het college heeft gezegd. Zelfs de PvdA-minister Cramer schrijft (in een brief die wij op onze tafel vonden): "Ook ik betreurt het dat de gemeente Muiden niet bereid is het voorliggende onderhandelingsakkoord te ondertekenen. Dit ondanks het feit dat de overige partijen de gemeente op een aantal bezwaarpunten tegemoet zijn gekomen."

Bij de uitwerking van het streekplan Noord-Holland-Zuid ten aanzien van de Bloemendalerpolder was voorzien in 5000 woningen. Tot onze spijt is daar toen het Aetsveld afgegaan en waren het er 4500 geworden.

Als we in december na de vaststelling van de provinciale structuurvisie daadwerkelijk gaan besluiten over de polder, dan heeft de VVD-fractie wel enkele bedenkingen bij het bestemmingsplan. Nu is dat het moment nog niet. Wij willen het gesloten akkoord tussen alle partijen niet frustreren, maar wij constateren nu dat er bij de vaststelling van de uitwerking van het streekplan was voorzien in 7% sociale woningbouw en er nu over 20% sociale woningbouw wordt gesproken. Dit is een van de redenen dat het plan voor de Bloemendalerpolder een tekort kent. Bovendien kent Weesp een groot arsenaal sociale woningbouw en wij stellen ons voor dat je in eerste instantie gaat bouwen voor de mensen in het gebied, en niet voor Amsterdam. In de commissie is erover gesproken en wij hebben verheugd kunnen constateren dat er ruimte zit in de hoogwaardige kwaliteit in dit gebied en de benodigde maatregelen om dit betaalbaar te maken. Ook de verhoudingen rood, groen en blauw zijn ons opgevallen, maar wij vinden het nu niet het juiste moment om daarover besluiten te nemen. Ook onder andere de Brediuslocatie buiten de rode contour en Fort Dodge stemmen ons tot nadenken. Ik ga er echter van uit dat er ruimte voor is in december en wil van de gedeputeerde horen dat er inderdaad ruimte voor is en dat wij daarbij uw contract en de gemaakte afspraken niet zullen schenden. Dat staat bij ons hoog in het vaandel.

Resumerend, wij steunen het voorbereidingsbesluit zeker in het licht van het provinciaal belang. We zijn blij met de pogingen van gedeputeerde Hooijmaijers met beide gemeenten een onderhandelingsakkoord te sluiten. Wij zien graag de samenvoeging met het KNSF-terrein, ook onder andere hierom omdat het een logisch geheel zal worden die de leefbaarheid en waardering voor dit gebied zal verhogen.

De heer **BRUYSTENS** (OUDERENPARTIJ NH/VSP): De Ouderenpartij staat zowel positief tegenover het nemen van het voorbereidingsbesluit als tegenover een onderzoek om te bepalen of het mogelijk is het KNSF-terrein erbij te betrekken.

De heer **BINNEMA** (GL): Korter dan de heer Bruystens gaat mij echt niet lukken. Ik heb me niet voor niks de hele avond voorbereid, ik wil er nu ook even plezier van hebben. De eerste zin die ik had opgeschreven, is vanwege de vanmiddag gevoerde discussie nog steeds actueel. Die zin luidde: "We zijn nog niet helemaal gewend aan de nieuwe Wet ruimtelijke ordening en het duurt ook nog even voordat wij een provinciale

structuurvisie hebben.” Maar we spreken hier wel alvast over een inpassingplan vooruitlopend op een aantal zaken. Om precies te zijn het besluit om voorbereidingen te treffen voor dat inpassingplan.

De **VOORZITTER**: Stilte in de zaal. Het is erg rumoerig.

De heer **BINNEMA** (GL): Het voorbereidingsbesluit is nodig om provinciale belangen in dit gebied te waarborgen. Ik stoer mij wel aan de verwarring die ook vandaag weer ontstaat over het begrip provinciaal belang, met name de instrumenten die PS of GS hebben om dit belang te waarborgen. Het lijkt me verstandig om er in aanloop naar de provinciale structuurvisie duidelijkheid over te krijgen. Het begrip provinciaal belang wordt te pas en te onpas gebruikt. Hier is duidelijk welk provinciaal belang aan de orde is. Het zou echter goed zijn om te weten (om de discussie te kunnen sturen) welke manieren wij hebben om die provinciale belangen te waarborgen, zowel nu als na december (vaststelling provinciale structuurvisie).

Wij zijn niet de eerste provincie die aan de slag gaat met een inpassingplan. Friesland, Gelderland en Zeeland zijn ons voorgegaan en hebben de voorbereidingen getroffen. De gedeputeerde heeft het ons in de commissie aangekondigd dat het nog vaak zal voorkomen in de komende jaren. Wel zal de mate waarin wij bij die planvorming samen met andere optrekken of andere passeren dan wel overrulen (het is ook afhankelijk van hoe eenieder dat ervaart) per geval verschillen. Ik kom daarop zo direct nog terug.

Hoewel het vandaag formeel gaat over het voorbereidingsbesluit, hecht onze fractie er wel aan om een aantal inhoudelijke opmerkingen te maken met het oog op de fase die wij straks ingaan op weg naar een samenwerkingsovereenkomst en een masterplan. We rekenen erop dat die opmerkingen serieus worden betrokken bij het verdere proces. Sommige mensen noemen dat piketpaaltjes. Bij het Wieringerrand hebben wij gemerkt dat het verstandig kan zijn om er zo vroeg mogelijk bij te zijn met het maken van inhoudelijke opmerkingen. Dan word je achteraf niet verrast.

1. Bij de streekplanuitwerking van zo'n tweeënhalf jaar geleden hebben we uitgebreid gesproken over de tweede groenopgave. Wij hebben met een amendement van D66 en PvdA (bijna unaniem aangenomen) helder vastgelegd dat het daarbij gaat om 330 ha groenblauw. Dat is ook het getal dat u in de komende maanden steeds van onze fractie zult horen. Wij zullen daarnaast ook kritisch blijven volgen welke onderdelen daartoe gerekend worden en wat de kwaliteit is van het groen en het blauw dat in het gebied wordt ontwikkeld.
2. Wonen aan de Vechtoever, Fort Dodge. Ook elders in de provincie horen we het argument dat het toch al verrommeld is en dat we beter iets moois kunnen bouwen. Waarom horen wij toch zo weinig het alternatief? Dat is het verwijderen van ongewenste, storende elementen en het herstellen van het landschap (in ere herstellen, zou ik willen zeggen). Wij denken dat het niet om een kleinschalige ontwikkeling gaat die nauwelijks meer ruimte inneemt dan de huidige 'bebouwing', gezien het landgoedkarakter van de hier bedachte woningen. Wat ons betreft dus geen woningen aan de Vechtoever.
3. Wij hebben destijds ook uitspraken gedaan over bouwen buiten de rode contouren en de afspraken die daarover zijn gemaakt. Wij denken dat het de moeite waard is optimaal te gaan zoeken naar locaties om ook die 170 woningen binnen de rode contour te realiseren.
4. Er is op dit moment een noordzuidverbinding ingetekend (een indicatieve kaart, zoals mevrouw Nagel al zei) ter hoogte van de huidige Papenlaan. Een weg midden door het gebied, door het groen doet ernstig afbreuk aan de kwaliteit en vormt ook een hinderlijke barrière. Er is ook gewezen op het risico dat juist deze weg een sluiproute gaat worden vanuit Weesp (vanaf het industrieterrein naar de A1 toe). Wij hebben geen behoefte aan een

herhaling van een moeizame discussie over een middendoorgang, zoals bij het Wieringerrandmeer is gevoerd. Wij wijzen erop dat dit soort verkeersafwikkeling op een andere manier zou moeten plaatsvinden.

5. Er is ook geregeld gesproken over het aantal woningen dat sociaal of bereikbaar zou zijn. Bereikbaar is de nieuwe modeterm geworden, geloof ik. Wie de vraagprijzen van sommige woningen ziet, kan zich met recht afvragen of dit nu voor sociale koop door moet gaan. Dat zij zo, maar wat ons betreft wordt niet getornd aan de afgesproken 20%. Wij zijn voorstander van een gemêleerde nieuwe woonwijk en vinden het ook een belangrijke verantwoordelijkheid van de provincie om te zorgen voor voldoende, betaalbare woningbouw in een goede mix.
6. Mevrouw Driessen is ingegaan op de relatie van dit gebied met het KNSF-terrein. Er is daarover ook in de commissie gesproken. Ik ben er voorstander van om dit te onderzoeken, maar ik ben er op dit moment nog niet aan toe om besluiten te gaan nemen om het KNSF-terrein aan de Bloemendalerpolder toe te voegen in het kader van het inpassingplan. Ik denk dat we daarover nog nadere informatie van de gedeputeerde moeten afwachten. De gedachte op zich komt mij echter niet onlogisch voor.
7. Ten slotte de rol van de gemeenten Muiden en Weesp. Laat ik het zo zeggen: we hebben een geschiedenis met elkaar sinds de vaststelling van de streekplanuitwerking november 2006.

De **VOORZITTER**: Let u op uw tijd.

De heer **BINNEMA** (GL): Er zijn heel wat verwijten gemaakt en er was veel onbegrip en moeizaam overleg. Ik ga er verder niet op in wiens schuld dit is, welke verwijten terecht zijn en welke niet en wat te baseren is op moeizame communicatie, misverstanden, enzovoorts. Ik benadruk echter wel wat in de voordracht staat en ook wat door de gedeputeerde is uitgesproken in de commissie, namelijk: "Een inpassingplan staat een actieve rol van beide gemeenten niet in de weg en ik pleit er dan ook voor daaraan ruimhartig invulling te geven."

De **VOORZITTER**: Ik wijs u erop dat een spreektijdovertreding het internet op gaat. Niet alleen u staat er dan achter vermeld, maar ook ik.

De heer **DE GRAAF** (SP): Ik begreep dat tijdens het relaas van de heer Breunissen veel interrupties zijn gepleegd, dat daarom de spreektijd van GroenLinks heel kort lijkt maar een hoop is daar aan interrupties opgehangen.

De **VOORZITTER**: Nee, bij interrupties loopt de tijd niet door. Die tijd staat stil bij interrupties. Dit was de eerste termijn. Wil nog iemand het woord voeren? Nee. Dan verzoek ik gedeputeerde Hooijmaijers om het standpunt van GS te voeren.

Gedeputeerde **HOOIJMAIJERS**: Vandaag ligt een belangrijk punt voor. Het gaat hier namelijk om het principe dat vandaag al enkele keren de vergadering heeft gepasseerd. Dat principe is hoe serieus PS zichzelf nemen. U hebt de mogelijkheid gekregen van de wetgever (Tweede Kamer) om eisen te kunnen stellen. Wat de Tweede Kamer heeft gedaan, is twee kanten op kijken. Ten eerste: de gemeenten moeten meer macht krijgen. Er is dus gedecentraliseerd. Ten tweede: ook de provincies krijgen meer macht. Kortom: het Rijk heeft afstand gedaan van een aantal bevoegdheden. Er is nog wel een noodingreep voor het Rijk, maar verder hebt u veel meer verantwoordelijkheden gekregen. Vandaag gaat het erom of u bereid bent om van die verantwoordelijkheden gebruik te maken. Als u dat niet doet, dan geeft u het niet alleen vandaag weg maar dan geeft u het ook op andere onderwerpen weg. Zo simpel is het. De wet geeft u niet de gelegenheid om daarop dan nog een keer zo maar weer terug te komen. De

wetgever, de geest van de wet, stelt dat provinciale belangen worden vastgelegd op het moment dat PS van mening zijn dat sprake is van provinciale belangen. Die vastlegging gebeurt in een provinciale structuurvisie. Vervolgens kun je afhankelijk van de aard van het besluit een inpassingplan of een projectbesluit opleggen. Eigenlijk is 'het opleggen van een inpassingplan' niet de juiste benaming. Een inpassingplan wordt niet opgelegd, maar PS nemen hun eigen verantwoordelijkheid. U oefent de macht uit die aan u is gegeven.

Een inpassingplan is als zuurstof voor een mens: een mens kan niet zonder. Zonder inpassingplan is het provinciale belang niets waard. U geeft daardoor zelf voeding aan uw eigen, toekomstige provinciale belang, dat is vastgelegd in een provinciale structuurvisie. Ook dat staat te lezen in de Statenvoordracht, mevrouw Geldhof. Er staat duidelijk dat dit stuk pas in definitieve zin in werking treedt op het moment dat u in december besluit tot vaststelling van de provinciale structuurvisie.

Er staat ook in dat het voorafgaand aan die tijd door GS noodzakelijk wordt geacht dat PS nu een VB (voorbereidingsbesluit) nemen. Dat is een van de instrumenten die het Rijk aan u heeft gegeven. Waarom vinden wij dat noodzakelijk? Omdat ik u ogenblikkelijk op de hoogte moet stellen als ik denk dat de door u vastgestelde belangen en de door u bekrachtigde sturingsfilosofie (van maart vorig jaar), op het terrein van de provinciale structuurvisie niet door mij (namens GS) gehaald kan worden.

Waarom denk ik dat dit nu het geval is? Omdat de ene gemeente helemaal niet wil tekenen (de feitelijke uitkomst is immers dat er tot op heden niet is getekend, alle mooie woorden ten spijt). Als er oppositiepartijen zijn of zelfs coalitiepartijen zijn die individueel aan GS aanbieden om buiten de gemeenteraad om een akkoord te tekenen, dan kan ik hier niets mee, omdat ik namens u alleen maar rekening heb te houden met het formeel bestaande orgaan dat namens de gemeenteraad mag onderhandelen (dat is het college van burgemeester en wethouders). Het is leuk en aardig dat individuele partijen daarover brieven schrijven, maar dat is voor mij niet interessant (misschien wel voor u). Ik kan er niets mee, omdat de wet duidelijk maakt dat ik alleen maar met meerderheden kan rekening houden.

Enerzijds wil de gemeente Muiden dus niet tekenen. Het was van belang dat alle partijen op 1 januari jl. hadden getekend, omdat u een basisopdracht had gegeven, waarin de eis stond van tweederde groen (vertaald in 330 ha, zeg maar). Dat was nummer 1. Vervolgens is gezegd dat er ook eisen aan het groen werden gesteld. Ook is daarna gezegd dat er zoveel mogelijke sociale woningbouw bij moet. Dat mag niet volgens de omgeving, maar toch doet u uw best om dat te realiseren. Toen wij dit bespraken, heb ik aan u gevraagd of u zeker wist dat u dit wilde. Uw antwoord bij meerderheid was klip en klaar 'ja'. Er was een open factor, dat was het aantal woningen. Dat hebt u allen geweten.

(Vanaf hier ontbreekt tot aan het volgende agendapunt de geluidsopname. Het tussenliggende verslag is daarom erg kort gehouden.)

Gedeputeerde **HOOIJMAIJERS**: U beslist in december over de woningaantallen. De KNSF-studie is dan nog niet gereed.

Tweede termijn

Het **CDA** dient een motie/amendement in volgens welke het besluit in de Statenvoordracht (inclusief de bijbehorende kaart) zodanig gewijzigd wordt, dat Fort Dodge wordt geschrapt als bebouwingslocatie. Gedeputeerde **Hooijmaijers** geeft aan dat deze wijziging er juist toe leidt dat bebouwing van Fort Dodge mogelijk wordt. Bovendien maakt de locatie volgens de gedeputeerde geen deel uit van de Vechtstreek. Naar aanleiding van deze reactie trekt het **CDA** de motie/het amendement later weer in.

De **VVD** dient een amendement in.

A 11-1

Provinciale Staten van Noord-Holland in vergadering bijeen op 16 maart 2009, besprekende voordracht 19,

Overwegende dat:

- *op dit moment het voorbereidende inpassingsplan ter besluitvorming voorligt;*
- *het KNSF-terrein en de Bloemendalerpolder een logische eenheid vormen;*
- *er grote voordelen te behalen zijn in een gezamenlijke aanpak;*

Verzoekt het college van GS:

- *in de tekst van het besluit bij het eerste punt toe te voegen – na het plangebied Bloemendalerpolder: ‘en het KNSF-terrein’, en de bijbehorende kaarten aan te passen;*
- *dit in werking te laten treden op het moment dat GS hebben geconstateerd, dat hier geen financiële of juridische nadelen aan kleven.*

En gaan over tot de orde van de dag.

In de tijd dat dit amendement wordt vermenigvuldigd wordt op verzoek van de **voorzitter** de **motie van de Ouderenpartij NH/VSP 2-1** in stemming gebracht. Deze motie was vreemd aan de orde van de dag en daarom is er niet bij punt 2 over gestemd.

Gedeputeerde **Kruisinga** geeft aan dat GS op eigen initiatief al zijn begonnen om het in de motie gevraagde uit te voeren. De **Ouderenpartij** trekt daarom de motie in.

Vervolgens komt **motie 11-1 van de SP** aan de orde. Deze motie is in de eerste termijn ingediend. Naar aanleiding van de reacties van gedeputeerde **Hooijmaijers** en de andere fracties besluit de **SP** om de motie aan te houden. De gedeputeerde zegt toe dat hij een onderzoek zal doen naar de mogelijkheden om de 170 woningen binnen de rode contour te realiseren. Ook zegt hij toe dat hij bereid is om in de commissie de argumenten pro en contra het bouwen buiten de rode contour te bespreken.

Ten slotte wordt **Statenvoordracht 19** in stemming gebracht. De voordracht wordt aangenomen. Alle aanwezige fracties zijn voor, met uitzondering van **D66**.

SLUITING

Het openbare gedeelte van de vergadering wordt gesloten om ongeveer 21.30 uur. Er wordt verder gegaan met het besloten deel van de vergadering. Iedereen die plaats heeft genomen op de publieke tribune, wordt verzocht de zaal te verlaten, met uitzondering van de behandelend ambtenaren.